

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Сарат мектеп-бөбекжай-балабақша кешені» коммуналдық мемлекеттік мекемесі

Топ: «Балдәурен» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: 30.09 – 04.10.2024ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Күй күмбірі – баланы қабылдау кезінде қазақтың күй оперін бала бойына сіңіру. Балалардың көңіл-күйін бақылау, дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Өнегелі 15 минут» - ата – анаға бала тәрбиесіне кеңес беру. Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу кимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Картотека №1 «Кім тез жинайды» Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады.	Картотека №2 «Бізге күз не әкелді?» Ойын шарты: суреттерін көрсетіп, олардың бір-бірінен ажыратып айтудан сұрылады. Білімдерін анықтау барысында аолартуралы балалардың білетін тақпақтарын айтқызуға болады.	Картотека №3 «Жануарларға қамқор боламыз» Ойын шарты: Балаларға үй жануарларының суреттері таратылып беріледі. Әр бала сурет бойынша үй жануары туралы білетінін немесе өз ойын білдіреді.	Картотека №4 «Құстар біздің досымыз» Ойын шарты: суреттер бойынша құстарды екі топқа топтастыру. Балалар сұрақтарға жауап береді, бір-бірінің жауаптарын толықтырады.	Картотека №5 «Нан дастарханға қалай келеді?» Ойын шарты: Жұрлұзунің белгісінен кейін бос тор көздерді жарыса отырып, қажетті суреттермен толтыру.
Таңертеңгі жаттығу	Экологиялық мәдениетті қалыптастыру бағытында ойындар. Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру картотекасынан Қазан айының 1-аттасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау				
Таңғы ас	Үнемді тұтыну - Суды, үнемді тұтыну жолдарын түсіндіру. Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қауіпсіздік ережелерін түсіндіру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	«Балалар кітапханасы» жобасы аясында бала тілін дамыту				
	Біз сүздерше өсеміз. Жатырағы жайқалған. Сыбақтары салалы. Жемімен бірге жайқалған.	Бойыңды сергек тік ұста Емнің еркін тыныста Демнің ішке тез алаң. Сол қолыңды сол алаң.	Топ-топ басаайық. Жалаудан күн жасайық. Жаса, жаса алтын күн Жаса, жаса жарқын күн	Бір, екі, үш. Қане, қанат қағамыз. Бір, екі, үш. Қарлығаш боп ұшамыз.	Жел үлейді у-у Күйін келіп билейді а-у Қатты, қатты жел соқты у-у Жатырақтар қол соқты ау-ау

		Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын		Бір, екі, үш. Жинап алдық күш.	
Білімбер уыымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Экологиялық мәдениетті қалыптастыру мақсатында күзгі табиғат көрінісі кіріктірілген ұя.				
	Қызығушылықты ояту. Аудио дыбыс. Құрметті балалар мен Бағбан атам. Менің күзгі бағыма келіп көмек берулеріңді өтінемін. Балалар барамыз ба Бағбан атамның күзгі бағына. Онда жақсылық шынығып алайық. Шымыр, сергек денеміз. Спорт сүйер өренбіз! Біз биіктен самғаймыз. Қарсыластан қалмаймыз. Кеттік саяхатқа "Ғажайып күз бағына" Саяхат. (топ төртмесінің екінші жағына үш түрлі алмалар дайындап қою) - Міне "Ғажайып күз бағына" келдік. Мына алма ағашына қараңдаршы, өте көңілсіз сияқты. Неге көңілсіз тұрғанын сұрайық. - Алма ағашы сен неге көңілсізсің? Алма ағашы: - Сәлеметсіңдер ме балалар! Менің ғажайып бағыма қош келдіңдер! Менің көңілсіз тұрған себебім, менің алмаларымның барлығы да пісті. Бірақ, оны теріп алатын ешкім жоқ. Барлығы: - Алма ағашы сен көңіліңді түсірме, қазір біз саған көмектесеміз. Дид ойын: «Алма жинау»	Қызығушылықтарын ояту. Балалар, бір дыбыс естілетін сияқты, тыңдайықшы. - Топқа ертегілер әлемінен Сиқыршы: Сәлеметсіңдер ме балалар, сендер ғажайыптарға сенесіңдер ме? Сендер ертегілер әлемінің ғажайып бақшасына барғыларың келе ме? Сиқырлы таяқшаны айналдырып: балаларды ертегілер әлемінің ғажайып бақшасына әкеледі. Сиқырлы сандық көрсетеді. Сиқырлы андық ішінен сиқырлы бақшаның көкөністерін көрсетеді. Ендеше бүгін біз «Көкөністер айтысы» ертегісімен танысамыз. Көркем әдебиет. (Балаларға ертегіні саусақ театры арқылы мазмұнын мәнерлеп айтып беру). Ой қозғау. Сұрақ қою. - Балалар, ертегі не жайлы екен? - Ертегідегі көкөністер не үшін бағаласты? - Ертегіде қандай көкөністер бар? Сахналау. Балалар беттердегі киіп ертегіні сахналау. Балаларды мадақтау.	Менің сүйікті бұрышым Жұмбақтар сыры. Дид ойын: «Ұйқасын тап» Іші толған шәрбат Дәмі қандай әйбат Үзесің бірден жүзің Оның аты... (жүзім) Доп-доңгелек сары Ішінде бар дәні Қызығасың көріп Оның аты... (орік) Бір сабақта көп түйме Жей алмайсың көк күйде Сапаң қара қанша Оның аты... (шіе) Бұтақта ілініп тұрамын, Піскенде себетке құлады. (Жеміс) Дид ойын: «Бақшада ма бақтама» - Бақшада нелер өседі, бақта нелер өседі? Бізге қандай пайдасы бар? Дәрумендер береді. 3. Тосын сәт. Айгүл қуышақ келеді. Амандасу. Балалардан көмек сұрайды. Дәрігердің жазған қағазын жоғалттың алдым, онда пайдалы дәрумендер туралы жазған еді, енді сендерден көмек сұрап келдім. Маған пайдалы дәрумендер неде бар екенің айтып беріңдерші? Сұрақтар ілемгі. Сонымен дәрумендер	Шаттық шеңбері. Н. Жапаев. Табиғат – анамыз. Табиғат ол – анамыз. Табиғатқа баламыз. Құшағында ойнаймыз. Шаттық әнге саламыз. Қызығушылықты ояту Саяхатты хабарлау. Қай ертегілер еліне саяхатқа баратынымызды мынау сыйқырлы қорапша арқылы білеміз. - мына қорап ашылмай жатыр! - Қораптың үстінде хатты оқу. «Осы жұмбақты шешсеңдер ғана қорап ашылады»,- деген. Миза шабуыл Жұмбақ жасыру. Өрі қызыл, әрі тәтті, Татқан жанды таңырқатты. Дұрыс айтасыңдар, бүгінгі ертегіміздің аты- «Алма» ертегісі. III. Ой қозғау. Сөйлемді дамыту. Дид ойын: «Кім тапқыр» Шарты: Ертегіде қандай бағбан атаға тезірек кейіпкерлер барын табу. Мұрны бейне түйме, Үсті толған шіе (Кірпі) Түрі көмірге ұқсайды. Қалбалақтап ұшады (Қарға)	Қызығушылықты ояту. Телефон шырылдау. Аудиомен дыбыс. Сәлеметсіңдер ме балалар. Мен бағбан атам. Күз мезгілі аяқталуға жақын қалды. Мен барлық жемістерімді жинап алдым, бірақ мына алма ағашым өте биік болып өскендіктен жоғарыда қалған алмаларымды жинай алмай тұрмын. Ой дамыту. Педагог: Ал балалар не істейміз бағбан атаға көмектесеміз бе? (Краннан алма ағашының суреті шығады) Аудио дауыс. Бұл алма ағашы жай ағаш емес сиқырлы ағаш, егер осындағы алуан түрлі алманы алам десеңдер менің тапсырмамады орындайсыңдар. Мен сиқыршымын. Әйтпесе алма ағашың өте жоғары өсіп кете береді. Педагог Ой балалар ендеше тапсырмаларды орындап, алмаларың жинап берейік. Балалар: Я біз тапсырмаларды орындауға кетісеміз. Ресурс арқылы топқа бөлу 1-топ қызыл алма

Алма ағашы: -Рахмет сендерге балалар! Мен жеңілдеп, қоңір-күйім көтеріліп қалды. Мен сендерге тапсырмалар беремін. Егер тапсырмамды жақсы орындасаңдар сендерге өзімнің сыйымды беремін. Тапсырма: Еңбек туралы қандай тақпақтар білесіңдер. (алдын ала дайындалған жұмыс) «Еңбек» Қырға шықсаң орлеп, Мұның аты - Еңбек. Кесте тіксең зерлеп, Мұның аты - Еңбек. Гүл отырғызсаң терлеп, Мұның аты - Еңбек. Қиындықтың бәрін, Еңбек қана жеңбек. Саяхаттан қайту. Сұрақ –жауап. Балаларды мадақтау. Шығармашылық бұрыш. Біз күзгі бақта қандай жемістер көрдік. Сол жемісті өзіміз топ бұрышымызға жасап жоямыз ба? Алманың пішіні қандай? Қандай түсті алмалар бар? Алма қайда өседі? Жоғарыда ма төменде ма? Алма ағашының жатырақтарының түсі қандай? Балаларды топқа бөлу. 1-топ: Жасыл алма мүсіндеу. 2-топ: Қызыл алманы бояу 3-топ: Сары алманы жапсыру. 4-топ: А3 форматта күзгі бақ құрастыру. Жасаған алмаларды күзгі баққа орналастыру.	Балабақшаға оралу. Сиқыршы: Қане, балалар көзімізді жұмайық. Қолындағы сиқырлы таяқшаны айтадырып: бір,екі,үш бізді топқа жеткізеді. балалар, топқа келген соң Сиқыршыға рахмет айтып, қоштасады. Тосын сәт. Екі бала топқа көкөніс пен жеміс тиелген арбаны сүйреп әкеледі. -Балалар не сүйреп әкелді - Көкөністердің атын атап, көрсетіңдерші. -Енді жемістерді атаңдар. - Көкөністер қайда өседі -Жемістер қайда өседі Дид ойын: «Егін жинау»Жемістерді бір бөлек, жасаяу. Кадағалау, себетке, көкөністердің бөлек себетке жинау керек. III. Ой қозғау. Қысқа көкөністерден не жасаймыз, жемістерден не жасаймыз? Бүгін қысқа көкөністер түзден дайындаймыз. Топқа бөлу. Қиылған суреттер арқылы топқа бөлу. Жұмыстың орындалу техникасын көрсету. Жұмыс істеу ережесін есімізге түсірейік. Тапалық, ұқыптылық туралы айту. Барлық топ бапкіні қиып алу.	қайдан аламыз? -Жемістер мен көкөністерден аламыз. - Айгүлге көмектесу үшін не істейміз? -Жоғалтып алған дәрумендерінің суретін салып берейік. Сергіту сәті.(Айгүлмен бірге сергіту жасайық) Алма баққа барайық, (орында тұрып жүру) Алма теріп алайық, (алма теру қимылын жасайды) Қол жетпесе алмаға (оң қолды көтеріп секіру) Секіріп қол созайық (Екі қолды көтеріп секіру) 5.Жұмыс жасаудың әдіс – тәсілін түсіндіру, көрсету Өз беттеріңше жұмыс жасау. Кадағалау, көмектесу 4. Топқа бөлу(жемістер) Қане тіке тұрайық Бау – бақшаға барайық Жеміс теріп алайық Қалтамызға салайық 1- топ. Алма Трафаретпен жұмыс. Алманы бояу. 2- топ. Құлпынай Қағаздан жыртыу әдісімен жапсыру. 3- топ. Алмұрт. Ермексиздан мүсіндеу. 4- топ. Шиебағын құрастыру. Сұрақ – жауап. Қандай жеміс салдың? Жемістердің түсі, пішіні қандай? Балалардың жұмысын	Қыста ұйықтайды, Жазда қыдырады. (Аю) Қалқып ұзын құлағы, Елеңдеп қорқып тұрады (Қоян) Өлең жолдарын айтып тұрып ертегі еліне бару. Ал, балалар, қараңыз. Таңғажайып бар аңыз. Ертегілер еліне, Қыдырып бірге барамыз. Ну орманға енеміз, Әсем гүлдер тереміз. Қоңірді боп әрқашан. Тату болып келеміз. Болме шетіндегі орман алаңы. Ой дамыту. Ертегі желісін айтып мүсіндіру. Кейінкерлерін рет-ретімен көрсету. Сұрақ-жауап. - Жылдың қай мезгілі еді? - Жабайы алма қайда қалды? - Алманы кім көрді? - Қоян Қарғаға не деді? - Қарға не істеді? - Кірпі нені алып кетті? - Үшеуі қайда барды? - Аю не деп жауап берді? Психологиялық сәт. Тыныштық сәті: Ұлтаспадан сайраған құстардың, жел тербеп сыбырлаған ағаш жатырақтарының, сыбырап аққан судың, сусылдаған құлпың, үлдеген желдің дауыс естіледі. Саяхаттан қайту.	2-топ сары алма 3- топ жасыл алма (Тапсырмалар арқылы әр топ жауап беріп ағаштағы алманы себетке жинаймыз) 1-ші кезең. Қызыл алмаларды жинаймыз. Әр топ бір алмадан жинайды. 1-ші топқа тапсырма. Күз мезгілін сипаттаңдар. Сұрақ жауап. -Күз мезгілінде табиғатта қандай өзгерістер болады? -Күзде жапырақтардың түсі қандай болады? -Құстар қай жаққа ұшып кетеді? Жарайсыңдар 2-топқа тапсырма. Күз мезгіліне байланысты Математикалық есеп Педагог балалардың ойлау қабілеттері мен танымдық мүмкіндіктерін дамыту мақсатында берілген сурет бойынша санау, салыстыру ұғымдарын бекіту. 3-топқа тапсырма Дид ойын: «Жол картасын бейнеле» Шарты Кеңістік ұғымын бекіту. 2-Кезең. Сары алмаларды жинау. Әр топ бір алмадан жинайды. Қоршаған орта құстар әлемі Қызығушылықты ояту. Экранмен жұмыс.
---	--	--	---	--

Қортынды. Денешынықтыру Негізгі бөлім. -сәлемдесу -сапқа тұрғызу Баған бойынша жүру, бір-бірден екі жолдың арасында жүру; Бағанада бірінен соң бірі және жол бойымен (ені 20 см) жүргеннен кейін педагог залда шашырап жүгіру туралы белгі береді. Жүру және жүгіру тапсырмалары қайталанады. Педагог әр баланы дөп алуға шақырады (дөптар алдын ала орындықтарда қойылады). Негізгі бөлім. Дөппен жалпы дамыту жаттығулары. 1. Б.қ. - аяқ иық деңгейінде, дөп екі қолда төменде. Дөпты алға, жоғары көтеру, оған қарау, алға және төмен түсіру, бастапқы орнына оралу. 2. Б.қ. - өкшемен отыру, дөп екі қолда алдыда. Тізеге тұру, дөпқа тұру; бастапқы қалыпқа оралу. 3. Б.қ. - өкшелерде отыру, екі қолда дөп алдында. Дөпты қолмен итеріп, айналада оңға (солға) айналыдыру. 4. Б.қ. - шалқасынан жатып, дөп екі қолмен бастың артында. Тіздегі бүктелген аяқты көтеру, дөппен тигізу, түзу, бастапқы күйге оралу. 5. Б.қ. - отыру, аяқты алашақ қою, дөп сенің алдында. Дөпты жоғары көтеру, еңкею, дөппен еденге мүмкіндігінше тигізу.	1-Топ Қызыл қызанақты қиып банкіге жапсыру 2-Топ: Қияр мүсіндеу 3-топ: Банкінің ішіне салынған бұрышты бояу. 4-топ: Күзгі бақшаны құрастыру. Қызығушылықты ояту АКТ технологиясы. (теледидардан көрсету) Күз хатшайымы күз мезгілінде терген жемістерін алып келеді. Әңгімелеу. Жемістер денсаулыққа пайдалы. Өйткені оның құрамында дәрумендер көп. Жемістерді жеген кезде қолды жуып жеу керек. Мен сендерге жемістер туралы өлең әкелдім. «Жемістер жсыры» Нарттай қызыл алмам бар, Мәз болады алғандар. Жазда әдемі киінем, Тілоі балдай үйірем. Көктемде ерте гүлдеймін, Кешігуді білмеймін. Піспей тұрған кезімде, «Менен аулақ жүр», - деймін Уылжыған өріктің, Бау-бақшаға көріктің. Қара деген атым бар, Менен де дәм татыңдар. Дәрі орнына жүргізе, Кейде менің хақым бар. Балаларға қайталатып айтқызу. Мағынасын түсіндіру.	бағалау. Салынған суретті себетке салып Айгүлге беру. Қоштасу. Көркем әдебиет Өрік, ише, бәрі бар. Қауын, қарбыз көбейді. Жегің келсе бәрін ал. Неге аласың демейді. Жемісі мол теретін. Күз дос екен бізбенен. Бәрін тауып беретін. Жомарт екен күз деген. Денешынықтыру Негізгі бөлім. -сәлемдесу -сапқа тұрғызу Баған бойынша жүру, бір-бірден екі жолдың арасында жүру; Бағанада бірінен соң бірі және жол бойымен (ені 20 см) жүргеннен кейін педагог залда шашырап жүгіру туралы белгі береді. Жүру және жүгіру тапсырмалары қайталанады. Педагог әр баланы дөп алуға шақырады (дөптар алдын ала орындықтарда қойылады). Негізгі бөлім. Дөппен жалпы дамыту жаттығулары. 1. Б.қ. - аяқ иық деңгейінде, дөп екі қолда төменде. Дөпты алға, жоғары көтеру, оған қарау, алға және төмен түсіру, бастапқы орнына оралу. 2. Б.қ. - өкшемен отыру,	Менің сүйікті бұрышым Дид ойын: «Ретімен қой» Шарты: А3 форматта жасалған орман алаңына Ертегі кейіпкерін жапсыру. Тіл ұстарту жаттығуы: Ер-ер-ер Жемістерді тер Сурағанын бер. Ән-ән-ән Қамба толы дән (Әжем айтқан ән. Ой қозғау. Балаларға жұмбақ жасыру. 1. Күзде қолға дөп боп оралады. (алма). 2. Түбі толған құмалақ. (картон). 3. Ұзын мұртты сарылар,қойнында наны бар. (бидай). 4. Дөптар жатыр желісі бар, қабат-қабат терісі бар. (орамжапырақ). 5. Ішіне түіме толтырып, бүйірі шықты томпыып (қарбыз). 6. Қызыл, сары кемелер, су бетінде қалқыды.(жапырақ). «Даналық ағашы» ойыны. Сурақтарға жауап беру арқылы алмаларды себетке жинау.Біздің бақшамызда балалар жиналмаған алма қалып кетінті. Олай болса мына алмаларды себетке жинап алайық. Жақында күн сыртқалы жатыр.	Жұмбақтың шешуін экраннан көрсету. Балаларды екі топқа бөлу. 1-топқа тапсырма Өзі сақ, өзі ұсақ, Шықтылықтап тұрмайды. Құйрығы ұзын, өзі ала, Бұл қандай құс? (Сауысқан) Ауылда, қалада мекені, Жолаушы жүрсек шығарып салады. Алдыңнан шығады Жаныңды еркелетеді. (Қарлығаш) Орманда жоғары, Ағашқа қонады. Тұмсығын балға қып Тоқ-тоқ соғады. (тоқылдақ) Дид ойын «Сөйлемді аяқта» Ойынның шарты:мен сөйлемдер айтам ,сендер аяқтайсыңдар мұхият тыңдаңдар: Қарға----- қарқылдайды Сауысқан----- шақылдайды Тоқылдақ ----- тоқылдайды Бұлбұл – сайрайды Қаз – қаңқылдайды. Торғай – ишқылдайды. Көкек – көкектійді. Сергіту сәті Қарлығаш боп ұшайық, Торғай болып қонайық, Сауысқан боп секіріп, Бүркіт болып самғайық. Қане қанат жазайық, Ұшып-ұшып алайық, Орымызға қонайық.
--	--	---	---	---

түзу, бастапқы орнына оралу 6. Б.қ.-аяқтарды сәл ашық ұстау, доп еденде. Доппен жүру кезектесіп екі аяқпен секіру Тыныс алу жаттығуы. Ауа жұту шығыршықты кеуде тұсына әкеліп, мұрынмен дем шығару Қозғалыстардың негізгі түрлері. 1. Допты жоғары лақтыру және оны екі қолмен ұстап алу Жаттығу педагогтың бұйрығымен орындалады: «Лақтыр!», Балалар допты кездейсоқ ұстайды. 2. Бір қатарға екіншісінен 0,5 м қашықтықта орналасқан текшелер арасында екі аяқпен секіру. Арақашықтық 3-4 м. Қимылды ойын: «Қияр, қияр...». Залдың бір жағында педагог (қақпап), екінші жағында балалар. Олар қақпапқа екі аяғымен секіру арқылы жақындайды. Педагог: Қияр, қияр, Бұл мақсатқа бармау. Онда тышқан тіршілік етеді. Ол сенің құйрығыңды тістеп алады. Балалар әдеттегі сызықтан тыс қашады, ал педагог оларды құлып жетеді. Педагог мәтінді осындай ырғақта айтады, балалар әр сөз үшін екі рет секіре алады. Бағанда бірінен соң бірі жүру: саусақпен жүру, қолдың әртүрлі позицияларымен, қалыпты жүрумен кезектесіп.	Қазақ тілі Тақырыбы: Менің мейірімді отбасым Ұлттық құндылық аясында Миза шабул әдісі. Жұмбақ жасыру. -Қазір мен сендерге жұмбақ жасырамын, ал сендер кім туралы айтылғанын табыңдар. 1. Ол өте мейірімді, ақ шашты, көзінің айналасында ұсақ әжімдері бар, сендерге жылы қолғап тоқиды, ұйықтар алдында ән немесе ертегі айтып береді. Бұл кім? - Оны қалай білдіңдер? - Ал сендердің әжелерің қандай? Сиқырлы микрофон. 2. Ол көзіндірік киеді, көп кітаптар оқиды, көптеген қызықты тарихи оқиғаларды біледі. Ол әжеге көмектеседі, зейнетақы алады, немерелеріне қарайласады. - Кім бұл? - Ал сендердің аталарың қандай? Сиқырлы микрофон. Сергіту сәті Нілін оңға бір, нілін солға бір. Жаттығу жасаймын. Оң аяқ, сол аяқ, оң аяқ, сол аяқ. Жаттығу оңай-ақ. 3. Оны жер бетіндегі ең бірінші, ең әдемі сөзбен атайды. Ол сен үшін ең	доп екі қолда алдыда. Тізеге түру, допқа түру: бастапқы қалыңға оралу 3. Б.қ. - окшелерде отыру, екі қолда доп алдында. Допты қолмен итеріп, айналада оңға (солға) айналдыру 4. Б.қ. - шалқасынан жатып, доп екі қолмен бастың артында. Тіздегі бүктелген аяқты көтеру, доппен тигізу, түзу, бастапқы күйге оралу 5. Б.қ. - отыру, аяқты ашық қою, доп сенің алдында. Допты жоғары көтеру, еңкею, доппен еденге мүмкіндігінше тигізу, түзу, бастапқы орнына оралу 6. Б.қ.-аяқтарды сәл ашық ұстау, доп еденде. Доппен жүру кезектесіп екі аяқпен секіру Тыныс алу жаттығуы. Ауа жұту шығыршықты кеуде тұсына әкеліп, мұрынмен дем шығару Қозғалыстардың негізгі түрлері. 1. Допты жоғары лақтыру және оны екі қолмен ұстап алу Жаттығу педагогтың бұйрығымен орындалады: «Лақтыр!», Балалар допты кездейсоқ ұстайды 2. Бір қатарға екіншісінен 0,5 м қашықтықта орналасқан текшелер	алманы жинап алмасақ үсіп кетеді. 1. Қазір қай мезгіл? 2. Күзде құстар қайда ұшып кетеді? 3. Ауа – райында қандай өзгерістер болады? 4. Күзде жатаурақтардың түсі қандай болады. 5. Бау-бақшалардан пелерді жинаймыз? 6. Егін даласынан не пірады? Балаларды мадақтау. Музыка Ұлттық құндылық аясында Тақырыбы: Отбасым – бақытым Балалар көңілді музыка әуенімен келеді. Педагогпен әндетіп амандасады. Шеңбер бойымен жүріп, би қимылдарынан элементтер жасайды. – Балалар, «отбасы» деген сөзді қалай түсінесіңдер? – Отбасыларыңда кімдер бар? – Сендер ұйықтар алдында аналарың әндетіп ұйықтатады, сол әнді «бесік жыры» деп атайды. Бүгінгі әнміз де, тыңдайтын әуеніміз де осы тақырыпта болмақ. Әуеннің қарқынын.	Балалар дала құстары мен үй құстары араласып кетіпті. Біз құстарды топтастырып өз мекеніне орналастырайық. 2-топқа тапсырма Сөйлеуді дамыту. 1-тапсырма: Қандай құстарды білесіңдер? Күзде құстар неліктен ұшып кетеді? 2-тапсырма Құстардың қандай пайдасы бар? Жыл құстары жайлы не айта аласыңдар? 3-тапсырма: Құстарға қандай қамқорлық жасайсыңдар? Дид ойын: «Адам қан құстар» Топтық жұмыс. Үй құстары мен мен дала құстарын өз мекеніне орналастыру. Сұрақтар ілмегі: Орман дегенде көз алдымызға не елестейді? Дала құстары қайда мекендейді? Үй құстары қайда мекендейді? 3-ші кезең. Жасыл алмаларды жинау. Әр топ бір алмадан жинайды. Шығармашылық саласымен жұмыс Қызығушылықты ояту. Құстардың аудио дыбыс Педагог: Ой балалар күн суытып барады, құстар қарнымыз ашты деп дыбыстан жаппыр, қане
---	--	---	--	--

қымбат адам. Сендер ауырсаңдар түн ұйқысын төрт бөлетін адам -Бұл жұмбақ кім туралы? Сиқырлы микрофон. -Сендер өздеріңнің аналарыңды қандай мейірімді сөзбен атайсыңдар? -Аналарың сендерді қалай еркелетеді? - Және соңғы жұмбақ.. Ол салмақты да, байсалды, барлық бос уақытын сендермен өткізеді: сендерді циркке апарады, демалыс кезінде барлық отбасын табиғатқа алып шығады. -Бұл кім? Сиқырлы микрофон. Балаларды мадақтау. Дидактикалық ойын: «Менің отбасым» Балалар доп арқылы отасындағы адамдарды айтады. Қортынды.	арасында екі аяқпен секіру. Арақашықтық 3-4 м. Қимылды ойын: «Қияр, қияр...». Залдың бір жағында педагог (қақпан), екінші жағында балалар. Олар қақпанға екі аяғымен секіру арқылы жақындайды. Педагог: Қияр, қияр, Бұл мақсатқа бармау Онда тышқан тіршілік етеді Ол сенің құйрығыңды тістеп алады. Балалар әдеттегі сызықтан тыс қашады, ал педагог оларды қуып жетеді. Педагог мәтінді осындай ырғақта айтады. Балалар әр сөз үшін екі рет секіре алады. Бағанда бірінен соң бірі жүру: саусақпен жүру, қолдың әр түрлі позицияларымен, қатыпты жүрумен кезектесіп.	динамикасын, регистрін талдап, түсіндіру. Музыка тыңдау: «Бесік жыры» (муз. И. Нусіпбаев, сөзі С. Жиенбаев). Оңде не туралы айтылғанын, алған әсерлерін сұрау. Балаларға «бесік жыры» туралы мәлімет беріңіз. Балалардан бұл ән күннің қай мезгілінде орындалатынын сұрау. Дауыс жаттығулары: «аққу» (Сүгір). Әуенді асықпай, төменнен жоғары қарай әндету. Әуенді «га-га» буынында орындау. Дауысты ашық «а» дыбысын доңғелете айтуға жаттықтыру. Ән айту: «Әже тілегі» (муз. мен сөзі Т. Қоңыратбай). Педагог әнді сүйемелеумен орындап, балаларға мәтінін қайталаатын үйретеді. Ән кім туралы айтылып отырғанын естеріне салып, сезіммен айтуды ұсынады. Ән айту барысында сүйеме ісіз балаларға қайталаатын, есту қабілетін тексеріңіз. Ой қозғау. Ән кімдер туралы? Анаң мен әкеңнің анасын қалай атайсың? Оз отбасың туралы әңгімеле. Суретті мұқият қарап, әңгіменің	құстарды тамақтандырайық. Балаларды топқа бөлу. Жұмыс жасаудың әдіс-тәсілін түсіндіру, көрсету Өз беттеріңше жұмыс жасау. Қадағалау, көмектесу 1-топ: Дәстүрден тыс сурет салу. Бала ақ қағаздың бетіне трафаретті қою арқылы торғайды бояйды. 2-топ: Торғайға дән мүсіндеу. 3-топ: Ағаштарға күзгі жатырақтарды жаспыру. Балаларды мадақтау. Қортынды Сұрақ –жауап Балалар хормен. Жаңбыр жауды, Тық-тық-тық, Сен көшеге шық-шық-шық, Жел соғады гу-гу-гу, Жатырақтар ұшты ду-ду-ду Құйын тұрды ой-ой-ой Бұл күз мезгілі екенін біліп қой. Балаларды мадақтау.
--	--	--	---

				киімдерін синапта. Музыкалық аспаптарды ата.	
Серуенге дайындық	Еңбегі адал жас орен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсету. Киіну: Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.				
Серуен	Картотека №2 Күзгі жасаурақтарды бақылау.	Картотека №3 Жәндіктерді бақылау.	Картотека №4 Ауа-райының салқындауын бақылау	Картотека №8 «Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»	Картотека №9 Аула сыпырушының еңбегін бақылау.
Серуеннен оралу	«Еңбегі адал жас орен» - өз-өзіне қызмет жасауға тәрбиелеу. Қолдарын сабынмен жудыру, өз сүзгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскі ас	Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдалану, шашпай жуыну, жолдарын түсіндіру. Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шұғыл жесуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаяуды қадағалау.				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау.				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	№4 Майтабанның алдын алу. Тырысамыз, тырысамыз Денсаулықты нығайтамыз Аяқ, қол мықты болып Май табаннан арыламыз. Арнай жолдармен жүру, ойымқыл жолмен жүру.	№5 Арқаның қатын сақтауға арналған жаттығулар. Ояту Оянайық балалар Маған тезірек қараңдар Шатайық ұрайық Орнымыздан тұрайық.	№6 Төсекте жатып жасайтын жаттығулар Тыныс алу жаттығулары Ұзын құлақ сұр қоян Ести қалып сыбырды Осіп тұрған сәбізді Жұлып алып піскеді.	№7 Майтабанның алдын алу. Ояту Көзімізді ашайық Бойымызды жасайық Герегеге қарап Күн жылы алайық.	№10 Төсекте жатып жаттығулар Мысықтар Ұйқыдан біз тұрамыз Көзімізді ашамыз Жан-жағымызға қарап Достарымызға күлеміз.
	«Еңбегі адал жас орен» - өз-өзіне қызмет жасау. Дұрыс ұқыпты киіну. Қауіпсіздік ережелері – төсекте абайлап тұру, жаттығу кезінде қауіпсіздікті түсіндіру. Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесіне	Қолдарын сабынмен жуып, өз сүзгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үетелу)	Проблемалық сұрақ: Пайдалы және сатауатты тағам деген не? Недеге балалармен пайдалы және пайдалы емес тағам	Дид ойын: «Өз үйіңді тап» Шарты Жерде геометриялық фигуралар жатады. Олар үйшіктер, балалардың	Дид ойын: «Бұл қай кезде болады?» Мақсаты Балалар жыл мезгілдерін жылдам табады, атайды және	Миги шабул Жұмбақ жасыру. Сыртындағы азығы, Ортасында бар қазығы, (Алма) т.б. алмұрт, өрік,	Әжемнің ертегісі. Балалар бізге бүгін қонаққа ертегі кейіпкер келді. -Ол қандай ертегіден осп ойлайсыңдар

суарекеті
таптаркарау
және тағы
басқаарекеттер)

туралы әңгіме өткізеді.
Музыка тыңдау: *Дауыс жасаттығулары:* «Жоғарыға шығамыз, төмен қарай түсеміз». Әуенді біртіндеп көтеріп, жоғары дыбысқа жеткенде дауысты қаттырақ шығарып, айқайламай, демді үнемдеп шығарып, біртіндеп төмен қарай түсеміз.
Әп айту: «Жемістердің пайдасы» (муз. Ә.Қонысбеков, сөзі Ұ.Қонысбекова).

қолдарында геометриялық карточкалар болады. Музыка ойып тұрады, балалар айналып жүреді. Музыка тоқтағанда әр кім өз үйшігіне барады. Білмеген бала ойынан шығады.
Музыка
Ұлттық құндылық аясында
Тақырыбы: Отбасым – бақытым
Балалар көңілді музыка әуенімен келеді. Педагогпен әндетіп амандасады. Шеңбер бойымен жүріп, би қимылдарынан элементтер жасайды.

– Балалар, «отбасы» деген сөзді қалай түсінесіңдер?
– Отбасыларыңда кімдер бар?
– Сендер ұйықтар алдында аналарың әндетіп ұйықтатады, сол әнді «бесік жыры» деп атайды.
Бүгінгі әніміз де, тыңдайтын әуеніміз де осы тақырыпта болмақ.
Әуеннің қарқынын, динамикасын, регистрін талдап, түсіндіру.

Музыка тыңдау: «Бесік жыры» (муз. П. Нүсіпбаев, сөзі С. Жиенбаев). Әнде не туралы айтылғанын, алған әсерлерін сұрау. Балаларға «бесік жыры» туралы мәлімет беріңіз. Балалардан бұл ән қуаныш кай мезгілінде орындалатынын сұрау.
Дауыс жасаттығулары:

сипаттайды.
Шарты: Балалар жыл мезгілдерінің суреттерін жаспсырып, ерекшеліктерін айтады.
Күтілетін нәтиже:
Балалар жыл мезгілдеріне тән суреттерді тауып әңгімелеп береді.

жүзім)
Ой дамыту
Натюрморт туралы түсінік беру.
– Натюрморт дегеніміз не?
– Біз қазір ненің натюрмортын көріп тұрмыз?
– Осы жемістер бізге не береді?
Түсі, пішіні, қайда өсетіні т.б.
Сұрақ – жауап.
Сөздік жұмыс.
Натюрморт, бақ, дәп, дәрумен.
2. Жұмысқа қатысты материалдарды атау, көрсету.
Жұмыс жасаудың әдіс-тәсілін түсіндіру.
Қиынды суреттерді құрастыруға үйрету.

– Бауырсақ (ойыншық) келіп балалардан өзі туралы сұрайды.
Бауырсақ:
– Мен қандай ертегіден келдім?
– Ертегіде менімен не болды?
– Балалар сендер дұрыс айтасыңдар тамаша.
– Балалар бауырсақты мүлкі неге жеп қойды?
– Мақтану жақсы ма, жаман ба?
– Бауырсақтың шал мен кемпірден кетіп қалғаны жақсы болды ма? Неге?
– Бауырсақтың аңдардан кетіп қалғаны несімен жақсы?
– Балалар қалай ойлайсыңдар бүгін бізге бауырсақ неге келді?
Бауырсақ:
– Балалар мені мүлкіден құтқарыңдаршы.
Бауырсақты мүлкіден аман алып қалу үшін не істеу екрекпіз?
– Кім бауырсаққа көмектеседі?
Бауырсаққа қандай заттар көмектесе алады?
– Балалар бауырсақ сендерге қызық жұмбақтар ойындапты, шешіп көреміз бе?
Тораудың ауылды,
Қыс бойына жатады,
Тісі десең тісі бар,
Тәтті ұйқыға батады,
Түнде жартап ісі бар, таю.

«аққу» (Сүгір). Әуенді асықпай, төменнен жоғары қарай әндету. Әуенді «а-а» буынында орындау. Дауысты ашық «а» дыбысын доңгелете айтуға жаттықтыру.

Ән айту: «Әже тілегі» (муз. мен сөзі Т. Қоңыратбай). Педагог әнді сүйемелдеумен орындап, балаларға мәтінін қайталаатын үйретеді. Ән кім туралы айтылып отырғанын естеріне салып, сезіммен айтуды ұсынады. Ән айту барысында сүйемелсіз балаларға қайталаатын, есту қабілетін тексеріңіз.

Ой қозғау.

Ән кімдер туралы? Анаң мен әкеңнің анасын қалай атайсың? Өз отбасың туралы әңгімеле. Суретті мұқият қарап, әжеңнің киімдерін сипатта. Музыкалық аспаптарды ата.

қасқыр)
Қалқиған ұзын құлағы,
Сайқымазақ құлығы бар.
Елендеп қорқып тұрады,
Барған жерде ұрлығы бар.
(қоян, түлкі)

Балалар бауырсақпен кездескен аңдардың кезегін анықтайды

– Бірінші бауырсаққа не кездесті?

– Ең соңында нені кездестірді?

– Бауырсақ түлкінің алдында нені жолықтырды?

– Қояннан кейін нені?

– Бауырсаққа кездескен аңдардың арасындағы ең мықтысы?

– Тағы қандай күшті аңды бауырсақ кездестерді?

Қорытынды: “Бауырсақ кімді кездестірді” ойыны (жаңуарлардың қимылдарымен әрекеттерін келтіру)

Денешынықтыру

Кіріспе бөлім.

– сәлемдесу

– сатқа тұрғызу

Бір-бірден бағанда жүру.

Педагог залдың бір жағына баланың бір адымында 8-10

итаншаларды қояды. Бір-бірден колоннада жүру,

мұрағимнің белгісі

бойынша, балалар оң және сол аяқтарымен кезек-кезек итаншалардан өтіп

жүруге ауысады.
Бағандағы соңғы бала
штангалардың үстінен
өткеннен кейін,
шашыраңқы бағытта
жүгіру нәрмені беріледі.
Жүру және жүгіру
жаттығулары кезектесіп
өтеді

Негізгі бөлім.

Жалпы дамыту

жаттығулары.

1. б.қ. - аяқтың ені
бойынша аяқ тірегі, қол
белде. Қолдар бүйірлерге,
жоғары, қолдарыңызды
бастарыңызға
шапалақтау.

қолдарыңызды белге қою,
бастапқы қалып (5-6 рет).

2. б.қ. - аяқтың ені
бойынша аяқ тірегі, қолдар
дене бойымен. Қолдар
бүйірге, отырыңыз және
алдарыңызда
қолдарыңызды ұрыңыз;
көтерілу, қолды екі жаққа,
бастапқы қалыпқа оралу (5
рет).

3. б.қ. - аяқ шық енінде, қол
белде, қолды екі жаққа,
алға еңкейтіңіз, алдыңызда
қолыңызды шапалақтаңыз;
түзу, қолдар, жақтарға,
бастапқы қалып (5 рет).

4. б.қ. - тізе бүгіп, қолдар
бастың артында. Оңға
(солға) бұрылыңыз, оңға
(солға) қолды жағыңызға
алыңыз; түзету, бастапқы
қалып (6 рет).

5. б.қ. - аяқ сәт ашақ.

					қолдар дененің бойымен. Секіру сериялары арасында кішкене кідіріспен кезектесіп, екі бағытта шеңбермен екі аяқпен секіру. Тыныс алу жаттығуы «Күн жасаймыз» Қозғалыстардың негізгі түрлері. 1. Тепе-теңдік - басында қатышықпен жерде жатқан тақтаймен жүру, қолды екі жаққа (2-3 рет). 2. Кедергілерден екі аяқпен секіру(өзектердің биіктігі 6 см), бір-бірінен 40 см қашықтықта, 5-6 бар. 2-3 рет қайталаңыз. Қим ойын: Аюдың апанында» Мақсаты: балалардың сөздік қорын дамыта отырып, қимыл-қозғалыс іскерліктерін жетілдіру.
Балалармен жеке жұмыс	«Қуыр-қуыр, қуырмаш» саусақ ойыны: Мақсаты: Балалардың саусақ қимылы жетіледі, үлкендерден кейін қайталап айта алады.	Мнемокасте арқылы тақпақ жаттау. «Кішкентай бала» Мен кішкентай баламын Кітап оқи аламын. Дәптер, қалам, сызғышты Сәмкеме өзім саламын.	Сюжетті – рөлді ойын. «Қонақ күтеміз» Ойын барысы. Балалар екі топқа бөлінеді. 1 топ «қонақтар», 2 топ «үй иелері»	Шығармашылық саласы Балаларға ермексиз тарату, өз еркінмен мүсіндеу.	Дид ойын: «Ұяшыққа орналастыр» Мақсаты: екі түрлі пішінді заттың әрқайсысын өз ұяшығына орналастыра алады
Серуенге дайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет етуге тәрбиелеу. Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Кімдерін дұрыс кию білуге үйрету. Аяқ киімнің оң салын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киімдегі түймелерін қадап, аяқ киімнің бауын байлауы, киімдегі ақаулықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтағын талаптау және жинау.				
Серуен	Картотека №2 Күміс жапырақтарды бақылау. Ұлттық ойын- ұлт қалыңы	Картотека №3 Жәндіктерді бақылау.	Картотека №4 Ала-райының салқындауын бақылау	Картотека №8 «Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»	Картотека №9 Дұла сытырғанының еңбегін бақылау.

	«Түйілген орамал»			Ұлттық ойын- ұлт қазынысы «ұшты-ұшты»	
	Еңбегі адал жас өрен, серуен кезінде еңбек дағдыларын, экологиялық мәдениетті дамыту Таңғы серуенді бекіту.				
Балалардың үйге қайтуы	Өнегелі-15 минут. Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.				
	Ата-аналарға балаларын себепсіз балабақшадан қалдырмауларын ескерту. Ата-аналармен баланың ынтасы, қызығушылықтары туралы әңгімелесу	Ана – аналармен әңгімелесу. Балаланы балабақшаға уақытында әкеулерін ескерту. Ана – аналармен әңгімелесу. Баланың бүгінгі жетістігі туралы әңгімелеу.	Ойын бұрышына жинақылық жасау. Дидактикалық ойын: «Неге керек?» Ата – анамен әңгіме. Баланы үйге шығарып салу.	Топ бөлмесіне жинақылық жасау. Дидактикалық ойын: «Орын тауып бер» Мен үйге барамын.	Ата – анамен әңгіме. Баланы үйге шығарып салу. Демалыс күндері жайлы әңгімелеу. Тазалық туралы ескерту. Сау болыңыз.

Бекітешін: Мәжіл

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Сарат мектеп-бөбекжай-балабақша кешені» коммуналдық мемлекеттік мекемесі

Топ: «Балдаурен» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: 07.10 – 11.10.2024ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Күй күмбірі – ұлттық құндылық, баланы ұлттық өнерге баулу. Балалардың көңіл-күйін бақылау, дене қызуын олиеп тағалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Өнегелі - 15 мин – ата-анамен бала мінез –құлқы, баланың жетістігі туралы әңгімелесу. Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы мағлұмат алу. Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітаптар карау және тағы басқа әрекеттер	Картотека №10 «Жол әліппесі» Мақсаты: балаларды алдын-ала көшеде жүру ережесімен жүргізушілерге арналған жол және белгілермен таныстыру	Картотека №11 «Әдептілік» Мақсаты: Балаларды «жақсы» «жаман» сөздерінің мағынасы мен оларды орынды қолдануға үйрету.	Картотека №7 «Мамандықтың бәрі жақсы» Мақсаты: Балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру, еңбекті құрметтеуге бағдыландыру, өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу	Картотека №14 «Кімге не керек» Ойынның мақсаты: Түрлі мамандықтың еңбек құралдарын танып айта білуге үйрету	Картотека № 18 «Өз мекеніне орналастыр» Мақсаты: Үй жануарларын дала жануарларынан ажырата білуге үйрету.
Танертенгі жаттығу	Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру картотекасынан Қазан айының 2- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау				
Таңғыас	Үнемді тұтыну ережелерін түсіндіру. Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қауіпсіздік ережелері- тамақ ішу кезінде, құралдарды пайдалану кезінде қауіпсіздік ережелерін ескерту. Қасық, шпательдің дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сойпемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	«Балалар кітапханасы»- жобасы аясында бала тілін дамыту. Отбасында гүліміз, Көңілді өнер күліміз. «Қайырылы тап!» деп айтамыз. Бір болашақ кеште қайтамыз.				
Білім беру	Отбасында гүліміз, Көңілді өнер күліміз. «Қайырылы тап!» деп айтамыз. Бір болашақ кеште қайтамыз.	Кәне, кәне тұрайық, Үлкен шеңбер құрайық. Тұрсақегер шеңберге, Алақанды ұрайық	Ерте тұрып күнде мен Тере земді ашамын. Сәлемдеймін күнге мен Шаттыққанғес аламын.	Кел, балалар, күлейік, Күлкіменен түлейік! Қабақ түйен не керек, Көңілді боп жүрейік!	Кел, балалар, күлейік! Күлкіменен түлейік! Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік!
	«Қамқор» жобасы аясында «Біз табиғат қорғаушыларымыз!» - экологиялық мәдениетті қалыптастыру бағытында кіріктірілген үлгі.				

ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	Қызығушылықты ояту. «Сурет көрмесі» әдісі Дид : «Тағы тағамды таңда» Шарты: Суреттер бұрышынан өздеріңе тағы тағамдарды таңдайды. Ортақ сұрақ : Тағам адам үшін қаншалықты қажет деп ойлайсыңдар? Топқа бөлу. «Мозайка» әдісі Нұсқау: Ор топқа сурет беріледі, балалар мозайка құрастыру арқылы топтарға бөлінеді 1-топ: «жемістер» 2-топ: «көкөністер» 3-топ: «шырындар» 4-топ: «тағамдар» Зерттеуді жоспарлау: Ой қозғау: қоршаған орта. 1.Пайдалы және зиянды тағамдардың айырмашылығы қандай? 2.Біз қандай тағамдарды ішуіміз керек? Балалардың өз ойы, сыни ойлау. Тосын сәт: Балалар, бүгін бізге дәрігер апай келінтті, бабабақшадағы топтарды аралап денсаулығын тексеріп жүр екен. Дәрігер: Сәлеметсіңдер ме, балалар! Дәрігер: балалар қазір күз мезгілі, тұмау жүріп жатқан кез, өздеріңді қалай сезінесіңдер? Дәрігер: Балалар сендердің топтарыңда ауырып қалған балалар жоқ па?	Сәлеметсіңдер ме, балалар! (Сәлеметсіз бе!) Бір-біріңізге тағы қалай сәлемдесуге болатынын ойлаңыз ба? Балалар қасында тұрған адамға қолдарын беріп, амандасады. (Қайырлы таң, қайырлы күн, сәлем, қайырлы кеш т.б.) -Міне, бізде достық шеңбер құрылды. Енді бір-бірлеріңізге күлкі сыйлаңыздар! Өйткені, «Қоңілді болсаң – саусың, мұңайсаң – аурусың» деп бекер айтпаған. Сәлемдескен кезде бір-біріне денсаулық тілейді. Ой дамыту. Денсаулық үшін тағы не қажет? - Спортпен шұғылданыңыз, сабырлы болыңыз, таза ауада көбірек уақыт өткізіңіз, витаминдер мен дұрыс тамақтаныңыз. - Дұрыс тамақтану ағзаға пайдалы өнімдер. Азық-түлік слайдтары. Шарты: Дид «Қызыл, сары, жасыл» Мен сендерге тағам слайдтарын көрсетемін, ал сендер дұрыс түсті карточкаларын көтересіңдер. (Жасыл - жасыл, сары - жеміс, бірақ өте пайдалы емес, қызыл - тамақтан бас тартқан дұрыс). Әрбір өнімде сіз пайдалы және зиянды нерсесі табы-	Таңғажайып сәт: (Микроб қонаққа келеді) Микроб: Сәлеметсіздер ме, менің әлсіз де, кішкентай балаларым. Мен микроб деген патшаларың боламын. Сендер мені күтпіндер ме? Мен жеміс-жидектерді жұмай жейтін балалардың қасында жүргенді ұнатамын. Тәрбиеші: Біз сізді шақырған жоқпыз. Біз, балалар, жемістерді жақсылап жуып, тазалап жейміз ғой? Балалар: Иә, апай! Микроб: Сіздер менімен қалай күресу керек екенін біледі екенсіздер. Менімен дос болмасаңыздар, мен сіздерді сиқырлап тастаймын. Балалар: Біз сіздің сиқырыңызға сиқырланбаймыз. Сізбен қалай күресу керек екенін білеміз. Жеміс-жидек пен көкөністерді жуып-тазалатқон жейміз. Біздің денсаулығымыз күшті. Дидактикалық ойын: «Дәрумендерді ажырат» Мақсаты: Жемістер мен көкөністерді ажырата білуге үйрету, дәрумендердің адам ағзасына қандай пайдасы бар екендігін айтуды. Түсінік беру. Шарты: Балалар берілген жемістер мен көкөністерді А және С топтарына бөліп орналастыру керек. Тәрбиеші: Балалар, бізге хат	Суреттер әлемі. Шарты: Әр түрлі иллюстрациялар қарау. Суреттердің арасынан мен хат және карта кездестірдім. Хатта Білім профессоры бізді тәжірибе жасау үшін зертханасына шақырады, ал жолда бізге қажетті жемістерді табу керек, ол үшін бізге карта көмектеседі. Дид ойын: «Жемістерді жина» Жемістерді жинап, картадағы жеміс зертханасына кеттік. Қане зертханаға жету үшін көзімізді жұмып, 1,2,3 деп айтамыз. Ал қазір біз оларды зертханамызда тексеріп көреміз. Тәрбиеші: - Біздің дастарханда жемістер бар, оларды атаңдар, (бапп, алмұрт, алма, мандарин, жүзім, лимон). - Иә, олардың барлығы әртүрлі, бірақ бәрібір, кейбір бе келерге сәйкес, ұқсас жемістерді табуға болады. - Эксперимент жүргізуді бастау үшін жемістерге сауалнама жүргізу керек. - Бірдей пішіндегі жемістерді тауып, берілген жерге орналастырамыз.	Қоңілді шеңбер Қайырлы таң күлімдеген жүздер! Қайырлы таң күн мен құстар! Барлығы мейірімді, сенімді болсын. Қайырлы таң кешике дейін созылсын! Балалар, бір-бірімізге күлейік. Ой қозғау. Тәрбиеші: «Қоңілді болсаң – саусың, мұңайсаң – аурусың». Негізден олар бұлай айтады деп ойлайсыз? (балалардың жауаптары) Бақытты және сау болу үшін не қажет? (балалардың жауаптары). дұрыс тамақтану қажет. Ол немі білдіреді? (балалардың жауаптары). (Бұл адамға пайдалы тағам). Дид ойын: «Жеміс қайда, көкөніс қайда екенін тап» Мен сендерге үстелге жемістер мен көкөністердің аралас карталарын жайып беремін, ал сендер карточкаларды жемістер мен көкөністер деп екі топқа бөлуіңіз керек. Тәрбиеші: Енді жемістерді зертханамызда зерттеп көрейік. Педагог үстелге
--	--	---	--	---	---

Дәрігер: Сендердің көңіл күйлерің, денсаулықтарың да жақсы екен. Сендер таза ауада көп серуендеп, түнде жақсы ұйықтағандарың көрініп тұр. Деніміз сау болу үшін көкөністен жасалған тағамдар жеуіміз керек, жемістерден жасалған шырындар ішуіміз керек, спортпен айналысуымыз керек, тазалық сақтау керек. Дәрігер: Сендер қандай сергіту жаттығуларын білесіңдер? Маған көрсетіңдерші? Сергіту сәті: Ал, балалар, тұрайық, Алақанды ұрайық. Оңға қарай иіліп, Солға қарай иіліп, Бір отырып, бір тұрып, Бойымызды жазайық. Дид ойын: «Ғажайып қалта». Ойынның шарты: қалта ішіндегі жемістерді аттарып, түсін айту керек. Көркем әдебиет. «Дұрыс тамақтана біл» кітаптағы керекті мәліметтерді көрсету, балалар өз ойын айту. Дид ойын: «Кім жылдам» ойыны Шарты: Пайдалы және зиянды тағамдарды ажыратып, быдысқа салады Дид ойын: «Кіпкеңтай ғалымдар» Көкөністер мен Жемістер «№1 тәжірибе» Мақсаты: жемістер мен	аласыз. Дид ойын: «Түрлі-түсті себеттер» Балаларды екі командаға бөлу. Енді сіз аспаз екеніңізді елестетіңіз, кешкі ас дайындайсыз. Ол үшін дүкенге барып, себетті өнімдермен толтыру керек. Пайдалы тағамдарды жасыл себетке, ал зиянды өнімдерді қызылға салу керек. Дид ойын: «Ғажайып сәмке» Біз жемістерді үлкен табаққа саламыз: алма, алмұрт, апельсин, мандарин, лимон, банан, киви, жүзім. - Оларды бір сөзбен қалай атауға болады? (Жеміс.) Барлық жемістер әртүрлі. Олар қалай ерекшеленеді және оларды қалай жіктеуге болады? 1. Олардың пішіні бойынша (доңгелек, сопақ) 2. Көлемі бойынша (үлкен, кіші) 3. Түсі бойынша (қызғылт сары, жасыл) -Жемістер бұзылып кетпес үшін қайнатады, кептіреді, мұздатады. Жемістерден қандай тағамдар жасауға болады? Олардың атын бірге атайық. Дид ойын: «Тағамның атын ата»	келген сияқты. Қарап көрейікші. Бәріміз экранға назар аударайық. Балалар, бізге балабақша мыздың дәрігері не айтар екен, тыңдап көрейік. Ой, ой, ой мен кеттім, мен кеттім микорп қашып кетеді. Ой дамыту. АҚТ технологиясымен жұмыс. (Балабақшаның дәрігері көкөністер мен жемістерді қалай жеу керектігі туралы айтып береді) Сергіту сәті: Дәрумендер – тірегің, АВС деп аласың, Жетіспесе бірі оның, Ауырып сен қаласың. Тәрбиеші: Балалар, дәрумендер тек қана жемістер мен көкөністерде болмайды, сонымен қатар дәрігер апайларымыз арнайы дәріханаларда дәрумендер жасап шығарады. — Балалар, өзіміздің жеке дәріханамызға барып арнайы киімдерімізді киіп, дәрумендерді жасап берейік. (Сары ермексазdan доңгелек тәрізді пішіннен түрлі дәрумендер жасайды). Ғалымдар бұрышы. Тәжірибе №1 Жемістер - оларды қалай жеуге болады? Мақсаты: Балаларға жеміс-жидек тағамдарын	Недіктен бұл жемістер деп ойлайсыңдар? Қалай ойлайсыңдар, қандай жемістердің пішіні, көлемі, түсі ұқсас? 1. Қараңғышы, олар пішіні бойынша ерекшеленеді ме? (доңгелек, сопақ); 2. Көлемі бойынша (үлкен және кіші); 3. Түсі бойынша (қызғылт сары, жасыл); 4. Дәміне қарай. Тәрбиеші: - Олай болса, жемістерді пішініне, көлеміне, түсіне, дәміне қарай топқа бөлуге болатынын білдік. Қорытынды: Жемістерді әртүрлі белгілерге қарай топтастыруға болады және бұл әртүрлі топтарға әкеледі. Тәрбиеші: Балалар, аздап демалып, дене шынықтыру жаттығуларын жасайық. Сергіту сәті: «Бұл алма» Мынау алма! (тұру) Бұл (қолдар екі жаққа) Тәтті шырынға толы (қолдар белбеуде) Қолыңызы созыңыз (қолыңызды алға созыңыз) Алма жинаңыз (қолыңызды жоғары көтеріңіз) Жеті бұтақты тербетсе бастады (қолымызбен табестіңде тербелеміз) Алма алу қиын (жоғары тартылады) Мен секіремін, қалымды	жемістерді қояды: апельсин, мандарин, лимон, банан, алма. Тәрбиеші: Біздің дастарханда түрлі жемістер бар. Олардың атын атап көрейік. Барлық жемістер әртүрлі. Олар қалай ерекшеленеді, қандай негіздер бойынша топтастыруға болады? 1. Қараңғыздар, олар пішіні бойынша ерекшеленеді ме (доңгелек, сопақ)? 2. Түсі бойынша (қызғылт сары, жасыл)? 3. Көлемі бойынша (үлкен және кіші)? 4. Иісі бойынша? 5. Қабықтың құрылымы бойынша (кеуекті және тегіс)? Жемістерді пішініне, көлеміне, түсіне, дәміне, иісіне, қабығының құрылысына қарай топтастыруға болатынын білдік. Ой дамыту. Сурақ жасау. Апельсин қайда өседі? (ағашта) Дұрыс, сонда қалай айта аласыз: апельсин жеміс пе, әлде көкөніс пе? Балалардың жасау аттары. Балалармен әңгіме: Табиғатта апельсиндер жылытыр жатырақтары бар өлік мәңгі жасыл ағаштарда өседі.
---	--	--	--	---

көкөністер тұқымдарының құрылымында ядрошық бар екенін көрсету Құрал-жабдықтар: жемістер (алхоры, алма, апельсин, алмұрт); көкөністер (қияр, баклажан, қызанақ, кәді), науалар, пластикалық тышақтар, ұлғайтқыш, балға. Жүргізілу барысы: Педагог балалармен бірге жемістерді тексереді, көкөністер атауларын нақтылайды. Ересек адам балаларды осы жемістердің (көкөністердің) тұқымдары қайда екенін табуға шақырады. Балалар жемістерді кеседі, тұқымын табады. Педагог тұқымдарды үлкейткіш ліншек арқылы қарауды ұсынады. Балалар тұқымдарды қарастырады, сипаттайды, оларды салыстыру, ұқсастықтарды табу (қабықша, ядрошық), балғамен беріктігін тексеру. Қорытынды. Жемістердің (көкөністердің) барлық тұқымдарының ұқсастықтары бар. Оларда жаңа өсімдік үшін қоректік қор бар ядрошық бар. Ядрошық тері қабығымен қорғалған. № 2 Тәжірибе. «Жемістер мен көкөністерді бояйтын заттар» Мақсаты: барлық	-Лимон шырыны - қандай шырын? (Лимон шырыны). Алмадан жасалған джем? (Алма тосабы) Алмұрт кеспесі? (Алмұрт тосабы). Өрік компоты? (Өрік компоты). Ал енді мен сендерге компотты «пісіруді» ұсынамын. Сергіту «Компот». -Компот пісіреміз. Сізге көптеген жемістер керек, мұнда! Алмаларды тураймыз Біз алмұртты кесеміз Лимон шырынын сығыңыз Су қуып және құмды салыңыз! Біз пісіреміз, компот пісіреміз. Адамдарға көмектесеміз. Карточкалар бойынша жұппен жұмыс: Дио ойын: «Не артық?» - Балаларға жемістер бейнеленген карточкаларды ұсынамын, олардың арасында көкөністер, саңырауқұлақтар, жаңғақтар мен жидектер бар. Тапсырманы орындағаннан кейін балалар карточкалармен алмасады және оларды тексереді. Дио ойын: «Зерттеуші шеберлер» Зертханалық жұмыс ережесін қайталаймыз. Ақ халатты киіп, зертханаға барамыз.	дайындаудың әртүрлі тәсілдерін көрсету. Құрал-жабдықтар: жемістер бейнеленген суреттер, «Бақшадағы егін жинау» сюжеттік суреті, кептірілген жемістер, консервіленген және жаңа піскен жемістер салынған табақтар, жеміс компоттары бар стақандар. Жүргізілу барысы: Педагог балалармен бірге жемістер мен сюжетті суреті бар суреттерді қарастырады. Педагог балалардан жемістер мен көкөністердің айырмашылығы неде екенін сұрайды. Ол әрі қарай қарастыруды ұсынады ишкі жемістерді алып, адамның оларды қалай жегенін және пеліктен екенін сұрайды. Педагог балалармен бірге кептірілген және консервіленген жемістерді тексеріп дәм татады, компот ішеді. Өркім бұл өнімдердің қалай ерекшеленетінін салыстырады және қорытынды жасайды. Балалар әртүрлі тәсілдермен пісірілген бір жемісті табуға, дәмнің айырмашылығын анықтауға үйренеді. Қорытынды. адам қыста жемістерді әртүрлі тәсілдермен жинау идеясын ойлап тапты: кептіру,	созамын (секірдім) Және тез алма жинаңыз (қолыңызды басыңызға иаталақтаңыз). Тәрбиесі: -Ал енді, балалар, мен сендерді жемістермен тәжірибе жасауға шақырамын. Әрқайсысың өз үстеліңізге келіңіздер. мандаринмен тәжірибе жасайық. мандариндер салынған үстелдерге барайық. -мандарин дер жүзе алады деп ойлайсыңдар ма? (балалардың жорамалдары). Тексерейік? №1 тәжірибе. Түстер құпиясы. Аскок, пияз. - Аскоктің бір бұтағын алып, оны бумаға салып, қағаз бетіне тік сызық сызамыз, аскокпен сурет салуға болады ма? - Ол жолды қандай түспен қалдырды? Ал енді картадағы нәтижені белгілеңіз. қараңыз - Аскок сурет салады ма? - Иә - пияз қойыңыз. Қандай түс? - Жасыл - шеңберді жасыл түске боя. Енді пиязды қолданып көрейік. -Пияздың қауырсынын	Олардың сфералық тәжі бар, ақ хош иісті гүлдермен гүлдейді, олардан бәріңіз жақсы көретін жемістер пайда болады. Апельсиндер - сіз жақсы көретін керемет десерт, сонымен қатар олар иммунитетті күшейтеді тамаша құрал. Апельсинмен тәжірибе жасайық. Қортынды тәжірибе: Апельсин қабығының қасиеттері Ал апельсин қабығымен тәжірибе жасап көрейік. Балалар, қалай ойлайсыңдар, шарға қабық шырынын салсаңдар не болады? (Балалардың жауаптары) Сендермен бірге тексерейік. (Педагог балаларға қабықтың шырынын шарға түссе, жарылып кететінін көрсетеді). Балалар, бұл пеліктен болды деп ойлайсыңдар? (Балалардың жауаптары). Апельсин қабығы шырынында ала көпіршіктері ғана емес, сонымен қатар сұйықтық - қышқыл бар, ол шарды тоттандырады Тәжірибе №2 КӨКӨНІСТЕРДІҢ ҚҰРАМЫНДА СУ бар
--	--	--	---	---

жемістердің шырыны бар, түсі бар екенін дәлелдеу. Құрал-жабдықтар: түрлі түсті 3-4 жеміс (киви, апельсин, қара өрік, шабдалы және т.б.); балалар санына сәйкес фильтрленген қағаз парақтары, пластикалық пышақтар және молдір шыныаяқтар; лупа, клеенка. Жүргізілу барысы: Адамдар жеміс шырындарын қайдап алады, олар қалай жасалады, түсі неліктен әртүрлі? Педагог жемісті үлкейткіш әйнек арқылы қарауды, содан кейін өз бетінше жеміс кесектерінің шырынын сығуды ұсынады. Шырындардың түсі салыстырылады - олардың барлығы әртүрлі. Содан кейін балалар шырынды сүзгіден өткен қағаз парақтарына тамызып, шырын кепкен кезде не болатынын күтеді. Қорытынды. Жеміс бөліктерін сығу нәтижесінде шырын сығылады; Сіз неғұрлым қатты сығыңыз, соғұрлым көп шырын аласыз. Шырын құрғаған кезде шырынның өзі сияқты түсті дақтар қалады. Сол сияқты тәжірибе коконістермен де жүргізіледі. № 3 Тәжірибе: Күннің әсімдіктің (пияздың) өсуіне әсері»	Зертханада жұмыс. Енді мен сендерге жұмбақ жасаймын келіп тұр. Менде, менде бәрі бар. Дәмім бірде қышқыл, бірде тәтті. Дәруменім пайдалы. Кім менің шырынымды ішеді? Сол ақылды болып өседі. (Апельсин). -Апельсин туралы не білесіңдер? (балалардың жауаптары) Апельсинмен тәжірибе жасайық. Апельсиндер салынған үстелдерге барайық. №1 тәжірибе. «Бату – батпау». -Ал, қалай ойлайсыңдар, апельсиндер жүзе алады ма (балалар жорамалдары). Ал тексеріп көрейік. Сіздің алдыңызда екі апельсин бар. Олардың біреуін суы бар ыдысқа салыңыз. Ол жүзетін болады. Ал сіз қатты тырыссаңыз да, оны суға батыра алмайсыз. Екінші апельсинді ашып, суға салыңыз. Енді не? Сіз өз көзіңізге сенесіз бе? Апельсин батып кетті. Қалай солай? Екі бірдей апельсин, бірақ біреуі суға батып, екіншісі қалқып кетті ме? нені бо жауға болады. (Балалардың жауаптары) Қабықтың иынымен апельсиннің суға батып кетуіне жол бермейтінін	сақтау, қайнату. Жемістерде біздің денемізге пайдалы көптеген дәрумендер бар. Бірақ жаңа піскен жемістер ең пайдалы, оларда барлық витаминдер бар. Іс-әрекетті бағалау кезеңі: — Балалар, дәрумендер дегеніміз не екен? — Қай тапсырма сіздерге қатты ұнады? Тәрбиеші: Балалар, сендер үй- жақсы қатынасқандарыңыз үшін сендерге дәрігеріміз өзінің дәрумендерін сыйлыққа беріп жіберінті. Денешынықтыру Кіріспе бөлім. -сәлемдесу -сатқа тұрғызу Бағанда бір-бірден жүру; тапсырмаларды орындай отырып шеңбер бойымен жүру және жүгіру; саусақпен жүру, жартылай иіліктей жүру, қолды тізеге қою; қатыпты серуендеуге қою. Негізгі бөлім. Доппен жалпы дамыту жаттығулары. Кіріспе бөлімі: Бірінің артынан бірі сатқа тұру. Денені тік ұстай. Шеңбер бойымен бір бірінің қолынан ұстай отырып, айнала жүгіру. Шеңбер бойымен еркін жүру. 1 сатқа тұру. 1 сатпан 4 жөнаға тұру.	алып, бүктеп, тік сызық сызамыз, пиязбен сурет салуға бола ма? - Жарайсыңдар, бәрі жақсы болды Пияз сурет салады ма? - Иә - Плюс қойыңыз. Қандай түс? Жасыл - Шеңберді жасыл түске боя. - Жарайсың! Нағыз ғалым! №2 тәжірибе. Коконістер қызылша, сәбіз - Біз сәбіздің бір бөлігін алып, оны қағаз парағына саламыз Нәтиже бізге әскіз жасауға көмектеседі ... шығу. - Сәбіз салады ма? - Иә -Олай болса, сәбіз салынған суреттің алдына не саламыз? - Плюс Шеңбер қандай түсті болады? - Дұрыс қызыл сары Жарайсың! - Біз қызылшаның бір бөлігін алып, оны қағаздың үстіне саламыз Сергіту сәті. «Бағбан» -Біз кеше (балалар қол ұстасып шеңбер бойымен жүреді) Қарақат отырғыздық (шұңқыр қазып, оған бұта отырғызуды бейнелеу)	ма? Тәжірибе жүргізбес бұрын, бір болжам жасайық: коконістерде су бар ма, жоқ па? Сынақ үшін біз әртүрлі коконістерді алдық: картон, сәбіз, қызанақ, қияр. Олар екі бөлікке кесіп, кесіндіні қолыңыз бойымен жүргізді. Сіз не сезіндіңіз? Коконістерде су бар ма? Қай коконісте су көп? Бірақ кейбір зерттеушілер әлі де күмәнмен қарады. Содан кейін біз майда үккіштен өткізіп, оған сәбіз мен картонды үккіштен өткізіп, дәке арқылы шырынын сығып алдық. Біз қай коконісте сұйықтық көп екенін салыстырдық - сәбізде немесе картонда. Балалар шырындан дәм татқысы келетіндерін білдірді.
--	---	---	---	---

Мақсат. Өсімдіктер, осу үшін күн сәулесінің қажеттілігін дәлелдеңіз Құрал-жабдықтар: 2 шам, 2 контейнер топырақ. Жүргізілу барысы: 1) Пиязды контейнерге отырғызыңыз. Біреуін күнге, екіншісін қалтақ астына көлеңкеге салады Жасыл желектің өсіп жатқанын қараңыз. 2) Өсімдіктен қапқақты алыңыз. Қандай сабақ? (жарық) Неліктен жарық? Күнге қойыңыз, пияз бірнеше күнде жасылға айналады. 3) Көлеңкедегі сабақ күнге қарай созылады, күн тұрған жаққа қарай созылады. Неліктен? Қорытынды. Жасыл күйде боялу үшін өсімдіктердің осуы үшін күн сәулесі қажет. Өсімдіктер күннен жасыл түс беретін хлорофилді жинайды және тағам ретінде қызмет етеді. 6. Лексикалық тақырып: «Көкөністер, Жемістер» №5 тәжірибе «Көкөністер мен жемістер косметика ретінде» Мақсаты: Балаларға жемістер мен көкөністерді косметика дайындауда қолдануды көрсету Құрал-жабдықтар: қызылша қияр, алма шабадағы кремні, қияр маскасы, жеміс хош иісін сусындап, үккіш, пынақ, қалпаз шай дайындаймыз.	қалай тексеруге болады. (балалардың жауаптары). №2 тәжірибе. Апельсин қабығы батады ма. Қабықты суға салайық. "Апельсин қабығында ауа көпіршіктері көп. Олар апельсинді су бетіне итереді. Қабығы болмаса, апельсин батып кетеді, себебі ол ығыстыратын судан ауыр". Апельсин қабығын үлкейткіш әйнек арқылы қарай. Қорытынды: сондықтан ауа судан жеңіл деп айтуға болады. Және біз оны дәлелдедік. №3 тәжірибе «Жүзімге не болады?» Бір стақан таза газдалған су немесе лимонад алыңыз да, оған жүзімсалыңыз. Ол судан сал ауыр және түбіне батып кетеді. Бірақ кішкентай шарларға ұқсас газ көпіршіктері бірден оған жабыса бастайды, олардың көп болатыны сонша, жүзім пайда болады. №5 Бірақ бетінде көпіршіктер жарылып, газ сыртқа шығады. Ауыр жүзім қайтадан түбіне батады. Мұнда ол қайтадан газ көпіршіктерімен жабылып, қайтадан көтеріледі. Бұл су «дем шығарғанша» бірнеше рет жалғасады. Тәжірибе №4 «Сиқырлы лимон». Біз үлкен шыныаяққа жылы	сапқа тұрарда себеттен бір доп алу/ Қолдарын созып. арақашықтықты сақтау. Б.қ.: «Буратино» ойыны 1. Аяқты алысқа қоямыз, доп жанымызда. Буратиноға әдемі мұрын жасаймыз. Буратино мұрымен «2,3» сандарын жазады. /5 рет қайталау/ Б.қ.: «Аттан созылу» 2. Аяқтары алысқа қойылған, доп қолда, 1- оң аяқты бүгу. 2- аяға қарай бүгілген аяққа қарай иілу керек, дәл осылай қимылды екінші аяқпен қайталайды. /5-6 рет қайталау./ Б.қ.: «Бауырсақ» 3. Аяқтар алысқа қойылған, доп қолда. 1- оң аяқты бүгу, допты айналады. 2- б.қ. /5-6 рет қайталау. Б. қ.: «Аққу қанатын қақты» 4. Аяқтың ұшымен тұрып, доп жанда. Қолды жоғары-төмен «аққудың» қанаты сияқты жасау. /5-6 рет қайталау Б.қ.: «Дәл тигіз» 5. Аяқтары бірге. Доп қолда, өкпені тік ұстау. Оң жақ тізгені көтеріп допқа тигізу «тиді» деп айту. Сол жақ тіземенде қайталау /5-6 рет қайталау Б.қ.: «Кетті, кетті домалап» 6. Аяқтары алысқа, допты бояумен, қарындашпен сана	Алма ағаштарын әкпен әктедік. (оң қолды жоғары және төмен жылжытыңыз) Біз қоршауды жөндедік. (балға соққыларына еліктейді) Біз әңгіме бастадық (шеңберге қарама-қарсы тұрады, ортаға бір бала шығады, диалог жүргізеді) Сіз біздің бағбанға айтасыз Бізге сыйлық ретінде не бересіз? Мен сыйлық ретінде күлдін хормы беремін..... (жемістің әрбір атауына бас бармақтан бастап екі қолға бір саусақ бүгіледі). Біз қызықты, қызықты эксперименттерімізді тізерлей жалғастырамыз. №3 Тәжірибе. Жидектер қарақат, таңқурай - Үстелде сомкелер бар, оны ашып, жидекті алып, салфеткаға пакетке салып, алақанмен жидекті басыңыз. Қаттаманы аударып, майдыңтың түсіне қараймыз Нәтижені сызамыз. - Қолымызды сүртпейміз, сыртқа шығып шеңберге тұрамыз - Балалар айтып-ақ, біз бұл тәжірибелерден не білдік? Балалардың жауаптары -Дұрыс, балалар, біз тек бояумен, қарындашпен сана
---	--	--	---

майлықтар, айна. Мазмұны. Мұғалім мен балалар косметика мен бұйымдарды зерттейді, ісі бойынша салыстырады, ұқсастығын табады. Сосын мұғалім балаларды кейбір жемістер мен кокониістердің құндылығы туралы және оларды косметика өндірісінде пайдалану туралы үйретеді. Педагог балаларды аршылған қызылшамен беттерін ысқылап, айнаға қарап өңінің қалай өзгергенін айтуды ұсынады. Әрі қарай мұғалім барлығын қиярдан немесе аймадан маска жасауға шақырады, оларды үккіште ысқылап, беттеріне қояды. Қағаз майлықтармен қияр маскасын алып тастап, балалар мен мұғалім оң қалай өзгергенін айтады. Денешынықтыру Кіріспе бөлім. -сәлемдесу -сапқа тұрғызу Бір-бірден бағанада жүру. Педагог залдың бір жағына баланың бір аяғында 8-10 шпательларды қояды. Бір-бірден колоннада жүру. мұғалімнің белгісі бойынша, балалар оң және сол аяқтарымен келек-келек шпательлардан өтіп жүруге ауысады. Баланың соңғы балта шпательлардың үстінде	Екі стаканға құйамыз. Стакандардың біріне лимон шырынын сығыңыз. Қасықпен араластырыңыз. Шай түсінің қалай өзгергенін байқауға болады. Балалар, біз сендермен тәжірибе жасадық: апельсин суга батады, батпайды, жүзім жүзеді, лимон шырыны түсін өзгертеді. Ең бастысы, жемістер біздің денемізге көмектеседі: олар пайдалы қоректік заттармен қамтамасыз етеді, соның арқасында дене күшті және сау болады. Дені сау дене микробтар мен аурудан қорықпайды. Қазақ тілі Қауіпсіздік ережелері. Мен және ересектер әлемі Тақырыбы: Көшеде өзін ұстау. Ой дамыту. Суретпен жұмыс. Көліктер қайда жүр? Жолда қалай жүру керек? Жаяу адамдардың өтетін жолындағы сызықты не дейді? - Бағдаршам жоқ көшеде қалай өтеміз? -Енді мына белгілерге қараңдаршы, мынау ненің суреті? -Егер телефонның суреті салынған белгі тұрса ол нең білдіреді? -Мынау медициналық көмек	аяқпен ойнап – солға емес, табиғи бояулармен – солдан- оңға қарай сырғыту. /15-20 секунд/ Б. қ.: «Көңілді доп» 7. Аяқтарын біріктіру. Доп қолда. Қолды жоғары созып, орнында секіру. /10-15секунд/ Тыныс алу жаттығулары: «Әтеш» дыбысын салу, «ку-ка-ре-ку» деп айту. Мұрынмен дем алып, ауыздан демді шығару. Қозғалыстардың негізгі түрлері. -Еденде жатқан тақтада аяқтың ұшымен жүру -Ишпен гимнастикалық орындықта жорғалап жүру. екі қолмен жоғары көтеру, қолды екі жағынан ұстау (2 рет). Қимылды ойын: « Құстар жем жейді» Шарты : құстардың қимылын салып көрсетеді.	емес, табиғи бояулармен – кокониістердің, өсімдіктердің, жидектердің шырынымен де сурет салуға болатынын білдік. - Кішкене тосын сый жасайық! Маған келіңіз, үстелде әртүрлі кокониістер мен жемістердің бланкілері бар, бір-бірден алып, оларды белгілі бір түсті шырынымен безендіріңіз. Біз оларды бір үлкен табаққа жассырамыз, әдемі натюрморт аламыз. - Жарайсың! - Балалар сендерге зертхана ұнады ма? - Қандай қызықты және жаңа нәрселерді білдіңіз? Сізге қандай түстер көбірек ұнайды? - Балалар, бұл түстерді табиғи деп атауға бола ма? Неліктен? Мұнда біз табиғи түстердің құпиясын аштық. Музыка Тақырыбы: Мен бақытты баламын Музыкалық сәлемдесу. «Сәлеметсіз бе! Здравствуйте!» (әндете амандасу). Балаларға келекпен оопты дақтыру арқылы сурақтар қойылады, жауаптар тыңдалады. Бақыт деген не? – Бақытты болу үшін
---	--	--	---

откеннен кейін, шашыраңқы бағытта жүзгіру нәрмені беріледі. Жүру және жүзгіру жаттығулары кезектесіп өтеді

Негізгі бөлім.

Жалпы дамыту жаттығулары.

1. б.қ. - аяқтың ені бойынша аяқ тірегі, қол белде. Қолдар бүйірлерге, жоғары, қолдарыңызды бастарыңызға шапалақтау, қолдарыңызды белге қою, бастапқы қалып (5-6 рет).

2. б.қ. - аяқтың ені бойынша аяқ тірегі, қолдар дене бойымен. Қолдар бүйірге, отырыңыз және алдарыңызда қолдарыңызды ұрыңыз: көтерілу, қолды екі жаққа, бастапқы қалыпқа оралу (5 рет).

3. б.қ. - аяқ шық енінде, қол белде, қолды екі жаққа, алға еңкейіңіз, алдыңызда қолыңызды шапалақтаңыз: түзу, қолдар, жақтарға, бастапқы қалып (5 рет).

4. б.қ. - тізе бүгіп, қолдар бастың артында. Оңға (солға) бұрылыңыз, оңға (солға) қолды жағыңызға алыңыз: түзету, бастапқы қалып (6 рет).

5. б.қ. - аяқ сәл ашақ, қолдар дененің бойымен. Секіру сериялары арасында киікпен секіріспен кезектесіп, екі бағытта теңбермен екі аяқпен секіру.

Тыныс алу жаттығуы

пунктінің белгісі.

Автобустың суреті салынған белгіні көрсетеді, ол «автобус тоқтайтын аялдама бар» дегенді

білдіреді екен. Балаларға жол белгілері, жол қиылысы, көлік жолы, жаяу жүргіншілер жолы туралы ақпарат беру

Бағдаршам ойыны: Ойын: «Сақ бол!»

Қызыл көзін жағады.

(қозғалмай тұру)

Сары көзін жағады. (қол шапалақтау)

Жасыл көзін жағады. (бір орында тұрып жүру).

Балалар ойынды қызыға ойнайды.

Ой қозғау. Сұрақ- жауап алу.

Үлкен жолда дөп ойнауға, велосипедпен көшеде жүруге бола ма?

-Келе жатқан көліктің алдынан өтуге бола ма?

Балалардың жауаптары.

Сергіту сәті.

Мәшине жүргізу.

Балаларды пішіндер

арқылы екі орталыққа бөлеу

1- орталықтағы балаларға әкдеріне бұрыннан таныс бағдаршамның суретін салуды тапсыру.

2- орталықтағы балаларға бірнеше бөлікке бөлінген сурет қиындтарынан жол белгілерін құрастыруы тапсыру.

Балаларға тапсырманы түсіндірсеңі.

Балаларды мадақтау.

не істеу керек? –

Достарыңа бақытты болу үшін қандай тілек айтасың?

Музыка тыңдау: «Ақ көгершін» (муз. Қ. Қалқатаев, сөзі Е. Баят). «Еркін самған ұшсын» деп, Мәпелейміз, баптаймыз. «Бейбітшілік құсы» деп, Қайсы құсты біз мақтаймыз? – Ән сендерге ұнады ма? Неліктен? Ән қанша бөліктен тұрады? Мазмұнын әңгімелеп беруді ұсыну.

Дауыс жаттығулары:

«Тақ-тұқ», «Қоңілді алақандар мен балақандар» жаттығулары. Дауыссыз дыбыстарды анық айтуға үйрету.

Ән айту: «Біз бақытты баламыз» (муз. С).

Қонысбеков, сөзі Ү.

Қонысбекова). Балалардан

ән мазмұны мен көрнекі

суреттердің өзара

байланысын сұрау. Әнді

бүбеп, асатаяқ, тұяқтас

аспаптарының

сүйеметоеуімен орындау.

«Бейбітшілік құсы

көсершін» деп таныстыру.

Көсершін – голубь деп екі

тілде қайталап үйрету.

Музыкалық-ырғақты

қозғалыс: «Қаңғай би

ырғағы» (муз. Е. Латип).

Музыкалық шығарманың

сипатын мағыналы түрде

көрсетуге дағдыландыру.

	« Күн жасаймыз» Қозғалыстардың негізгі түрлері. 1. Тепе-теңдік - басында қашықпен жерде жатқан тақтаймен жүру, қолды екі жаққа (2-3 рет). 2. Кедергілерден екі аяқпен секіру(өзектердің биіктігі 6 см), бір-бірінен 40 см қашықтықта, 5-6 бар. 2-3 рет қайталаңыз. Қим ойын: Аюдың апанында» Мақсаты: балалардың сөздік қорын дамыта отырып, қимыл-қозғалыс іскерліктерін жетілдіру.			Заманауи би элементтерін Польша (Б. Сметан), ұлттық би («Айгөлек») түрлерімен салыстыру, айырмашылықтарын түсіндіру. Ой қозғау. Әннен қандай әсер алдың? Осы әннің көңіл күйіне сәйкес қай түсті шарды қалар едің? Қажетті аспаптарды әншінің суретіне сызық арқылы қос. Қандай би түрлерін білесің? Қандай ырғақта билегенді ұнатасың? Бүгінгі үйренген әнге қалай билер едің? Өз таңдауыңды көрсет.	
Серуенге дайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасауға тәрбиелеу - серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.				
Серуен	Картотека №1 Күзгі жаңбырды бақылау.	Картотека №2 Күзгі жапырақтарды бақылау.	Картотека №3 Жәндіктерді бақылау.	Картотека №4 Ауа-райының салқындауын бақылау.	Картотека №5 Ұшып жүрген құстарды бақылау.
Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру аясында табиғатқа қамқорлық таныту. Серуен картотекасынан					
Серуеннен оралу	Үнемді тұтыну. Суды үнемді тұтыну жолдарын түсіндіру. Қолдарын сабынмен жудыру, өз сүлгілеріне сүртінділерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу «Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасауға тәрбиелей отырып, балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскі ас	Қалыптасқан ережелерін ескерту. Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану аясында мұқият жүтуін, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздап алып, шұғыл жесеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау				
Күнлізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	№16. Ояну Ұйқымызды ашайық Қолымызды созайық Енді қане бәріміз. Жаттығуды жасайық.	№19 Ояну Бойымызды жазайық, Қолымызды созайық. Жаттығулар жасайық. Ұйқымызды ашайық.	№20 Ояну Кел балалар тұрайық, Қолымызды жоғары созайық. Еңкейеміз едеңге, арқамызды тік ұстап, Бір демалып алайық.	№ 21 Ояну Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымыңдар.	№14 Ояну Балапандар тұрайық Көзімізді ашайық Жан-жаққа біз қарайық Бір күлімдеп алайық.
Қауіпсіздік ережесі – ұйқыдан тұру кезінде қауіпсіздік шараларын түсіндіру. «Еңбегі адал жас өрен» - ұйқыдан тұрып киіну өз-өзіне қызмет. Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан					
Бесін ас	Үнемді тұтыну - жуыну барысында сүмен ойнамауды, шашын жуыпбау әдептерін түсіндіру. Қолдарын сабындап жуып, өз сүзгілеріне сұртты, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті. кітап тарқару және тағы басқа әрекеттер)	«Smart bala» жобасы - «Мен – зерттеушімін» - оперативтілікке алғашқы қадам. Балалармен зерттеу жұмысы.				
	Эксперимент «Көкөністер мен жемістер косметика ретінде» Мақсаты: Балаларға жемістер мен көкөністерді косметика дайындауда қолдануды көрсету. Құрал-жабдықтар: қызылша, қияр, алма, шабдалы кремi, қияр маскасы, жеміс хош иісті сұсабын, үккіш, пышақ, қағаз майыштықтар, айна. Жүргізілу барысы: Педагог пен балалар косметика мен бұйымдарды зерттейді, иісі бойынша салыстырады, ұқсастығын табады. Сосын педагог балаларды кейбір жемістер мен көкөністердің құндылығы туралы және оларды косметика өндірісінде пайдалану туралы үйретеді. Педагог балаларды арнайы қызылшамен беттерін мықылдап, айныға қарап өңін қалай өзгеретінін айтқызып	Су ағыны. Мақсаты: Судың пішіні болмайтынын, тәжірибесін, ағып жатқанын көрсету. Жұмыс барысы: су құйылған 2 стакан алыңыз, сонымен қатар қатты материалдан жасалған 2-3 затты (текше, сызғыш, ағаш қасық және т.б.) осы заттардың пішінін анықтайды. «Судың пішіні бар ма?» Десен сұрақты қойыңыз. Балаларды бір ыдыстан екінші ыдысқа (кесе, табақша, құты, т.б.) су құйып, өз бетімен жауап табуға шақырыңыз. Су қайда және қалай тәжірибесін есте сақтау Қорытынды: Судың пішіні жоқ, ол құйылған ыдыстың түрін алады, яғни пішінін олай өзгерте алады Музыка Тақырыбы: Мен бақытты баламын	«Күздегі ағаштар» тәжірибе» «Әртүрлі жапырақтар қалай түседі» Мақсаты: балаларға түскен жапырақтың ұшуының оның өлшемі мен пішініне тәуелділігін көрсету. Құрал-жабдықтар: әртүрлі пішіндегі пағыз үлкенді-кішілі жапырақтар, түрлі-түсті қағаздан қиылған түрлі ағаштардың жапырақтары, оларға тағы балалардың суреті салынған қораптар, ағаштар. «Жапырақтың ұшуы» тапсырмалары бар парақтар. Мазмұны. Педагог балаларға ағаштардың жапырақтарының түсін әртүрлі тәжірибелермен қалай көрсендерін есте сақтауға ұсынады. Неліктен? -Қане, қандай жапырақтар түсетінін білу үшін тәжірибе жасайық жылыда ал қайсысы баяу, ал қай жапырақ ирелең әлемі	Өсімдіктер қалай тыныс алады? Мақсаты: өсімдіктің барлық мүшелері тыныс алуға қатысатынын анықтау. Ресурстар: ыдыс, молдір су, ұзын сабақты жапырақ, коктейль түтігі, ұлғайтқыш әйнек Эксперимент барысы: № 1 зерттеу. Біз ауа жапырақтары арқылы өсімдікке оттегіндігін анықтаймыз. Ауаны қалай анықтаймыз? үлкейткіш шыны арқылы сабақтың кесілген жерін тексеріп (тесіктер бар), сабақты суға батырыңыз (сабақтан көпіршіктердің шығуын қадағалаңыз). № 2 зерттеу. «Парақ арқылы» тағы бір экспериментті келесі реттен жүргіземіз: 2-3 см бос қалдырып, бөтекеге су құйыңыз.	Балалар мен сіздерді ағаш туралы тағы тәжірибе жасауға шақырамын Тәжірибе № 2. Ағаш жанып, жылу мен жарық береді. Біз екінші тәжірибені жасай алмаймыз, өйткені бұл өте қауіпті. Мен бұл экспериментті суреттен көрсетемін. Егер сіз ағашты өрттесеңіз, онда ол өрттене бастайды. Өрт үлкен немесе кіші, қауіпті және пайдалы болуы мүмкін. Иллюстрацияларға қарат, от адамға оос бола ала ма, жоқ па, айтқызып Балалар: Ия, мүмкін. От бізге қалай көмектеседі? Балалар: От жылыну үшін, тамақ пісіру үшін, қоқысты жалау үшін оны жеңіл ұстау үшін қажет. Балалар: Оғаша от жағуға болады. Тамақты

ұсынады. Әрі қарай мұғалім барлығын қиярдан немесе алмадан маска жасауға шақырады, оларды үлгіше ысқылап, беттеріне қояды. Қағаз майлықтармен қияр маскасын алып тастап, балалар мен мұғалім оң қалай өзгергенін айтады.

Қорытынды. Қызылшаны пайдаланған кезде көкөніспен ысқылаған жері бірге қызарып кетеді. Қияр (алма) маскасынан кейін бет өзінің бастапқы түсіне (тазартылған) ие болады, тері жұмсақ және тегіс болады. Ересектер көкөністер мен жемістердің теріге пайдасы туралы біле отырып, оны косметика (кремдер, маскалар) өндіруде қолдану идеясына келді. Бұл өнімдерді қолданғаннан кейін тері болады жұмсақ және барқыт, қажетті түсті алады. Ересектер өз терісіне осылай күтім жасайды.

Музыкалық сәлемдесу. «Сәлеметсіз бе! Здраствуйте! (әндеме амандасу). Балаларға кезекпен допты лақтыру арқылы сұрақтар қойылады, жауаптар тыңдалады. – Бақыт деген не? – Бақытты болу үшін не істеу керек? – Достарыңа бақытты болу үшін қандай тілек айтасың? Музыка тыңдау: «Ақ көгершін» (муз. Қ. Қалқатаев, сөзі Е. Баят). «Еркін самғап ұшсын» деп. Мәпелейміз, баптаймыз. «Бейбітшілік құсы» деп. Қайсы құсты біз мақтаймыз? – Ән сендерге ұнады ма? Неліктен? Ән қанша бөліктен тұрады? Маммұны әңгімелеп беруді ұсыну.

Дауыс жаттығулары: «Тақ-тұқ», «Қоңілді алақандар мен балақандар» жаттығулары. Дауыссыз дыбыстарды атық айтуға үйрету.

Ән айту: «Біз бақытты баламыз» (муз. Ә. Қонысбеков, сөзі Ү. Қонысбекова). Балалардан ән маммұны мен көрнекі суреттердің өзара байланысын сұрау. Әнді бүбеп, асатаяқ, тұяқтас аспаптарының сүйемелдеуімен орындау. «Бейбітшілік құсы көгершін» деп таныстыру. Көгершін голубь деп екі

Қолыңызға бір жапырақ алып, тұрыңыз. Қолыңызды жапырақты жоғары көтеріп, саусақтарыңыздан жапырақты босатыңыз. Жапырақ ұшып бара жатқанда, оның ұшыын мұқият қадағалаңыз және есте сақтаңыз: ол тез немесе баяу түсті ме, ол тіке ұшты ма, әлде иіңбер болды ма?

жапырақты ботелкеге сабақтың ұшы суға батырылатындай етіп салыңыз; ботелкенің аузын тығым сияқты пластилинмен тығыз жауып тастаңыз; Кішкене тесік жасап, сабақтың ұшы суға жетпейтіндей етіп салыңыз, пластилинмен бекітіңіз; ботелкеден ауаны шығару – сабақ арқылы ауаны сорып алу. Сабақтың суға батқан ұшынан ауа көпіршіктері шыға бастайды.

№ 3 тәжірибе
Өсімдік жапырағынан ылғалдың булануы
Мақсаты: судың жапырақтардан қайда жоғалып кететіндігін тексеру.

Құрал-жабдықтар: өсімдік, целлофан пакет, жіп

Тәжірибе: Өсімдікті қарастырайық, су топырақтан жапыраққа қалай ауысады? (талмырдың сабаққа, одан жапыраққа дейін); содан кейін ол қайда жоғалады, өсімдікті неге суару керек? (су жапырақтардан буланып кетеді) Біз қағазға полиетилен пакетін салып, оны бекіту арқылы болжамды

отқа пісіруге болады. **От адамның жауына айналғанда не ойлайсың? Ол қауіпті болуы мүмкін бе?**

Балалар: иә. Тәрбиеші: Өрттің шығуына не себеп болуы мүмкін? Балалар: адамдар отқа немқұрайлы қараған кезде немесе балалар сіріңке алған кезде. Балалар: балалар сіріңке ала алмайды, иіпті, қағазды өртей алмайды, қоқысты орманда қалдыра алмайды. Өрт орын алуы мүмкін. Тек ересектер сіріңке алып, өрт шығара алады. Тәрбиеші: Өрттер қандай қиындықтар әкеледі? Балалар: адамдар, ормандағы жануарлар өлім мүмкін, орман, жәндіктер өледі. Біз екінші қасиетті анықтадық. Онда негіз білгір, түсінік? Балалар: ағаш жатып, жеміс мен жарық береді. Сонымен қатар қауіпті жағы да бар.

Денешынықтыру
Кіріспе бөлім.

–сәлемдесу
–сабақ тұрғызы
Балаларда бір-бірден жұру: танырмалары орындай отырып иіңбер сойымен

тілде қайталап үйрету.
Музыкалық-ырғақты қозғалыс: «Қазіргі би ырғағы» (муз. Е. Латин).
 Музыкалық шығарманың сипатын мағыналы түрде көрсетуге дағдыландыру.
 Заманауи би элементтерін Поляка (Б. Сметан), ұлттық би («Айгөлек») түрлерімен салыстыру, айырмашылықтарын түсіндіру.
Ой қозғау.
 Әннен қандай әсер алдың?
 Осы әннің көңіл күйіне сәйкес қай түсті шарды қалар едің?
 Қажетті аспаптарды әншінің суретіне сызық арқылы қос.
 Қандай би түрлерін білесің?
 Қандай ырғақта билегенді ұнатасың?
 Бүгінгі үйренген әнге қалай билер едің? Өз таңдауыңды көрсет.

тексереміз.
 Өсімдікті жылы, жарық жерге қою. Сөмкенің іші тұманға айнағанына назар аударыңыз. Бірнеше сағаттан кейін сөмкені алыңыз.
 Бұл қайдан пайда болды? (жапырақ бетінен буланған)
 неге қалған жапырақтарда су көрінбейді? (су қоршаған ауаға буланған).

Қорытынды: ауа жапырақша арқылы сабаққа өтеді, өйткені ауа көпіршіктерінің суға түсуі көрінеді.

жүру және жүгіру: саусақпен жүру, жартылай шалқайып жүру, қолды тізеге қою, қалыпты серуендеуге қошу.

Негізгі бөлім.

Доппен жалпы дамыту жаттығулары.

Кіріспе бөлімі:

Бірінің артынан бірі сапқа тұру. Денені тік ұстау. Шеңбер бойымен бір – бірінің қолынан ұстай отырып, айнала жүгіру. Шеңбер бойымен еркін жүру. 1 сапқа тұру. 1 саптан 4 звеноға тұру. 1 сапқа тұрарда себеттен бір доп алу/

Қолдарын созып, арақашықтықты сақтау.

Б.к.: «Буратино» ойыны

1. Аяқты ашақ қоямыз, доп жанымызда. Буратиноға әдемі мұрын жасаймыз. Буратино мұрымен «2,3» сандарын жазады. 5 рет қайталау/

Б.к.: «Аптап созылу»

2. Аяқтары ашақ қойылған, доп қолда, 1- оң аяқты бүгу, 2- алға қарай бүгілген аяққа қарай иілу керек, дәл осы қимылды екінші аяқпен қайталайды. 5-рет қайталау./

Б.к.: «Бауырсақ»

3. Аяқтар ашақ қойылған, доп қолда. 1-

тізерлей отырып, допты айналдыра домалатады.

2- б.қ. /5-6 рет қайталау.

Б. қ.: «Аққу қанатын қақты»

4. Аяқтың ұшымен тұрып, доп жанда. Қолды жоғары-төмен «аққудың» қанаты сияқты жасау. /5-6 рет қайталау/

Б.қ.: «Дәл тигіз»

5. Аяқтары бірге. Доп қолда, денені тік ұстау. Оң жақ тізені көтеріп допқа тигізу «тиді» деп айту. Сол жақ тіземенде қайталау. /5-6 рет қайталау/

Б.қ.: «Кетті, кетті домалап»

6. Аяқтары ашақ. допты аяқпен оңнан – солға, солдан- оңға қарай сырғыту. /15-20 секунда/

Б. қ.: «Көңілді доп»

7. Аяқтарын біріктіру. Доп қолда. Қолды жоғары созып, орнында секіру. /10-15секунда/

Тыныс алу жаттығулары: «Әтеш» дыбысын салу, «ку-ка-ре-ку»

деп айту. Мұрынмен дем алып, ауыздан демді шығару.

Қозғалыстардың негізгі түрлері.

1. Еденде жатқан тақтада аяқтың

					ұшымен жүру 2. Ішпен гимнастикалық орындықта жорғалап жүру, екі қолмен жоғары көтеру, қолды екі жағынан ұстау (2 рет). Қимылды ойын: «Құстар жем жейді» Шарты: құстардың қимылын салып көрсетеді.
Балалармен Жеке жұмыс	«Қажет суретті тап» Ойынға қажет заттар: Үлкен және кішкене суреттер немесе қуыршаққа арналған ыдыстар, пластилиннен жасаған заттар, конфет, бауырсақ, т. б.	Құрылыс ойындары «Үй жиназдары» «Қуыршақтарға үй құрастырамыз».	«Қуыршақ қонаққа дайындалуда» Ойынның мақсаты: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, ұзындығы бірдей деген өлшемдерді салыстыруға жаттықтыру.	Әдемі кілемшелер Мақсаты: бөліктерден кілемше жасауға үйрету; қабылдау, ес, зейін процесстерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	Үстел үсті ойындар: «Үйшік» құрастыр. Балалармен достары туралы әңгімелесу.
Серуенге дайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасауға тәрбиелеу. Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бағын байлауды, киіміндегі оқшылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау				
Серуен	Картотека №1 Күзгі жаңбырды бақылау.	Картотека №2 Күзгі жатырақтарды бақылау.	Картотека №3 Жәндіктерді бақылау.	Картотека №4 Ана-райының салқыноауын бақылау.	Картотека №5 Ұшып жүрген құстарды бақылау.
«Еңбегі адал жас өрен» - серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру. Кезң табиғат құбылыстарын бақылау Таңғы серуенді бекіту. «Өнегелі 15 минут» Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің көшеде, үйде қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.					
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен балабақша күн тәртібі туралы әңгімелесу	Ата-аналарға балаларын жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту	«Бала қауіпсіздігі басты назарда» ата-аналармен кеңестер жүргізу	Ата-аналарға балаларын себепсіз балабақшадан қалдырмауларын ескерту.	Баланың тәрбиесі туралы әңгімелесу, балабақшаға уақытында келуі айту.

Бекітемін: Мәсі

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Сарат мектеп-бөбекжай-балабақша кешені» коммуналдық мемлекеттік мекемесі

Топ: «Балдәурен» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі : 14.10 – 18.10.2024ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Күй күзбірі – күй өнері арқылы баланы ұлттық мәдениетке тәрбиелеу. Балалардың көңіл-күйін бақылау, дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындатуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Өнегелі -15 мин -ата-аналармен баланың мінез-құлық дағдылары туралы әңгімелесу. «Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналараға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар карау және тағы басқа әрекеттер	Карточка №8 «Бұны қай кезде киеді?» Ойын шарты: суреттегі киімдерді қай мезгіл декиетіндігін айтқызу.	Карточка №19 «Гүлдерді күтеміз» Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, бала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою. суреттер бойынша әңгімелесу.	Карточка №17 «Әдемі гүл» Ойынның шарты: Гүлдерді түстері бойынша жинау.	Карточка №27 «Бұл қай мезгіл?» Ойын шарты: күзгі бау-бақшадағы жемістер мен көкіністердің аттарын атап, пішіндерін, түстерін ажыратады.	Карточка №29 «Нан қалай жасалады» Ойын шарты: нанды дастарханға келгенге дейінгі жолын көрсетіп, онда жұмыс істейтін адамдардың еңбегі көрсетіледі.
	Ойын арқылы экологиялық мәдениет қалыптастыру. Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру картотекасынан				
Танертенгі жаттығу	Қазан айының 3- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау				
Таңғыас	Үнемі тұтыну – жуыну кезінде ережелерді түсіндіру. Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қауіпсіздік ережелері - Қасық, шашықның дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сойлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	«Кітаппен жарқын әлемге» тақпақтар шумағы.				
	Қуанамыз, біргеміз, Бәлімбейді іргеміз. Аясында достықтың, Бір жүреміз күнде біз	Қайыр ынтаң! Ормандар мен далалар Қайыр ынтаң! Достасқан бар балалар, Қайыр ынтаң!	Қоршаған өмір әлемі, Не деген көркем, әдемі! Сол сұлулықты сақтайық, Мадақтайық, мақтайық!	Қайырды таң, күсқа, аңға да, Қайырды таң жайдары жасаң да, Қайырды таң, аялаңсын,	Ерте тұрып күнде мен Тереңдейінамын Сәлемдейіп күнде мен Шаттыққа, сәлеммен

		Біздің бала бақшамыз. Қайырлытаң! Жора-жолдас, ұл мен қыз!		Кешке дейін жалғассын!	
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	«Жас эколог» экологиялық жоба аясында – экологиялық мәдениетті қалыптастыру.				
	Тосын сәт. Жай музыка әуені естіледі. Педагог балаларға аң-таң болып қарап, оларды санайды. Ол: «Мен ештеңе түсінбей тұрмын, бізде жаңа бала бар ма?» Дымбылмеске қарайды. Балалар ия басқа бала бар. Білмесбек бәріне қарап, бәрің сондай әдемі, ақылдысыңдар. Мен де сендермен ойнағым келеді. Мына альбомды әкелдім, бірақ ішінде не бар екенін білмеймін. Қане біз корейлік мүмкін біз білетін шығармыз. Білмесбек мата үлгілері бар альбомды көрсетеді. Ой дамыту. Балалар сендер бұл не екенін білесіңдер ме? Балалардың жоқ. Бұл киім тігілетін мата үлгілері. Тәрбиеші: Балалар, айтыңдаршы, сендердің үстеріңде не бар? Киім түрлерін атайық Мұны бір сөзбен қалай айтпақ боламыз? (Киім) Қалай ойлайсыңдар, адамдар үнемі осындай киім киген бе? (Жоқ). Дұрыс! Әр уақытта адамдар әртүрлі киім киген. Киімдердің қалай пайда	Қызығушылықты ояту. Бүгін біздің топтан мен қорап тауып алдым. Оның ішінде не бар деп ойлайсыңдар? Мүмкін бос шығар? Ашпай-ақ айта аламыз ба, оны қалай анықтауға болады? Ол ауыр ма, жеңіл ме? Жайлап ашу. Қараңыз, иә, мұнда бірдеңе жазылған. Бірақ мына жерге қараңыз, тек қағаз емес... Басқа нәрсе де бар. Бұл не? Көрсету. (мата) Ал матадан не тігіледі? (киім) Киімнің қағаздан емес, матадан тігілуінің себебін қалай білуге болады? Сендер Ғалым болып, жауабын тапқыларың келе ме? Сонда біз ғалымдарға айналуымыз керек: Үш рет айналып Ғалымға айналайық. Тәжірибе алаңы. Біз «Зертхана» деген жауы бар үйге жақындаймыз. Балалар, міне, келдік, кіріңдер. Жұмысқа кірісер алдында не киіміміз керек? (халат) Неге? (балалардың жауаптары). Ғалымдар өз тұжырымдарын жазады, сондықтан олардың дәптер хатталары болады. Біз де нағыз ғалым ретінде өз	Ойын бұрышы Дид ойын: «Киім дүкені» Шарты: киім түрлері бойынша тақырыптық суреттерді орналастыру сыртқы киім, Аяқ киім, әйелдер, ерлер, балалар, қысқы, жазғы, мерекелік, арнайы киімдер. Ой дамыту -Киімді кім тігеді? (тігінші) Киім қалай жасалады? (ол тігілген, тоқылған) -Киімнің дизайнын кім жасайды? (сән дизайнері) - Кім киім тігеді? (тігінші) - Киім неден тігіледі? (матадан) - Тігін тігумен қай фабрика айналысады? (тігін фабрикасы) Қызығушылықты ояту. Балаларды қызыл, сары, жасыл, көк түстер бойынша топқа бөлу. 1-топ: қызыл түс. Дид ойын: «Жолды табамыз» Біз еденге әртүрлі ұзынша жолақ маталардан жолоарды орналастырамыз, бұл жолоар. Ал өз кезегінде біз тар, кең, ұзын, қысқа жолоды және т.б. табамыз; 2- топ: сары түс. Дид ойын: «Жолды жасамаймыз»	Проблемалық жағдай: Киім ауыстыратын бөлменің бұрышында киім-кешек шашылып жатыр. Балалар не істеу керек? Балалардың жауаптары: орнына жинау керек. Дид ойын: Киім жинауға көмектесеміз» Шарты: Балалар киімнің атын атап, орнына іліп қояды. Педагог балалардың назарын бір-біріне арқасын қойып отырған қуыршақтарға аударады. Біздің қуыршақтарға не болып жатыр? Балалар: Олар бір-біріне ренжіген. Оларды қалай татуластыруға болады? Құшақтасу, қол алысу, кешірім сұрау, бір-біріне күлу арқылы татуласады Басқа қалай татуласуға болады? -Бірге ойнауға. Қуыршақтарға «Киімді шкафаға сал» ойынын ойнауға үйретеміз бе? Қане біз жұптасып ойнаймыз. ойынға жұп таңдау. Шарты: Шкафадағы сәйкес әртүрлі түстерге екенін есте сақтаңдар	Қызығушылықты ояту. Балалар бүгін таңертең поштамды тексердім және пошта жәшігінен ертегі кейіпкерлерінің хаттарын, тіпті бір пакет таптым. Оларда не жазғанын білгілерің келе ме? Онда Мнемоникалық жолдар бойынша сөйлем құрауға жаттығулар жазған. 1.хат: Дид ойын: «Мнемо жолмен сөйлем» Шарты: Мнемокесте арқылы киімдерге сөйлем құрау. Мнемо кесте бойынша әңгіме: Менің ойымша, бұл етік, өйткені олар қоңыр, қари және сұр. Олар былғарыдан жасалған, бұл былғары. Олардың баулары, тілі, өкшесі, табаны бар. Етік күзде, қысқыда, көктемде киледі. (қалтақ, көйлек сөйлем құрау 2-ші хат: Дид ойын: «Түрлі – түсті қалпақ» Білмесбекке достары көмектен түрлі-түсті қалпақ сыйлады. Оның достары қандай қалпақ сыйлады?

болғанын, бұрын қандай болғанын білгілерің келедіме? Олай болса мен сендерді саяхатқа шақырамын. Бүгін біз уақыт арқылы саяхатқа шығамыз, алдымен өткенге, содан кейін біз бүгінге ораламыз: біз киімдеріміздің ғажайып түрленуінен өтеміз.	тұжырымдарымызды мына +, - белгісі бойынша жазамыз. Біздің зертханада не көріп тұрғаныңызды айтыңызшы? (үстел, қағаз, шүберек, су, т.б.) Тағы не? Үстелдерде сандар бар. Сондықтан біз тәртіппен жүруіміз керек. Біз бірінші кестені іздейміз, қандай сан? (1)	Балаларды түсі, үлгісі, пішіні бойынша үлкен матаның бөлігіне сәйкес жасауды алып сәйкестендіру. 3- топ: Жасыл түс. Дид ойын: «Түймелерді тап» Шарты: Балаларды қуыршаққа көмектесу үшін үлгі бойынша түймелерді табуға шақыру. 4-топ: Көк түс. Дид ойын: «Артығын тап» Шарты: төрт суреттің ішінен қосымша біреуін алып тастау керек (киім бейнеленген үш сурет, біреуі аяқ киім немесе бас киім немесе киімге мүлдем қатысы жоқ нәрсе) Ой қозғау. Дид ойын: «Кішкентай ғалымдар» Қағаз, шүберек және сумен тәжірибе жасау: Шарты: балаларды қағаз бен матаның қасиеттерімен және оларды салыстыруға үйрету, балаларға белгілі бір заттардың әрекеттердің және жағдайлардың әсерінен олардың күйінің өзгеруін көруге көмектесу.	және біз сөремен бірдей түсті киімдерді таңдаймыз. Көйлектің аты қандай, түсі қандай? 1-ші бала: Бұл қызғылт сары түсті көйлек. 2-ші бала: Бұл жасыл шорт және т.б. Соңында балалар тапсырманың дұрыстығын бір-бірін тексереді. 1, 2, 3 - ойынды бастау. (Музыкамен) Қызықты ойын үшін қуыршақтар балаларға алыс білдіреді. Жарайсыңдар балалар, керемет жұмыс жасап, шкафтағы заттарды ретке келтірді. Дид ойын: «Көңілді сыйлық» Сұрақ –жауап. Үстелдің үстінде не жатыр? майлықтар, жейім, қартоннан кесілген 2 көйлек сәулестері бар. Қане қуыршақтарға өз қолымызбен сыйлық жасаймыз. Көйлектерді түрлі түсті гүлдермен безендіріңіз. Балаларды топқа бөлу. 1-топ: Көйлекке гүлдерді жапсыру. 2-топ: Көйлекке гүл салу, бояу. 3-топ: Майлық үстінге қуыршаққа ермексизден кофе жасау. 4-топ: Қуыршақтарға	Балалар Білмесбекке кім қандай қалпақ бергені туралы мнемоникалық жолдар бойынша сөйлемдер құрайды: Білмесбекке көк қалпақ сыйлады, т.б. Осылайша Білмесбек тек көк қалпақ киіп жүрді, ал қалғандары жай ғана болмеде шашылып жатты. Бір күні ол барлық қалпақтарды жинауға бел буды, бірақ ол жинай алмады. Қане көмектесеміз бе? Дид ойын: «Қалпақтарды жинаймыз» Суретке қарап, болмедегі барлық қалпақтарды тауып, сөйлемдер құрау. «Қызыл қалпақ үстелдің астында. Ол үстелдің астынан қызыл қалпақ алды» Жасыл қалпақ жоғарыда алула тұр. Сары қалпақ шкафтың оң жағында тұр..... 3-ші хатты ашу. Дид ойын: «Тігінші кірпінің хаты» Келесі хат бізге тігінші кірпіден келді. Ол орман адамдарына киім тігуге шешім қабылдады Кірпінің кімге қандай киім тіккенін білгілерің келе ме? Кірпі тийіңге жейіңе юбка тігіп берді. Кірпі тийіңге
---	--	--	--	---

«Біздің киімдер тарихы»

АКТ технологиясымен жұмыс.

Тәрбиеші презентацияны қарау барысында киімнің пайда болу тарихы туралы әңгіме жүргізеді.

Сіз бен біз болмағанда адамдар орманда, үңгірлерде өмір сүріп, шикі ет жеп, киімсіз өмір сүрген. Жел мен жаңбырдан жасыратын ештеңе болмады. Ал айнала үлкенді-кішілі жапырақты ағаштар, биік шөптер, гүлдер өскен. Осылайша адамдар жапырақтарды бұтақтарға жинап, жаңбыр мен желден қорғанды.

- Қалай ойлайсыңдар, шөп пен жапырақтан тігілген киімдер төзімді болады ма? -Дұрыс, нәзік, ол құрғап жыртылады.

- Қыста мұндай киіммен жүруге бола ма?

- Жоқ.

- Неге?

- Қыста суық болғандықтан тоңып, ауырып қалуыңыз мүмкін

-Ормандарда адамдардың

Оны оң жаққа қойыңдар. Енді матаны алайық.. Ол қандай? жұмсақ, жылы. Жарайсыңдар балалар! Маған жауаптарыңыз қатты ұнады! Қағазды ұстағанда матадан күштірек сезіне ме? (иә) белгілеу ++

Тәжірибе №2 Қағаз мен мата сөйлей алады ма?

Тәрбиеші: Балалар, қағаз бен мата сөйлей алатынын білгілерің келе ме? Балалар: Иә!

Тәрбиеші: Бірақ ол үшін бізге үнсіздік керек.

Тәрбиеші: Біз тыныш отырамыз, алдымен қағаздан

қасында әртүрлі жануарлар өмір сүрді. Олар желден де, суықтан да қорықпайды.	жасалған орамалды аламыз, оны мыжып бастаймыз. Сіз не естисіз?	№2 Тәжірибе. Қағаз мен матаны қайшымен кесуге болады. Қағаз матаға қарағанда оңай және жылдам кесіледі.	сыйлыққа гул құрастыру. Дид ойын: «Музыкалық қалпақ» Шарты: музыка ойнай бастайды, ол ойнап жатқанда, сіз қалпақты айналысыз. Музыка тоқтаған бойда қолында қалпағы бар адам оны басқа баланың басына кигізеді.	қандай юбка тіккен? Киімдерді сипаттау, әңгіме құрастыру 4-ші хат Машадан келген. Шарты: Жағдаяттар бойынша ойлану.. • Жазда түкті қалпақ кисеңіз не болады? • Қыста шорт пен футболка киіп жүрсеңіз не болады? • Жаңбырда тәпішке киіп алсаңыз не болады? • Ыстықта панаманы кимесеңіз не болады? • Желді ауа райында бас киімсіз жүрсеңіз не болады? • Егер сіз суықта қолғапсыз жүрсеңіз не болады?
- Сонда әлгі адамдар ойлады: «менде мал сияқты жылы тері болса, мен тоңмас едім».	Балалар: Сыбырлайды, сөйлейді.	№3 Тәжірибе Қағаз оңай жыртылады, мата жыртылмайды, өйткені мата қағаздан күшті, берік.	Музыка Тақырыбы: Күз байлығы Музыка жетекшісі балаларды қарсы алады, амандасады: - Сәлеметсіңдер ме, балалар! (до, ре, ми, фа, соль, соль-ля, ля, соль) Ән тыңдау: «Тамшылар» (М.Жәутіков). Балаларды шеңбербойымен жүргізіп, жеңіл би ырғақтарына жаттықтырады, үйретеді. Би элементтеріне, өзгешеліктеріне таныстырады.	• Егер сіз суықта қолғапсыз жүрсеңіз не болады? Сергіту жаттығуы. Таңертең ерте тұрамын, Беті қолды жуамын. Апам берген киімді, Өзім киіп аламын. Кешке үйге келгенде, Бәрін жинап қоямын. Пакеттен шыққан тапсырма. Аудың кофтысын боя Тиінің юбкасын жапсыру Білмесбектің қалпағын мүсіндеу Машаға тігін машинасын құрастыру. Балалардың жұмысын көрмеге апару, суретке түсіру, балаларды мадақтау.
Осылайша адамдар аңға шығып, аңның терісін алып, одан киім тіккен.	Тәрбиеші: Дұрыс, сыбырлайды. Енді матадан жасалған орамалды алыңыз, біз оны мыжып бастаймыз. Тыңдаңыз, мата сөйлей ме? Сіз бірдеңе естисіз бе?	№4. Тәжірибе. Қағаз мен мата судан ылғалданады. Ылғал қағаз оңай жыртылады, жабысқақ болады. дымқыл шүберек жыртылуы ауыр болады.	Дид ойын: «Қарсы сөзді айт» Педагог сөздерді атайды, ал балалар керісінше айту керек. Таза - ... (лас) Умаж - ... (үтіктеу) Жаңа - ... (ескі) Қиы - ... (шешу) Ақ - ... (қара)	
Педагог терінің бір бөлігін көрсетеді.	Балалар: Ештеңе!	Балалар өз бетінше қорытынды жасайды - киімдерді қағаздан тігуге болмайды, өйткені ол нәзік болады, оны киюге болмайды.	Физикалық даму - «Қуыршақты серуендеуге киіндір» эстафетасы: Ойын бұрышында екі түрлі қуыршақтың киімдері әртүрлі ретпен, әр	
Міне мынандай тері. Оны біреуімізге өлшен көрейік.	Тәрбиеші: Дұрыс, матадан жасалған орамал сөйлемейді, дыбыс шығармайды, бірақ қағаз орамал сыбырлайды. Қағазды сыбырлататын киімді ме немесе матадан үнсіз тұрған киім кигенді ұнатамыз ба? Қайсы киім жақсы? Белгілеңіз ұнамайтыңа - ұнайтыңа +қоямыз.	Балалар тек матадан тігуге болады.		
Тері қандай? Тері кішкентай.	Тәжірибе №3. Қағаз мен матаны тегістеу.	Киімді тек матадан тігуге болады.		
Неліктен біз онымен ештеңе тіге алмаймыз? Бізге қандай тері керек? (үлкен)	Тәрбиеші: Балалар, қараңдаршы, орамалымыз ұмаж болып кеткен, енді оларды түзеп көрейік.	Дид ойын: «Қарсы сөзді айт» Педагог сөздерді атайды, ал балалар керісінше айту керек. Таза - ... (лас) Умаж - ... (үтіктеу) Жаңа - ... (ескі) Қиы - ... (шешу) Ақ - ... (қара)		
Үлкен теріні алу үшін үлкен аңды аулау керек.	Алдымен қағаз орамалды қолыңызбен тегістепсіз. Сіз оны тегістей алдыңыз ба?	Таза - ... (лас) Умаж - ... (үтіктеу) Жаңа - ... (ескі) Қиы - ... (шешу) Ақ - ... (қара)		
Ендеше аңшылар ойынын ойнайық.	Тәрбиеші: Иә, дұрыс айтасың! Қағаз орамалдың мыжылғаны оңша, түзелмейді. Қолымызбен матадан жасалған орамалды тегістеп көрейік. Не болды?	Жаңа - ... (ескі) Қиы - ... (шешу) Ақ - ... (қара)		
Қим ойын: «Аңшылар»	Балалар: Бұл тегістеледі!	Ақ - ... (қара)		
Сонымен аңшылар!	Тәрбиеші: Дұрыс, матадан жасалған орамал тегістелгенде түзеледі.			
жануарларды көп өлтіруге болмайды екен.				
- Тері киім кию ыңғайлы болады ма?				
Жоқ, ауыр, жазда ыстық болады.				
Содан адамдар ыңғайлырақ киім туралы ойлана бастады.				
Олар ақлаба шоп-ығыр өсетінін байқады. Егер оның сабақтары ұсақтаған болса, онда олардан жіп иіруге болады, ал иірілген жіптен - матадан кенеп жасауға болады деп ойлады.				
Адамдар осылай матамен				

оранған. Біз де жасап көрейік. Дид ойын: «Тігілмеген киім» Педагог екі баланы шүберекпен орайды. Сұрақ – жауап: - Осылай жүрген ыңғайлы ма? (Жоқ) - Неге? Мата түседі, денеде қалмайды, қозғалуға ыңғайсыз - Дұрыс, мата түсіп қалмас үшін қолөнершілер матаның шеттерін тігуге кірісіп, осындай киімдерге ие болдық. Ой қозғау. - Балалар, киім тігу үшін қандай құралдар қажет? Дид ойын: «Не артық?» - Экранға қараңызшы, төрт заттың бейнесі, оның үшеуімен киім тігуге болады, ал біреуімен киім тігуге болмайды. Киім тігуге жарамсыз затты анықтау керек. қайшы, жіп, балға, түйме, ине, қайшы, орындық, жіп, түйме, жіп, үстел, ине, жіп, ине, шаф, қайшы. Жарайсыңдар! Қой жүнінен жүн маталар тоқылған. - Бір көздері көйлектер ойлап табылып, оларға қымбат маталарды көп жұмсай моншақ, жылытырақтармен безендірілген. - Қалай ойлайсыз, мұндай киіммен жүру ыңғайлы ма? (Жоқ, өйткені адамдар тез жүре алмайды, жүзге	белгілеңіз - + № 4 Тәжірибе. Қалың, жұқа. Дид ойын: «Кім жасырды?» Бізде көп ойыншықтар бар, біз оларды көреміз. Ойыншықтарды ешкім көрмес үшін қағазды қалай пайдалануға болады? (Қағазға орау, қағаздың астына тығу). Үстелде қандай ойыншықтар бар екенін есте сақтаңдар. Бір бала маған ойыншықты жасыруға көмектеседі, ал қалған балдар көздерін жұму керек. Қарамаймыз. Қане көзімізді ашамыз - Қандай ойыншық «жасырынды»? (Матамен де солай істейміз. - Ойыншықтарды неге көрмедік? (Қағаз мен мата модаір емес). Дұрыс. Белгілеу екеуіне де + + Балалар, сәл демалайық: Дене шынықтыру: Мен орамалымды жуамын Мен оны ысқылаймын. Оны қатты сығамын. Орамалымды сілкемін. Мен оны жіпке ілемін. Басқа үстелге барайық № 5 тәжірибе. Қағаз бен матаның беріктігін тексереміз Атеной бізді тағы бір эксперимент күтіп тұр. Енді біз орамалымызды кір деп есептейміз және біз оларды жүзу керекпіз	қуыршақтан бірдей заттардың саны бар. Үстелде шешінбеген екі қуыршақ отыр, серуендеуге киінуді күтіп отыр. Бір қуыршақ қысқы ауа райына жылы киім кию керек, ал екіншісі жазғы серуенге жиналуы керек. Балаларды 2 командаға бөлу. Педагогтың бұйрығымен балалар бір-бірінен үстелге жақындап, қуыршақтарына бір киім (дұрыс ретпен) таңдап кигізеді, оны дұрыс атайды, содан кейін келесі бала шығып, таңдап киеді, қуыршақ толық киінгенше бір баладан келіп киіндіреді. Қай топ тапсырманы тез және дұрыс орындаса, сол жеңіске жетеді. Эстафета аяқталғаннан кейін командалар қуыршақтарының қандай киім кигенін айтады. Денешынықтыру Кіріспе бөлім. -сапқа тұрғызу -сәлемдесу Сапқа тұру, қалыпты тексеру, бағанды бір-бірінен қалыптастыру (секіру). Биік тізгелермен жүру, қолды белдікке қою. Бағанда жүргізу, педагогпен кейін бір (1 минутқа дейін), жүргізу қарқыны орташа. Қалыпты серуендеуге ауысу. Жүру кезінде педагог	үйренеді. «Өз жұбыңды тап!» Төрт, болмаса үш қатарға жұппен тұрғызылады, әрі қарай ойын дәл солай жалғастырылады. Музыка тыңдау: «Күз» жаттығуын айтып, дауыс ырғағын дайындайды. Ән үйрену: «Бұл қай кезде болады? Күз» (Б.Ерзакович, Ш.Ахметов Би: «Кел, білгейік» (Б.Байқадимов, М.Әлімбаев). Би қимылдарын көрсетіп, үйретеді (би үлгіде көрсетілген). Балалардың қолына түрлі - түсті жеміс-түпшілер таратады. Өте баяу музыка – сары түс. Баяудан бірте-бірте көтеріледі - ақшыл жасыл. Көтеріңкі - жасыл. Жоғары дыбыс - қызыл. Оң қолымен музыкады дыбыстарын төмен орташа, көтеріңкі көрсетіп, тыңдайды (жаттығу үлгіде көрсетілген). Балаларға күз мезгілінің түстерін, құбылысын түсіндіреді.
---	--	---	--

алмайды, баспалдақпен көтеріле алмайды, спортпен айналыса алмайды. Ауыр болды, көп мата мен әшекейлер қажет болды).
- Бірте-бірте біз адамдар ыңғайлы киетін киімдерді ойлап тапты.
Дид ойын: «Ұнайды, ұнамайды»
- Саған киімдерің ұнай ма? (Иә).
- Ол қандай? (Киіміміз ыңғайлы, әдемі, ұқыпты).
- Қандай киім түрлерін білесіңдер? (Юбкалар, шалбарлар, көйлектер, пальтолар...).

Дид ойын: «Әрекетті атаңыз»

- Киіміміз ұқыпты, әдемі болуы үшін не істеу керек? (Оған қамқорлық жасау керек)
- Киімге күтім жасауды білесің бе? (Иә).

Егер киім лас болса? (киім жуылады).

Егер ол мыжылған болса? (киім үтіктеледі).

Егер жыртылған болса? (киім тігіледі).

Киімімізді шешіп алсақ, не істейміз? (Ақырын ілін қоямыз немесе бүктейміз).

Дұрыс. Жарайсыңдар
Киім ұқыпты және жаппа болуы керек.

Тәрбиеші: Алдымен матадан жасалған орамалды алып, суға батырамыз, сығып аламыз. Біз не көріп тұрмыз?
Балалар: Ол суланып қалды.
Тәрбиеші: Енді қағаз орамалды суға батырамыз, сығыңыз, түзетіп көріңіз. Сіз не көріп тұрсыз?
Балалар: Ол суланды, жыртыла бастады.

Тәрбиеші: Сонымен, қандай қорытынды жасауға болады? (балалардың жауаптары) Дұрыс, матадан жасалған орамалды жууды шешсек, ол суланады, бірақ жыртылмайды. Ал қағаздан орамалды жусаңыз, ол суланып, жыртыла бастайды және лақтыруға тұра келеді. Сонымен, орамалдардың қайсысы күштірек - матадан немесе қағаздан жасалған ба?

Балалар: Матадан жасалған орамал күштірек.
Белгілеп, жақсы және жаман жақтарын санаймыз
Жарайсыңдар балалар!
Зерттеуіміз аяқталды, топқа қайтатын уақыт келді (халаттарымызды шешеміз), бірақ қайту үшін санамақ айтуымыз керек.
4. Рефлексия.

Балаларды мадақтау.
Мұғалім: Бүгін біз қағаз және мата туралы көп айттық, бірақ оның келесі жолы

балаларға тізедегі иілген аяқтың алға және жоғары көтерілуіне баса назар аударады, саусағыңыз тартылған кезде, қадамдар әдеттегі серуендеу кезеңіне қарағанда біршама қысқа. Жүгіру кезінде қолдар шынтақтан бүгіліп, денені алға қарай сәл еңкейтеді. Педагог шаршаудың сыртқы белгілерін бақылайды және олар пайда болған кезде жеке балалардың жаяу жүруге ауысуын ұсынады.

Негізгі бөлім.

Жалпы дамыту жаттығулары.

Б. қ: «Мазақтау»

1. Аяқтары ашақ қойылған, қолдары төменде. Басты оң жақ, сол жақ иыққа қою. /5-6 рет /

Б. қ: «Мұнда-мұнда»

2. Аяқтары ашақ қойылған, қолдары бүгірде. 1- оң қолды алдыға созып айналдыру, 2- б.қ. 3- сол қолменде қайталау. 5-6 рет қайталау/

Б. қ: «Тағзым»

3. Аяқтары ашақ қойылған, қолдары бүгірде. 1 - алға қарай еңкейіп, қолды аяқ басына дейін жеткізу керек. 2- б.қ. 5-6 рет қайталау/

Б.қ: «Биік, аласа»

5. Аяқты ашақ қоямыз, қолды алдыға созымыз.

(Отырып «аласа» деп айту, тұру - «биік» деп айту. 5-6 рет қайталау/

Тазалаймыз, үтіктейміз, жуаымыз және құрғатамыз. Білмесбек Алақай енді мен біздің киімдеріміздің тарихын білемін, мен достарыма бәрін айтып беремін. Мен сіздерге сыйлық ретінде конверт қалдырамын, оны маған Мыстан кемпір берді. Тәрбиеші конвертті ашады, көп парақтар. Бұл парақтарды неге берген бізге. Егер парақты Мыстан берген болса және ол өнертапқыш болса, ол тағы да сиқыр қолданған шығар. О керемет парақтың басқа беттерінде суреттер салынған Қараңдаршы балалар ненің суреті. Киімдердің. Енді біз сиқырлы бояуларды алып, осы киімдерді бояймыз. Конвертте тағыда түсініксіз суреттер бар. Бұл суреттерді құрастырып шығару керек.

Балалар біз шығармашылық орталығына барайық. Балаларды топқа бөлу.

1-топ. Парақтағы суреттерді бояу.

2-топ: Қиылған суреттерді құрастыру.

3-Топ: Суреттердің бөлігін жатсыру.

4-топ: Киімдерге нұйме мүстдейді.

Қортынды қайда

айтатын құпиялары көп. Бұл үшін сізге көп рахмет!

Қазақ тілі.
«Бағдаршам және біз» қауіпсіздік ережелері.

Тақырыбы: «Бағдаршам» өлеңі. С.Дүкенбай.
Ой қозғау.
Балалар сендер қалай ойлайсыңдар көшеде жүру тәртібін не басқарады? Суретпен жұмыс. Балалар қараңдаршы бағдаршамның неше көзі бар? Ал, түстері қандай? Қызыл, сары, жасыл түстер нені білдіреді? Ал, балалар сендер жиек жол деген не екенін білесіңдер ме? Ол не үшін қажет? Балалардың жауаптары

Ой дамыту
«Бағдаршам» С.Дүкенбай. Бағдаршам біледі, Бәрін де көреді. Адам да, көлік те, Сол шаммен жүреді. Бағдаршам, бағдаршам.

Сергіту сәті:
Орнымыздан тұрайық, Алақанды ұрайық. Оңға бір, солға бір, Бір отырып, бір тұрып. Бойымызды жазайық.

«Бағдаршам» ойыны:
Ойынның шарты: бағдаршамның қызыл көзі жанығанда балалар тұп-тұз тұрады, сары көзі жанығанда қол шатақтамайды, жасыл

Б.қ.: «Масаны ұстап ал»
6. Аяқтары алашақ қойылған, қолдары бүйірде. 1- қолды бастан асыра көтеріп шапалақтап және аяқты алашақ ұстап секіру. / 10-15 секунд/

4 лектен (колонна) 1 саппен шеңбер бойы жүру. Еркін жүру.

Тыныс алу жаттығулары:
мұрынмен дем алып, ауыздан демді шығару. Бастапқы қалыпқа келу.

Қозғалыстардың негізгі түрлері.

1. Алақан мен тізедегі гимнастикалық орындықта жорғалап жүру

2. Арқанмен бүйірден адыммен жүру, қол белде бас пен арқаны түзу ұстау.

Қимылды ойын: «Күн мен жаңбыр»
Балалардың гимнастикалық орындықтардың артында тізерлен отырады қарайды.

Нұсқаушы: «Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады», - дейді.

Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. «Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!» деген сигналды естіп, бәрі өз орындарына қарай жүгіріп кетіп, орындықтардың артына отырады.

Нұсқаушы: «Күн шықты! Барыңдар, серуендеңдер», - дейді, ойын қайта басталады

саяхаттадық? (өткен киімдерде).

Саяхат кезінде қандай жаңа нәрселерді білдіңіз?

(Бұрын қандай киімдер тігілгенін, киім тігу үшін қандай құралдар қолданылғанын, матаның қандай түрлері бар екенін білдік.)

Денешынықтыру

Кіріспе бөлім.

-сапқа тұрғызу

-сәлемдесу

Сапқа тұру, қалыпты тексеру, бағанды бір-бірден қалыптастыру (секіру). Биік тізелермен жүру, қолды белдікке қою. Бағанада жүгіру, педагогпен кейін бір (1 минутқа дейін), жүгіру қарқыны орташа. Қалыпты серуендеуге ауысу.

Жүру кезінде педагог балаларға тізедегі иілген аяқтың алға және жоғары көтерілуіне баса назар аударады, саусағыңыз тартылған кезде, қадамдар әдеттегі серуендеу кезеңіне қарағанда біршама қысқа. Жүгіру кезінде қолдар шынтақтан бүгіліп, денені алға қарай сәл еңкейтеді. Педагог шаршаудың сыртқы белгілерін бақылайды және олар пайда болған кезде жасөспірімдерді жаяу жүруге ауысуын ұсынады.

Негізгі бөлім.

көзі жанғанда билейді.

Жалпы дамыту

жаттығулары.

Б. қ: «Мазақтау»

1. Аяқтары ашақ қойылған, қолдары төменде. Басты оң жақ, сол жақ иыққа қою. /5-6 рет /

Б. қ: «Мұнда-мұнда»

2. Аяқтары ашақ қойылған, қолдары бүйірде. 1- оң қолды алдыға созып айналыру, . 2- б.қ. 3- сол қолменде қайталау. /5- 6 рет қайталау/

Б. қ: «Тағзым»

3. Аяқтары ашақ қойылған, қолдары бүйірде. 1 - алға қарай еңкейіп, қолды аяқ басына дейін жеткізу керек. 2- б.қ. /5-6 рет қайталау/

Б.қ: «Биік, аласа»

5. Аяқты ашақ қоямыз, қолды алдыға созамыз. Отырып «аласа» деп айту, тұру – «биік» деп айту. / 5-6 рет қайталау/

Б.қ: «Мисаны ұстап ал»

6. Аяқтары ашақ қойылған, қолдары бүйірде. 1- қолды бастан асыра көтеріп шапалақтап және аяқты ашақ ұстап секіру. 10-15 секунд/

4 лектен (колонна) саппен шеңбер бойы жүру. Еркін жүру.

Тыныс алу жаттығулары:

мұрынмен дем алып, ауыздан демді шығару. Бастапқы қалыңқа келу.

Қозғалыстардың негізгі түрлері.

	1. Алақан мен тіздедегі гимнастикалық орындықта жорғалап жүру 2. Арқанмен бүйірден адыммен жүру, қол белде бас пен арқаны түзу ұстау. Қимылды ойын: «Күн мен жаңбыр» Балалардың гимнастикалық орындықтардың артында тізерлеп отырады қарайды. Нұсқаушы: «Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады», - дейді. Балалар бүкіл алаңда жүзгіріп жүр. «Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!» деген сигналды естіп, бәрі өз орындарына қарай жүзгіріп келіп, орындықтардың артына отырады. Нұсқаушы: «Күн шықты! Барыңдар, серуендеңдер», - дейді, ойын қайта басталады.				
Серуенге дайындық	Серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін ескерту. Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге бағдыландыру.				
Серуен	Карточка №8 «Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»	Карточка №11 Бақылау: Күнді бақылау.	Карточка №14 Бақылау: ауа-райын бақылау	Карточка №17 «Күз көрінісін бақылау»	Карточка №18 Бақылау: Күзгі жапырақтарды бақылау.
Экологиялық мәдениет қалыптастыру мақсатында серуен картотекасымен жұмыс.					
Серуенненоралу	Үнемді тұтыну – жуыну барысында суы үнемді тұтыну туралы түсіндіру. Қолдарын сабынмен жууды, өз сүлділеріне сүртінділерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сорелеріне киімін жинап таза ұстауды үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскіас	Үнемді тұтыну – Ұқыпты тамақтану бағдыларын, ас құралдарын қолдану бағдыларын жетілдіру. Тамақтану аяғында мұқият жуыну, тамақтану әребін сақтап, асты аз-ауа алып, нұсқаушы үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюға қадағалау.				
Күндігі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау.				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	№ 2 Балапандар тұрайық Көзімізді ашайық Жан-жаққа біз қарайық Бір күлімдеп алайық.	Жаттығу кешені №6 Балалар тұрайық Көзімізді ашайық Қолымызды созып Шынығып бір алайық.	Жаттығу кешені №7 Балапандар тұрайық Көзімізді ашайық Жан-жаққа біз қарайық Бір күлімдеп алайық.	Жаттығу кешені №8 Ұйқыдан біз тұрамыз Көзімізді ашамыз Жан-жағымызға қарайық Тосектен біз тарайық	Жаттығу кешені №9 Ұйқыдан біз тұрайық Көзімізді ашайық Анда-мында созылып Тарқасайық, тұрайық
Қауіпсіздік ережесі – ұйқыдан тұру кезінде қауіпсіздік шараларын түсіндіру. «Еңбегі адал жас өрен» - ұйқыдан тұрып киіну өз-өзіне қызмет. Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан					
Бесінас	Үнемді тұтыну дағдысын ескерту. Қолдарын сабындап жуып, өз сұлгілеріне сұрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу кимылды ойындар, үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқару және тағы басқа әрекеттер)	Менің сүйікті бұрышым. Балалар әр түрлі иллюстрациялар қарау Тосын сәт. Көмекиі апай топқа хат жіберілгенін айтады Тәрбиеші: - Балалар, қандай тамаша! Мына жақындаңдар хатты оқыық! Педагог конверттен Білмесбектің суретін шығарады. Бұл кім балалар? (Балалардың жауаптары.) Хатты оқу. «Сәлеметсіздер ме, балалар. Сіздерге білмесбек хат жазып отыр Маған сіздерден көмек керек. Білім ханшайымы менен жұмбақтар сұрады. Ал мен оларды таба алмадым. Мен қатты ұялдым. Мен мұны жағыз жасай алмаймын. Көмектесіңіздерші. Балалар Білмесбекке көмектесемі бе? Дид ойын: «Кім тапқыр?»	Менің сүйікті бұрышым. Балалар конверт табады Тәрбиеші: Балалар, қалай ойлайсыңдар, онда бірдеңе бар ма? (жауаптар). конверттің тексеру. Дид ойын: «Жамауды тап» Балалар үстелдің үстіндегі киімдерге жамауларды пішіндер бойынша табады. 1-ші киімге тапқан жамауды сол киімдерге сәйкес түспен бояу. 2. Балалар киімге дұрыс жамау тауып жапсыру 3. Күздік киімдерді құрастыру Ой қозғау. Тәрбиеші: Айтшыңызы, киім тігу үшін не керек? (ине, ұлтк, қайшы, тігінші, тігін машинасы). Қимылды ойын: - «Ине мен жіп» Шарты: Бастаушы ине, бірінші артынан бірі ілесе жүргендер жет, балалар ұлтк кетсе жіп үйдің	Шығармашылық бұрыш. Тосын сәт Күз ханшайымынан хат келу. Құрметті балалар, мен күз ханшайымын. маған күз мерекесіне арналған мерекелік көйлек керек, оны қайдан аламын Сұрақ-жауап. - Қандай киімдер ең әдемі? Мерекелік киімдер -Мерекелік киімдерді қашан киеді? Күз ханшайымының көйлегінің түсі қандай болу керек? Неге? Дид ойын: «Ханшайымның көйлегі» Балаларды топқа бөлу. 1-топ: Дәстүрден тыс әдіс бойынша трафаретте мақта таяқшасымен күз ханшайымын көйлегін бояу. 2-топ: Ханшайымның көйлегіне жатырақтар жапсыру. 3-топ: Ханшайымның себетіне жемістер мен	Дид ойын: «Бұл заттар не үшін?» Тәрбиеші: Ал, енді мен сендерді қимыл деп атаймын, ал сендер маған осыған қажетті тақырыпты айтасыңдар. киімді біріктіру - түйреуіштер кестелеуші – инелер мен жіптер саусағын шанышп алмас үшін – оймақ тігу, жазу - тігін машинасы киімді кигізіп қою - матекеп кесу - қайшы Киімді әдемілеу - үтік өрнек салу - бор мен сызғыш адам мен матаны өлшеңіз - сантиметр Дид ойын: «Кім тапқыр?» «Дәуір» лек өзі, Тарту көзі. Ұстайды мықтап, Тұрғанды сырттап. Түйме	Магниттік басқатырғыштар Дид ойын: «Қуыршақты киіндір» - магнитті бөлінген суреттерден кескін жасаңыз, бір қуыршаққа арналған киімдердің әртүрлі нұсқаларын алу арқылы қуыршақты киіндіру. Дид ойын: «Көріңді тап» Тәрбиеші: бұл баланың не киетінін сөзбен сипаттайды, балалар оны киімінің сипаттамасы бойынша табу керек Ролдік ойындар. «Атеље», «Киім дүкені». Тақпақ жаттау. Таза бала мұнтаздай, Сүйінеді қараған. Ұқыпты деп дүл қандай Жақсы көрер бар адам Ұқыпты осындай Балайқыны досым-ай.

Жұмбақ жасыру Адамның сәні, Оңсыз жоқ мәні. Бұл не? (киім) Бірнәрсеменен биік, Кейдеменен аласа. Мұндайқызық дүниеде, Көріп не едің тамаша. (Бас киім) - Ерте тұрдым, Екі айыр жолға түстім. (Шалбар) - Әр түрлі болып келемін, Қыз бен ұл деп бөлемін. (Койлек) «Жанды сөлемдер» ойыны. Шарты: Жұмбақтың шешуінен шыққан сөздерді қатыстырып, сөйлем құрау. Бітмесбекке жіберу.	болады. Санамақ Бір дегенім – бөрік, Бойға берер көрік. Екі дегенім – етік. Киер сәнді етіп. Үш дегенім – ишік, Теріден тігер пішіп. Торт дегенім – тымақ, Қыста кесең жылы – ақ. Музыка Тақырыбы: Күз байлығы Музыка жетекшісі балаларды қарсы алады, амандасады: - Сәлеметсіңдер ме, балалар! (до, ре, ми, фа, соль, соль, ля, ля, соль) Ән тыңдау: «Тамшылар» (М.Жәуітқов). Балаларды шеңбер бойымен жүргізіп, жеңіл би ырғақтарына жаттықтыра ды, үйретеді. Би элементтеріне, озорындарына тұруды қалыптастырады. Қимылды ойын: «Өз орныңды тап!» Шарты: ойлау қабілеттеріне дағдыландырады. Музыка әуені басталғанда балалар еркін ырғақтармен жүгіре билейді. Музыка тоқтап, «О орныңды тап!» - деп музыка жетекшісі белгі береді, енді балалар алған қы орындарына тұра қалыға	көкөністер мүсіндеу. 4-топ: Күзгі орман құрастыру. Дид ойын: «Керісінше айт». Мен сендерге допты лақтырып, қимылды айтамын, ал сендер маған қарама-қарсы қимылды айтасыңдар мысалы: жуу – кір, шешіну – киіну, аяқ киімі кию – аяқ киімді шешу, сатып алу – сату, байлау – шешу, үтіктеу – ұмақтау, ілу – тастау, тігу – жыртыу. Тіл дамыту жаттығулары: То – то – то – топ Де – де – де – жейде Лек – лек – лек – койлек Ім – ім – ім – киім Ғап – ғап – ғап – қолғап Тік – тік – тік – етік Шын – шын – шын – құлақшын.	Киімдегі қуыс, Ұсақ-түйекке ыдыс. Қалта Қолы бар, Саусағы жоқ. Мойны бар, Басы жоқ. (Койлек) Гүлдері бар құлтырған, Кең жазықтан аумады. Оған әркім ұмтылған, Киім киер оңтайлы. (Мата) Адамдардың киімін, Ұстап тұрар иығым. (Киім ілгіш)	Денешынықтыру Кіріспе бөлім. - сапқа тұрғызу - сәлемдесу Сапқа тұру, қалыпты тұруды тексеру. Бір- бірден бағанда жүру. Педагогтың берген белгісі бойынша балалар баяу қарқынмен жүруге ауысады. Жаяу жүрудің бұл түрімен олар кеңірек қадамдар жасап, аяқтарын аяғынан аяғына дейін айналдыру керек. Әдетте балалар келесі сигналға ауысады. Басқа қарқынмен жүру кезектесіп және қысқа уақыт аралығында жүзеге асырылады: бағанда бірінен соң бірі жүру және шашырау - орташа жылдамдықпен 30-40 с дейін. Жаяу жүруге ауысу және үш бағанда қалтына келтіру, жалпы дамыту сипатындағы жаттығуларды орындау үшін қолдарға созып, ара қашықтық сақтау. Негізгі бөлім. Таяқпен жалпы дамыту жаттығулары. Б.қ.: «Балапан су інімі» 1. Аяқтары ық молшерінде. Таяқпен артта. 1-4 - басты адыға қарай созып таяқшаны артқы жақтан баяу жо. арт
---	--	---	--	--

үйренеді.

«Өз жұбыңды тап!» Торт, болмаса үш қатарға жұппен тұрғызылады, әрі қарай ойын дәл солай жалғастырылады.

Музыка тыңдау:

«Күз» жаттығуын айтып, дауыс ырғағын дайындайды.

Ән үйрену: «Бұл қай кезде болады? Күз» (Б.Ерзакович, Ш.Ахметов)

Би: «Кел, билейік» (Б.Байқадамов, М.Әлімбаев). Би қимылдарын көрсетіп, үйретеді (би үлгіде көрсетілген).

Балалардың қолына түрлі-түсті желпүйіштер таратады.

Өте баяу музыка – сары түс. Баяудан бірте-бірте

көтеріледі – ақшыл жасыл.

Көтеріңкі – жасыл

Жоғары дыбыс – қызыл.

Оң қолымен музыка дыбыстарын төмен, орташа, көтеріңкі көрсетіп, тыңдайды (жаттығу үлгіде көрсетілген).

Балаларға күз мезгілінің түстерін, құбылысын түсіндіреді.

көтеру. /5-6 рет қайталау/

Б.қ.: «Биші мысық»

2. Аяқтары ашақ қойылған, таяқшаны екі шетінен ұстап, жоғарыға, оңға, солға қарай созылып керілу. әр керілген сайын «м-я-у» деп айту. /5-6 рет қайталау/

Б.қ.: «Тартылу»

3. Аяқтары ашақ қойылған, таяқша төменде қолдарымен ұстау. 1-2 - таяқшаны жоғарыға көтеріп созылу, аяқтың ұшымен тұру. 3- б.қ. /5 рет қайталау/

Б.қ.: ««Әткеншек»

4. Аяқтары иық мәлішерінде. Таяқшаны кеуде тұсында ұстап, денені оң-сол жаққа бұрады. /5 рет қайталау/

Б.қ.: «Мергендер»

5. Аяқтары ашақ қойылған, таяқшаны кеуденің тұсында. Бүгілген оң аяқты көтеру, тізені таяқшаға тигізу. Арқаны тұту ұстау. Сол жақпен дәл солай қайталау. 5 рет қайталау

Б.қ.: «Шабдыс»

6. Таяқшаны аяқ қығып ұстау. Сол қолымен таяқшаны ұстап, оң қолды жоғары көтеріп ире айналыру. Аяқ үстінде шабу. (15-20

секунд)

Б.қ.: «Көңілді таяқша»

7. Таяқшаны жерге тіреп
ұстап, айналып секіру
және жүру. /15-20 секунд/
4 звенодан бір саппен
шеңбер бойы жүру. Еркін
жүру. (таяқшаларды
үстел үстіне қою) Қолды
жапқа созып, аяқтың
ұшымен жүру.

Тыныс алу

жасалтықтары:

шәйнектік дыбысын салу.
Терең тыныс алып, демді
шығару.

**Қозғалыстардың негізгі
түрлері.**

1. Гимнастикалық
орындыққа басына құм
салынған қапшықпен
шығып, түзу жүріп оту.

2. Тізе арасында
қысылған қапшықпен екі
аяқпен секіру -

«Пингвиндер»

**Қимылды ойын: «Күн
шуаққа кептірін.»**

Ана тауық: балаландар,
мамығымыз су болып,
тоңып барамыз, тоңып
барамыз, күн сондай суық
екен. Қане, балақайлар,
жылынайық,
қанаттарымызды сілкіп
көтерсіңіз те басымызды,
кеудемізді.

қанаттарымызды,
аяқтарымызды сілкілеп,
кептірінеміз. Ой, балалар,
күн шықты, қандай
тамама, күн қандай

					иуақты, жылы бәріміз, бір - бірімізге көңілденіп, күліп қарайықшы. (жеңіл, әдемі әуен естіліп тұрады.)
Балалармен Жеке жұмыс	«Балалар кітапханасы» жобасы аясында.				
	Нұрға бөлеп өмірді, Жырға бөлеп көңілді, Жарқыраған сәулелі Күз әуені тоғілді.	Келді міне күз, Айнала сары түс. Керемет, тамаша, Қандай әсем күз.	Думан толы асқарлы Күз мезгілі басталды. Күз әуені кеп жетті, Өнге бөлеп жастарды.	Жеміс - жидек пісті. Қамбаға астық түсті. Қызу жұмыс басталып, Жинап алды жан салып.	Көктем көзін бір алмай, Қызғылт тартты кәрі күз... Жер қызығын қия алмай, Маужырап тұр сары күз...
Серуенгедайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - өзіне қызмет етуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу, Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау				
Серуен	Картотека №8 «Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»	Картотека №11 Бақылау: Күнді бақылау.	Картотека №14 Бақылау: ауа- райын бақылау	Картотека №17 «Күз көрінісін бақылау»	Картотека №18 Бақылау: Күзгі жапырақтарды бақылау.
	Экологиялық мәдениет қалыптастыру, серуен кезінде табиғатқа қамқорлық таныту. Таңғы серуенді бекіту. «Өнегелі 15 минут» Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің көшеде, үйде қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.				
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен балабақша құл тәртібі туралы әңгімелесу	Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.	«Бала қауіпсіздігі басты назарда» ата-аналармен кеңестер жүргізу	Ата-аналарға балаларын себеңсіз балабақшадан қалдырмауларын ескерту.	Баланың тәрбиесі туралы әңгімелесу, балабақшаға уақытында келуді айту.

Жекітпеуі: Мәсіф

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Сарат мектеп-бөбекжай-балабақша кешені» коммуналдық мемлекеттік мекемесі

Топ: «Балдәурен» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: 21.10 – 24.10.2024ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Күй күмбірі – күй өнерін бала бойына сіңіру, ұлттық мәдениетті қалыптастыру. Балалардың көңіл-күйін бақылау, дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени-гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.			
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Өнегелі -15 мин. Ата-анаға кеңес, баланың іс-әрекетіне шолу. Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы әңгімелесу. Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру			
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар карау және тағы басқа әрекеттер	Картотека №3 «Жыл мезгілдері» Міндеті: Балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау.	Картотека №4 «Заттық фриздер» Міндеті: Заттарды көріп сипаттау арқылы балалардың сезімталдығын дамыту, қоршаған орта жайлы танымдарын кеңейту, сөздік қорын дамыту.	Картотека №6 «Табиғат құбылыстарын ажырат» Міндеті: Қасиетіне қарай, қар мен жаңбырды ажырата білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, ериді, бұға айналады.	Картотека №11 «Бізге күз не әкелді?» Міндеті: Күз бізге не әкелгені туралы білімдерін бекіту. Көкөністер мен жемістердің адам ағзасына пайдасы туралы ұғымдарын бекіту.
Экологиялық мәдениет қалыптастыру аясында - танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасымен жұмыс.				
Гаңертенгі жаттығу	Қазан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасап отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау			
Гаңғыас	Үнемі тұтыну - Суды үнемі тұтыну ережелерін түсіндіру. Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қауіпсіздік ережелерін ескерту. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сойлемей ішу. Астан соң беті - қолды жуу.			
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Достық Ортақ мекен жер шары, Төбеміз де бір аспан, Барлық ұлттың баласы, Достығымыз жарасқан	Отан Е. Өтетілеуұлы Отан деген - Атамекен, Отан деген - туған жер, Отан - ана, Отан - үлкен, Қазақстан - туған ел.	Туған өлкем. Өтебай Тұрманжанов Көзінде күл нұрын төккен, Жерінде гүл жұпар сенкен. Неткен сұлу, неткен көркем! Осы менің туған өлкем! Аттың дәнші даласы бар, Ақ күмістей қайасы бар.	Отан Бақытты боп жүрсем, Сенің арқаң, Ұлы Отан. Елім менің - тіркелім, Құшағында гүл атам. Шығысыңнан арайың, Күліп атқан құба таң.

			Неткен сұлу, неткен көркем! Осы менің туған өлкем!	Сенен бақыт тарайды Баршамызға Ұлы Отан.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	«Қамқор» жобасы аясында «Біз табиғат қорғаушыларымыз!» - экологиялық мәдениет қалыптастыру, танымдық, эксперименталдық іс-әрекет			
	Тосын сәт Бұратинодан хат келу. Саламатсыңдар ма балалар, мен өте қоңісізбін. Мені досым туған күніне шақырып еді, соған сендерден көмек сұрап тұрмын. Досым басқа көшеде тұрады, біздің көшелерімізді шағын өзен бөліп тұр, ол арқылы көпір төселген, біз онымен бір- бірімізге барамыз. Бірақ олар маған Қарабас Барабастың көпірді бұзғанын айтты, мен өзеннің арғы бетіне қалай өту керектігін, немен өту керектігін білмеймін? Менде бірнеше заттар бар, мен осы заттардың қайсысымен өзеннен жүзіп өте аламын. (ағаш немесе темір табақ, мата, майлық). Алдымен сізден кеңес сұрайын деп шештім. Балалар не істейміз Бұратиноға көмектесеміз бе? Заттарды тексереміз, олардың неден жасалғанын атаймыз. Тәжірибе №1. Батып кетеді, жүзеді Эксперименттерге арналған сиқырлы қорап Ағаштан, қағаздан, матадан және металдан жасалған су мен заттар салынған ыдыс. Біз барлық заттарды суға салу арқылы эксперимент жасаймыз да Бұратиноға түсіріп жібереміз. Табаққа су құйып, қағаз, мата және метал ағаш заттарды бақылап, олардың қайсысы қалқып жүретінін	Қызығушылықты ояту. Балалар, бүгін таңертең топқа кірсем, үстелдің үстінде бір хатты көрдім, ол сендерге жазылған. Бұл хаттың кімдікі екенін білгілерің келе ме? (Бұратинодан). «Құрметті балалар, маған ағаштың сиқырлы қасиеттерін анықтауға көмектесіңдерші, бұл мен үшін өте маңызды». Тәрбиеші: - Балалар, Бұратино ағаштың қасиеттеріне неге сонша қызығады екен? Балалар: Бұратино ағаштан жасалған. Сонымен, ол қандай адам? Балалар: Ағаш. Көмектесеміз бе оған? Дид ойын: «Ағаш заттарды тап» - Ал сендер топтан қандай ағаш заттарды көріп тұрсыңдар? Үйде қандай ағаштан жасалған бұйымдар бар? Ағаштан жасалған бұйымдар неден жасалады? (ағаштардан) Дид ойын «Жиһазды құрастырамыз» Шарты: Жиһаздың бөлігін тауып құрастыру. Жетекші идея: Балалар, ағаштың сиқырлы қасиеті бар-жоғын қалай білеміз? Біз қашан зертханаға барамыз. Зертханада эксперименттер мен тәжірибелер жүргізіледі және біз	Қызығушылықты ояту. Балалар сендерге саяхатқа барған унайма? Балалар: Ия Ендеше мына орындықтардан автобус құрастырып, жолға шығайық. Әп аудио жазба ойнату. Автобус қатты жүріп келеді, көзімізді жұмамыз. Автобус тоқтады, міне орманға келдік. Тосын сәт. Орманда кішкентай үй тұр. Балалар мына үйде кім тұрады есігін қағып көрейік. Ешкім жоқ. Бірақ есігінде көптеген қалташалар тұр. Аудио дыбыс қосу. Сендер кімсіңдер, біздің орманда неғып жүрсіңдер. Біз орманның кішкентай тұрғындары, орманға ешкімді кіргізбейміз. Тәрбиеші: АУУУ (екі қолымен аузын жауып) Біздің балалар орманға қонаққа келді, біз орманды көргіміз келеді. Аудио: Онда ана қалташаларды алыңдар. Ор қалташаның тапсырмасын орындап жүру керексіңдер. Жарайды. Балалар мына қалташаларды алып тапсырма орындаймыз 1-тапсырма: Дид ойын: «Ормандағы құрылыс» Шарты. - Геометриялық фигураларды орындарына орналастыр. Тар жолды, кең жолды көрсет. Шенбер, сопақ және үшбұрыш қандай түсті? Жасын түс. Шаршы мен портбұрыштың түсі	Суреттер бұрышы, суреттер қарау. Тосын сәт. Аудио дыбыс. Телефон шырылдау. Құрметті балалар мен Орманы атаймын. Күз келіп, күн суыта бастады. Сендерге қыс мезгілі болғанда орманға келу қиын болады. Мен сендерді орманыма серуендеп келуге қонаққа шақырамын. Шапалақ әдісі, қуану. Балалар бүгін бізде ерекше қызықты күн болады. Неге екенін білесіңдер ма? Өйткені біз орманға шақыру қағазын алдық. Ой дамыту. Орман дегенде көз алдарыңа не елестейді? «Орман дегеніміз неше түрлі ағаштар өсетін жер Бұл жерде әртүрлі жабайы аңдар мекендейді, саңырауқұлақтар мен жидектер өседі. Орманда күн сәулесі аз, өйткені онда көптеген ағаштар өседі. Орман туралы мақал- мәтелдер білесіңдер ме? «Орман-байлық пен сұлулық, ормандарыңды күт» -«Табиғаттың жауы орманды қорғамаған адам» -«Көп орманды құртпа, аз орманды күт» - Ал орманның несі кім?

Шарты: Берілген суреттерден орманға зиянды заттарды қызыл корзинаға салу, керек заттарды жасыл корзинаға салу.

Дид ойын: «Орман не үшін керек?»
Орман – құстар мен жануарлардың мекені.

Орман бізді қатты және суық желдерден қорғайды.

Орман бізге құрылыс материалдарын береді.

Орман бізге таза су мен ауа береді.

Қазір қай мезгіл?

Күз мезгілінде орман ағаштары қандай болады?

Дид ойын: «Белгілерді ата»

Шарты: диалогтік сөйлеуді оамыту.]

Мольбертте күзгі пейзажды бейнелейтін сюжеттік картина қойылған.

Суретте қай жыл мезгілі көрсетілген?

1-бала. Күз мезгілі күн салқын.....

2-ші бала. Жаңбыр жауып тұр, адамдар резина етік

3-ші бала. Құстар жылы жаққа.....

4-ші бала. Жатырақтары түсіп жатыр. Жатырақтардың түсі.....

Балаларды топқа бөлу.

1-топ: Ағаштар

2-топ: Сары жапырақтар

3-топ: жасыл жапырақтар

4-топ: Бұтақтар

1-Топ: А3 форматта ағаштарды құрастыру

2-топ: Ағаш өнін бояу.

3-топ: Ағаштың сол жағына сары жапырақтарды ермексаздан жасатыру.

тәжірибесі

Тәрбиеші: Ағашты ұстаңдар. Жұмсақ па, қатты ма? (Ағашты ұстау қиын.)

Оны алып, сындыруға тырыс..

Балалар: Сынбайды..

Тәрбиеші: Сонымен, бұл не?

Балалар: Төзімді.

Тәрбиеші: Балалар, сіріңке де ағаштан жасалған. Оны сындырып қор. Не деуге болады?

Балалар: Сіріңке нәзік, демек ағашты сындыруға болады.

Қорытынды: ағаштар мен ағаш заттар сынады, өңделеді

Сындырмас үшін сақ болу керек. Ағаш металлға қарағанда жұмсақ және оңай өңделеді.

Сондықтан адамдардың ағаштан әртүрлі заттар, оюланған қызықты заттар жасағанын көруге болады.

(Иллюстрацияларды қарау).

Дид ойын: «Оюлы кесе»

Шарты: Сары ағаш түстес қағазға ою жапсыру.

Сергіту сәті.

«Тербеледі ағаштар».

Рефлексия: . Балалар,

ағаштың сиқырлы қасиеті бар ма?

Буратиноға хат жазып,

тәжірибелер арқылы білген

ағаштың сиқырты қасиеттері

туралы түсіріп жіберемін.

Буратино не туралы жазамыз?

Ағаш суға батпайды. Ол жемісін сақтайды. Жұмсақ, жұмыс істеуге оңай. Жақсы бояйды.

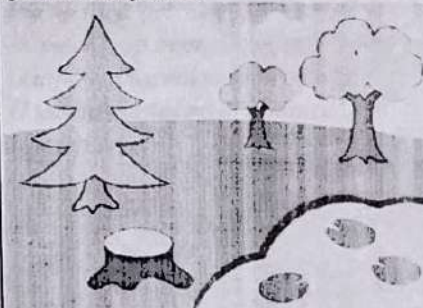
Сынады, өңделеді, ылғалды оңай сіңіреді.

«Орманда» музыкалық жаттығуы

4- қалташадағы тапсырма: Дид ойын: «Орманда»

Шарты: Балалар фондық суретке кішкентай түсті силуэт бейнелерін орналастырады.

Жүргізілу барысы: Алдарыңызда орман салынған сурет. Мына әдемі суретті толықтырайық.

Ең биік ағашқа құс отырсын. Ал аласа ағаштың астында екі саңырауқұз ішсеңді.

Ал өңбектің айналасында үш гүл жайқалған. Бір өңбекке жылдан шықты. Ағашта жапырақтар өсті. Аспанда күн нұрын шашады. Көлектің жағында бақа отыр, көлде үйрек жүзіп жүр. Көлге қатша су лақтырып үлдегенін есептеңіз? Аспанда неше бұлт бар?

5- қалташадағы тапсырма:

Дид ойын: «Түіндер»

Балалар: 1 санымен

Тапсырма: ағаштарымыздың өсуі мен тіршілігіне не қажет?

АКТ технол жұмыс.

Балалар ағаштар өсу үшін не қажет? Күн, су, ауа.

Күн – жарық көзі. Ағаш жарықсыз өмір сүре алмайды.

Ол суретші сияқты жапырақтарды жасылға бояйды. Олардың құрамында

ағашқа арналған арнайы «тамақ» бар (жапырақты жасыл ететін хлорофилл дәндері).

Кейбір ағаштар жарық жерлерді жақсы көреді (қарағай, балқарағай, басқалары көлеңкеде өседі. Күзде күндізгі

сағат қысқарған кезде, ағаштар сигнал алады - қысқа дайындалу керек. Күн – жылы көзі.

Ағаштардың кейбіреулері суыққа шыдас, басқалары тек жылы жерде өмір сүре алады.

Қыста өте қатты аяз болса, өсімдік өліп, қатып қалуы мүмкін.

Жапырақтардың пайда болуының басталуы жылудың молшеріне байланысты.

–Ағаштар да адамдар сияқты су ішеді. Кейбір ағаштар көп ылғалды қажет етеді, ал

басқалары аз мөлшерде сумен өмір сүреді. Ағаш суы жаңбырдан алады, жаңбырдан

басқа жауын-шашын түрлері бар: қар, шұңқ, қырау, бұршақ.

Қар – тамырларды жылы тоң сияқты жауып, қатудан сақтайды.

Көктемде қар еріген кезде ағаш еріген сумен қоректенеді

4-топ: Ағаштың оң жағына сары жатырақтарды қиып жапсыру.
Қортынды
Ағаш жатырақтары күз мезгіліндегі қандай түске енеді? Балаларды мадақтау.

Денешынықтыру

Кіріспе бөлім.

-сапқа тұрғызу

-сәлемдесу

Сапқа тұру, қалыпты тұруды тексеру. Бір-бірден бағанда жүру. Педагогтың берген белгісі бойынша балалар баяу қарқынмен жүруге ауысады. Жаяу жүрудің бұл түрімен олар кеңірек қадамдар жасап, аяқтарын аяғынан аяғына дейін айналдыру керек. Әдетте балалар келесі сигналға ауысады. Басқа қарқынмен жүру кезектесіп және қысқа уақыт аралығында жүзге асырылады; бағанда бірінен соң бірі жүру және иашырау - орташа жылдамдықпен 30-40 с дейін. Жаяу жүруге ауысу және үш бағанда қалпына келтіру, жалпы дамыту сипатындағы жаттығуларды орындау үшін қолдарға созып, ара қысықтық сақтау.

Негізгі бөлім.

Таяқпен жалпы дамыту жаттығулары.

Б.қ.: «Балапан су ішті»

1. Аяқтары шық мөңшерінде. Таяқша артта. 1-4 - басты алағыға қарай созып, таяқшаны артқы жақтан баяу жоғары көтеру. 5-6 рет қайталау.

Б.қ.: «Биші мысық»

2. Аяқтары алаңақ қойылған.

Қазақ тілі

Тақырыбы: Алтын күз

Ой қозғау

Осы жемістер, көкөністер қай мезгілде піседі?

Сонымен олеңде қай мезгіл туралы айтылған?

III. Ой дамыту.

Топтық жұмыс.

Жатырақтармен топқа бөлу.

Жасыл жатырақ

Сары жатырақ,

Қызыл жатырақ

Күзгі ағаш

3.1. Жасыл жатырақтар тобы.

Күздің ерекшеліктерін тауып бер.

-Суретте күз мезгіліне байланысты ерекшелік-терді тауып, сызық арқылы қосу. Өз ойын айту.

3.2. Сары жатырақтар тобы.

Мнемотехника әдісі.

Күз мезгілін сипаттау.

Қойылған графикалық суретке өз ойын айта біту.

3.3. Қызыл жатырақтар.

Таным саласын кіріктіру.

дидактикалық материалдармен жұмыс

жатырақтарды санау, салыстыру.

3.4. Күзгі ағаш тобы.

Күз мезгіліндегі еңбек.

Суретпен жұмыс.

-Адамдар күзде қандай жұмыстар атқарады?

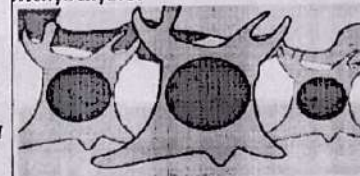
Не іктен күз береке беіміз?

Сиқырлы сылдырмақ

Балаларды шеңберге жинау.

Ойын: Орақмалы жетп.

Шарты: Әр түйнге өз шұңқырын табуға көмектес. Түйнді тамақтандыр. Әрбір түйннің өлшеміне сәйкес қуыс пен желекті таңдаңыз.

Дид ойын: «Жаңғақ бұтасын» мүсіндеу

Шарты: Пластилин бөліктерін шымыу арқылы алып, олардан жаңғақ шарларын жасап, бұтаға жағып, саусақпен басу.

Ой қозғау.

Жаңғақтар жаңғақ бұтасында піскен.

Оларды пластилиннен жасау.

Пластилиннің түсі қандай?

Қоңыр түс.

«Орманда серуендеу» динамикалық үзіліс.

Балалар дөңгелекпен жүреді, шыришап айналып жүреді, өзеннен секіреді, орындықтың бойымен жүреді.

6- қалташадағы тапсырма: Дид ойын: «Орман бейнесі»

Шарты: Ағаш діңгегіне жатырақтарды жапсыру. Бұл ормандағы ағаштар?

Ал қайыңның жатырақтарын саусағыңмен сызыңыз.

Суреттегі төбешіктерді санау.

- Ағаштар да адамдар сияқты тыныс алуды қажет етеді. Біз сияқты өсімдіктерге таза ауа қажет. Олар кірден өледі. Сонымен қатар, ағаштардың өзі ауаны тазартады.

-Жел – өсімдіктердің тозаңын тасымалдайды. Шырша, қарағай, сонымен қатар тұқым таратады

-Құстар - әртүрлі ағаштардың өмірінде әртүрлі рөл атқарады. Құстар жемістерді жеп, тұқым таратады, ағашта мекендейтін жәндіктермен қоректенеді.

-Аралар, көбелектер және басқа да жәндіктер гүлдерден шырын - шырын ішеді және оларды тозаңдандырады.

-жауын құрттары топырақты қопсытып, өсімдіктің дамуына қолайлы етеді.

Дид ойын: «Ағаш өсіру»

Шарты: Ағаш өсу үшін керек заттарды орналастыру.

Балаларды топқа бөлу.

1-топ: А3 форматта салынған ағаш суретін құрастыру.

2-топ: Салынған А3 форматта ағаш макетіне Күн суретін жапсыру.

3-топ: Ағашқа ағып жатқан суы бояу.

4-топ: Күс мүсіндеу.

Тыныс алу жаттығуы: Ауамен демаламыз

2-тапсырма

Қайың мен көктеректің айырмашылығы неде?

- Олардың діңгінің түсі әртүрлі. Қайыңның ақ діңгі қара

таяқшаны екі шетінен ұстап, жоғарыға, оңға, солға қарай созылып керілу. Әр керілген сайын «м-я-у» деп айту. /5-6 рет қайталау/

Б. қ.: «Тартылу»

3. Аяқтары ашақ қойылған, таяқша төменде қолдарымен ұстау. 1-2 - таяқшаны жоғарыға көтеріп созылу, аяқтың ұшымен тұру. 3- б. қ. /5 рет қайталау/

Б. қ.: «Өткеншек»

4. Аяқтары иық молиерінде, таяқшаны кеуде тұсында ұстап, денені оң-сол жаққа бұрады. /5 рет қайталау/

Б. қ.: «Мергендер»

5. Аяқтары ашақ қойылған, таяқшаны кеуденің тұсында. Бүгілген оң аяқты көтеру, тізені таяқшаға тигізу. Арқаны түзу ұстау. Сол жақпен дәл солай қайталау. /5 рет қайталау/

Б. қ.: «Шабыс»

6. Таяқшаны ат қылып ұстау. Сол қолымен таяқшаны ұстап, оң қолды жоғары көтеріп иіре айналдыру. Ат үстінде шабу. (15-20 секунд)

Б. қ.: «Қоңілді таяқша»

7. Таяқшаны жерге тіреп ұстап, айналып секіру және жүру. /15-20 секунд/

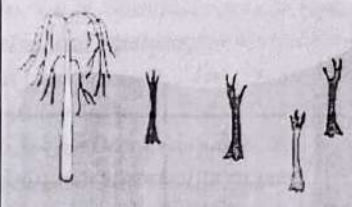
4 женодан бір сәтпен шеңбер бойы жүру Еркін жүру (таяқшаларды үстел үстінде қою) Қолды жасап созып, аяқтың ұшымен жүру.

Тыныс алу жаттығулары:
шәйнектік дыбысын салу. Терек тыныс алып, өлемді шығару.

Қозғалыстардың негізгі түрлері.

1. Гимнастикалық орындыққа басына құм салынған қатшықпен

Міндеті: Балаларға күз мезгілі туралы алған білімдерін домалақ жипті жинау арқылы тиянақтау. Балаларды мадақтау.

Жаңғақ дәмі

Қоштасарда орман бізге сыйлық дайындады - қалташада жаңғақ. Оларды тобымызға алып кетейік
Орман тұрғындарына орман туралы тақпақ айтып берейік

О, ну орман, гүлді орман.

Гүлінде нұр күлді орман.

Жазы, аязды қысы бар.

Мүлгіген тыныш түнде орман

Автобусқа отырып бақиямызға қайтайық.

Қортынды жасау

Балаларды мадақтау.

Музыка

Тақырыбы: Пайдалы жемістер

Балалармен амандасу.

Проблемалық сұрақ: Пайдалы және салауатты тағам деген не? Педагог балалармен пайдалы және пайдалы емес тағам туралы әңгіме өткізеді.

Балалар, сендер түрлі жәппада, түрлі ырықта, түрлі қоңіл күйде музыка тыңдадыңдар. Бүгін жәппарларға тоқталамыз. «Күй» не екенін білесіңдер, күй - аспаптық музыка, кейін салып тыңдасақ, не туралы екенін түсінуге болады. Қобие домбырамен орындалады. Би музыкаларына «полька», «валс» жатқызуға болады. «Полька» жеңіл, ойнағы болса, «валс»

жөлақтары бар, ал көктеректің сұр-жасыл діңгі бар.

- Қайыңның ақ діңін бір сөзбен қалай айта аласың?

- АҚ ҚАЙЫҢ.

әлемде ақ қабығы бар жалғыз ағаш.

- Балалар, қалай ойлайсыңдар, қайың ағаштарында неліктен қара сызықтар бар?

- Қайың олар арқылы тыныс алады екен, жасымдық деп атайды екен.

- Бұл ағаштардың тағы қандай айырмашылығы бар?

- Жапырақтарға назар аудару. Олар бірдей ме?

- Өртүрлі. Көктерек жапырағы дөңгелек, жиектері толқынды. Ал қайыңның тікенек жапырақтары бар.

Бұтақтарды қарастырайық. Оларды ұстап, салыстыру.

- Көктерек бұтақтары күйшті. Ал қайың бұтақтары жұқа, икемді, нәзік.

- Қайыңның самал жел соққанда бұтақтары өріледі.

- Жарайды, бізде бір конверт қалды. Қандай нөмірмен? (үш). Қызық, бұл конвертте не жасырылған?

Тапсырма

Қылқан жапырақты орманды қандай ағаштар өседі?

- Ары қарай жүру керекпіз. Жолда бізді қоңілді ету үшін достар туралы ән айтамыз.

Ал біздің жолымызда - **ҚЫЛҚАНДЫ ОРМАН.** Неліктен бұлай аталады.

шығып, түзу жүріп оту.

2. Тізе арасында қысылған қапшықпен екі аяқпен секіру - «Пингвиндер»

Қимылды ойын: «Күн шуаққа кептірін.»

Ана тауық: балапандар, мамығымыз су болып, тоңып барамыз, тоңып барамыз, күн сондай суық екен. Қане, балақайлар, жылынайық, қанаттарымызды сілкіп көтерейік те басымызды, кеудемізді, қанаттарымызды, аяқтарымызды сілкілеп, кептірінеміз. Ой, балалар, күн шықты, қандай тамаша, күн қандай шуақты, жылы бәріміз, бір-бірімізге қоңілденіп, күліп қарайықшы. (жеңіл, әдемі әуен естіліп тұрады.)

қалықтап, айналып биленеді. Музыка тыңдап, жанрларды ажыратайық.

Музыка тыңдау: «Алатау» күйі (Құрманғазы), «Полька», «Вальс», «Би әуені» (муз. Г. Левкодимова). Балалардан қандай жанрларда музыка тыңдағанымызды сұрау. Полька мен вальстің айырмашылықтары неде екенін сұрау, түсіндіру. Күй туралы мағлұмат беру.

Дауыс жаттығулары: «Жоғарыға шығамыз, төмен қарай түсеміз». Әуенді біртіндеп көтеріп, жоғары дыбысқа жеткенде дауысты қаттырақ шығарып, айқайламай, демді үнемдеп шығарып, біртіндеп төмен қарай түсеміз.

Ән айту: «Жемістердің пайдасы» (муз. Ә. Қонысбеков, сөзі Ұ. Қонысбекова).

Педагог әнді орындап, таныстырып болған соң, әннің не туралы айтылғанын әңгіме іледі. Балалардан не туралы айтылып отырғанын сұрақ жасап арқылы сұрайды. Әннің қоңіл күйі туралы, қарқыны қандай күйде жазылғаны туралы түсінік алады. Ән орындау кезінде бір-бірін тыңдап, үйлесімді орындауларын талап етеді.

Аспаппен танысу: «Қандай аспап?» - асатаяқ, тұяқтақ, ұшбұрыш, ксилофон, металлофон аспаптарының үндерінен есту қабілеттері арқылы дыбыстарынан ажырату. Қай аспаптың қалай дыбысталаатынын айттып беру.

Ой қозғау.

Саған қандай жемістер мен көкөністер ұнайды? Олардың қандай пайдасы бар? Жұмбақтарды шешіп, пайдалы жемістер мен көкөністің аталуын тап.

-Қылқан жатырақты орманда қарағай, шырша өседі.

-Кім шырша мен қарағай туралы жұмбақ біледі?

Тікен, тікен тік пісте қыс пен жазда бір түсте.

(Шырша)

Дауылға да, аязға да, Шыдап бағар мізбақпай. Тау етегі тұрағы.

Жап-жасыл боп тұрады.

(Қарағай)

Неліктен бұл ағаштар жасыл?

Басқа ағаштар сияқты жапырақтарын төкпейді.

- Шыршалардың жоғарғы бұтақтары жас, қысқа, ал төменгі жағында ескі, ұзын. Қабығы қараңғы, кедір-бұдыр. -Қарағайдың діңі қандай?

ашық-жасыл

Қарағайдың ағашы мықтылығымен және қаттылығымен ерекшеленеді. Оны кеме құрылысында,

авиацияда, теміржолда және құрылыста кеңінен қолданады. Қарағай шыршаға қарағанда биік түзу өседі, бұтақтары тек жоғарғы жағында болады.

Қарағай ғана өсетін орманды ҚАРАҒАЙЛЫОРМАН деп атайды.

- Орманды арағалап шаршадық па? Көне, ашық жерге отырып, қарағай мен шыршаның бұтақтарына және олардың шырша арына қарайық.

-Олар қалай ұқсас?

- Қарағайдың бұтағы

		Дид ойын : «Жемістер мен көкөністер» Шарты: Жемістермен көкөністерді айырып жинау. Жемістерді қызыл себетке, көкөністерді жасыл себетке жинау.	жасыл, шыршаның бұтағы жасыл. Қарағайдың иелері бар. ал шыршаның да иелері бар. - Иелер әлі ұқсас емес екенін байқадыңдар ма? -Қарағайдың иелері қандай? - Ұзын, жұмсақ, жасыл. -Шырша ие? - Қысқа, тікенді, қоңыр. - Қарағай иелері жұп болып өседі, ал шырша иелер бір-бірден өседі. Дид ойын: «Әр ағаштың өз жапырағы бар» Мына карточкаларда – қылқан жапырақты және жапырақты ағаштар . Осыған байланысты әр ағашқа өз жапыраған жапсыру керек. - Міне, біз барлық сұрақтарға жауап бердік. Біздің қайтуымыз керек. Сиқырлы сөздерімізді еске түсірейік . Бір, екі, үш иілу Бір, екі, үш айналады Бір, екі, үш секіру Ал сен бақшадасың. Қортынды,сұрақ-жауап. Балаларды мадақтау.	
Серуенге дайындық	Еңбегі адал жас өрен - өзіне оң қызмет көрсету - серуенге шығуға дайындық, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге бағдыландыру.			
Серуен	Карточка №2 Күзгі жапырақтарды бақылау.	Карточка №4 Ала-райының сақинадауын бақылау.	Карточка №5 Үйіп жүрген құстарды бақылау.	Карточка №7 Жаңбырдың жауғанын бақылау.
Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру.Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	Еңбегі адал жас өрен - өзіне оң қызмет көрсету - қолдарын сабындап жуып, өз сүзгілеріне сүртінуді, сүзгілерін өз ұяшықтарына түсіріп үйрету.			
Түскі ас	Үнемді тұтыну - ұқынты тамақтану бағдыларын, ас құралдарын қолдану бағдыларын жетілдіру. Тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аядан алып, шұғыл жасуды үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шайып қадағалау			

үндізгі ұйқы Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	№18. Ояну Ұйқымызды ашайық Қолымызды созайық Енді қане бәріміз, Жаттығуды жасайық.	№19. Ояну Бойымызды жазайық, Қолымызды созайық. Жаттығулар жасайық. Ұйқымызды ашайық.	№20. Ояну Кел балалар тұрайық, Қолымызды жоғары созайық. Еңкейеміз еденге. арқамызды тік ұстап, Бір демалып алайық.	№ 21.Ояну Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымыңдар.
Еңбегі адал жас өрен - өзіне өзі қызмет көрсету, жаттығу жасап, киімдерін дұрыс кие білу. Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесінас	Үнемді тұтыну – жуыну кезінде суды ұқыпты пайдалану ережелерін түсіндіру. Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сурту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.			
Балалардың дербес әрекеті (баяу кимылды ойындар, үстел үсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқару және тағы басқа әрекеттер)	Ұлттық құндылық – Отан, рәміздер туралы түсіндіру, балаларға патриоттық тәрбие беру. Менің Отаным. Миза шабул Доп лақтыру арқылы сұрақ қою. - Балалар біздер Қандай Республикада тұрамыз? - Отан деген не? - Отан деген сөзді қалай түсінесіңдер? Ширату әдісі Отан туралы өлең оқып беру. Отан. Ж Әбдірашев. «Отан - атам, Отан - әкем!» Осы сөзім қате мекең?! Қате болса, неге біздер Дейміз оны «Атамекен?!» «Отан - әжем, Отан - атам!» Туған жер! деп, Ол бекерге аталмаған..... Атам, әжем, әкем, анам Тортеуі де «Отан!» маған Өлеңнің мазмұнын, мағынасын балаларға түсіндіру. Дид ойын: «Өз мемлекетінің туынды тап» (үстел үстінде әр мемлекеттердің тулары суретте бейнеленген, балалар ішінен өз мемлекетінің туын табу керек)	Ой қозғау. Әңгімелесу. Балалар, бүгін мен сендерге туып өскен жеріміз, ауылымыз жайлы әңгімелесеміз. Ал, балалар сендер қай ауылда тұрасыңдар? Қошелеріңізді аты қалай аталады? Ауылда қандай ғимараттар бар? Балалардың жауаптарын тыңдау. Ал, балалар, енді мына бейне роликке назарларыңды аударыңдар. Ашық сұрақтар АКТ технологиясы. Мына бейне роликте сендер негізгі қордыңдер? Балалар, қордыңдер ме біздің ауылымыз көптеген үйлер мен әдемі ғимараттар мен көркейді. Бұның бәрін бізге кімдер салып береді? Сергіту сәті. Қара жорға әні мен бой сергіту. Шығармашылық орталықта жұмыс. Балаларға ауылдың табиғатының	Ұлтаспадан гимн тыңдату. Балалар орнынан тұрып бірге қайталайды. Ашық сұрақтар Балалар не тыңдадыңдар? Біздің Отанымыз қалай аталады? Қазақстанның бас қаласы қай қала? Біздің еліміздің президенті кім? Балаларды мадақтау. Ой дамыту. Суретпен жұмыс. Рәміздер суретін көрсету. Рәміздердің әр бөлігін талдау. Ту, Елтаңба, Гимн Балалар кейбір жаңадан келген балалар танығанымен толық білмеулері мүмкін таныстырып отемін Сергіту сәті: Қазақстан үйіміз Біз Отанымыз сүліміз Желбірейді туымыз Достық біздің жырымыз Дид ойын. «Доп лақтыру» Шарты: Әр сөздің сұрақтарына қарай жауап беру керек Елтаңба - не бейнеленген? Елтаңба - не бейнеленген? (таңырақ, тұлпар, Қазақстан, егін,	Дид ойын: «Кім тапқыр?» Шарты: жүргізуші сұрақ қоя отырып, бір балаға допты лақтырады. Ол жауабын айтып допты қайтып лақтырады. - Қазақстанның астанасы, қай қала? - Астана. - Қ. Республикасының президенті кім? - Біз қай елде тұрамыз? - Қ. Р. - Сен қай облыста тұрасың? - Қошелерің атын айт - Балабқша қалай аталады? - Бәйтерек қай қалада орналасқан? Т.б Балаларды мадақтау. Қорытынды. Сұрақ жауап арқылы қорытынды жасау. Денешынықтыру Кіріспе бөлім. Амандасу. «Балалар, біз бүгін мынадай ойын ойнаймыз: сендер кінәкентай торғанлар боласыңдар, ал мен сендердің

Ұлттық ойын: «Ұшты-ұшты»
Мақсаты: балалар аңғарымпаз,
тапқырлықты біледі.

суретін салдыру.
Балаларды мадақтау.
Қорытынды.
Дид ойын.: «Біздің ауыл қандай?»

Музыка
Экологиялық мәдениетті
қалыптастыру.
Тақырыбы: Пайдалы жемістер
Балалармен амандасу.
Проблемалық сұрақ: Пайдалы
және салауатты тағам деген не?
Педагог балалармен пайдалы және
пайдалы емес тағам туралы әңгіме
өткізеді.

– Балалар, сендер түрлі жанрда,
түрлі ырғақта, түрлі көңіл күйде
музыка тыңдадыңдар. Бүгін
жанрларға тоқталамыз. «Күй» не
екенін білесіңдер, күй – аспаптық
музыка, зейін салып тыңдасақ, не
туралы екенін түсінуге болады.
Кобіне домбырамен орындалады.
Би музыкаларына «полька».

«вальсті» жатқызуға болады.
«Полька» – жеңіл, ойнақы болса,
«вальс» – қатықтап, айналып
биленеді. Музыка тыңдап,
жанрларды ажыратайық.

Музыка тыңдау: «Алатау» күйі
(Құрманғазы), «Полька», «Вальс».
«Би әуені» (муз. Г. Левкошмова).
Балалардан қандай жанрларда
музыка тыңдағанымызды сұрау.
Полька мен вальстің
айырмашылықтары неде екенін
сұрау, түсіндіру. Күй туралы
мағлұмат беру.

Дауыс жаттығулары: «Жоғарыға
шығамыз, төмен қарай түсеміз».
«Әуенді біртіндеп көтеріп, жоғары
дауысқа жеткенде дауысты

жұлдыз)
Ту – қандай? (көгілдір,
төртбұрышты, күн, қыран бүркіт
бейнеленген)
Әнұран – не істейді? (шырқайды,
айтады, жаттайды)
Қорытынды:

Ұлттық ойын: «Тақия тастамақ»

аналарың боламын (нұсқаушы
торғайдың бейнесі бар
беттерде-шапканы киеді).
Шеңбер бойымен тұру.
«Ана-торғай» қимылды
көрсетіп, өзі сырттай
бақылайды. Анасы қарап
тұрғанда балалары шеңбер
бойымен жүруді орындайды.
«Анасы ұйықтап кеткенде,
балалар қанаттарын жайып,
жан-жаққа ұшып кетті».
Торғайлар зал ішінде ұшып жүр.
«Ана-торғай» оянып,
Чик-чирик, чик-чирик. Бұл не
шу? Бұл нешу?
Шеңберге жылдам тұрыңдар,
Ұшуга ниетқылыңдар.
Нұсқаушы тағы да ұйықтап
қалғандай болады. Сосын қайта
оянады.

Бір ғана сәтке көз ілікті,
Тентек боп торғайлар кетті.
Бірақ енді қатаң қараймын.
Тәртіпке сендерді саламын. Ал
енді, балаландар, Жаттығуды
бастаңдар!

Негізгі бөлім.

Жалпы даму жаттығулары
1.«Қанатымызды
тазалаймыз».

Б.қ.: серіппе жасаймыз,
басымызды оңға иеміз, б.қ.,
сосын солға 4 рет қайталаймыз.

2.«Қанатымызды жасаймыз».

Б.қ.: аяқтарымыз иықтың
қашықтығына сәйкес келуі
керек, қолдар төменде, Оң
қолды

жоғары көтереміз, жоғары
қараймыз, б.қ., сол қолмен сол иай
жасаймыз, 4 рет қайталаймыз.

	қаттырақ шығарып, айқайламай, демді үнемдеп шығарып, біртіндеп төмен қарай түсеміз. Ән айту: «Жемістердің пайдасы» (муз. Ә.Қонысбеков, сөзі Ұ.Қонысбекова). Педагог әнді орындап, таныстырып болған соң, әннің не туралы айтылғанын әңгімелейді. Балалардан не туралы айтылып отырғанын сұрақ-жауап арқылы сұрайды. Әннің көңіл күйі туралы, қарқыны қандай күйде жазылғаны туралы түсінік алады. Ән орындау кезінде бір-бірін тыңдап, үйлесімді орындауларын талап етеді. Аспаппен танысу: «Қандай аспап?» – асатаяқ, тұяқтас, үшбұрыш, ксилофон, металлофон аспаптарының үндерінен есту қабілеттері арқылы дыбыстарынан ажырату. Қай аспаптың қалай дыбысталаатынын айтып беру. Ой қозғау. Саған қандай жемістер мен көкөністер ұнайды? Олардың қандай пайдасы бар? Жұмбақтарды шешіп, пайдалы жемістер мен көкөністің атауын тап. Дид ойын: «Жемістер мен көкөністер» Шарты: Жемістермен көкөністерді айырып жинау. Жемістерді қызыл себетке, көкөністерді жасыл себетке жинау.	3.«Жуынамыз». Б.қ.: аяқтарымыз иықтың қашықтығына сәйкес келуі керек, қол белде, алға қарай иілеміз – «жуынып» жатқандай қимыл жасаймыз, б.қ., 5 рет қайталаймыз. 4.«Дән тауып алайық». Б.қ.: отырамыз, саусақтармен еденді тыңылдатады, б.қ., 4 рет қайталаймыз.. 5.«Үшуды үйренеміз». Б.қ.: бұрынғыдай. Қолды құлаштай созып бір орында секіру. 6.«Біз өсеміз». Б.қ.: аяқ бірге қосуды, қолдар төменде. Қолды жоғары созып, керілеміз – тыныс аламыз, б.қ. – тыныс шығарамыз. Негізгі қимылдың түрлері: 1.Бағандар арасынан «жылан» жасап жүреді. «Қараңдар, қаншама ағаштар айналады. Орманда адасып қалмай, бір-бірімізден қалмай ұшамыз». 2.Боренеден (сәкіден) секіру. «Аламызда ағаш құлап жатыр, оны секіріп өтейік». Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ана-торғай мен балалар» Бірлесіп бірге ұшамыз, Бір-бірімізден қалмаймыз. Бір сапқа тұрып бәріміз Алыс жаққа барамыз. Онда өлмді дәндер бар. Сендерге арнап сақталың.		
Балалармен Жеке жұмыс	М. Монтессори технологиясымен жұмыс. Геометриялық пішіндермен әр түрлі құрастыру жұмыстарын	Дөңгелек блоктарымен жұмыс Дид ойын: «Машинаны жүріп барады», «Гүлдер өсіп тұр», «Биік мұнара»	Гүлді қалай күтеміз. Суретпен жұмыс Суретке өз ойын айту. Сурет арқылы гүлдің күту жолдарын	Дид ойын: «Ретімен қоямыз» Шарты: Шалқан ертегісіне кейіпкерлерді ретімен қоя білу.

	жүргізу.		айтады. шүберек, су сепкіш, су бүркегіш, таяқша беріледі. Тым көп су құюға болмайды. Дид ойын: «Гүлді құрастыр»	
Серуенге дайындық	Еңбегі адал жас орен - өзіне өзі қызмет көрсету, киіну дағдыларын жетілдіру. Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жиыау			
Серуен	Картотека №2 Күзгі жапырақтарды бақылау.	Картотека №4 Ауа-райының салқындауын бақылау.	Картотека №5 Ұшып жүрген құстарды бақылау.	Картотека №7 Жаңбырдың жауғанын бақылау.
	Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру. Таңғы серуенді бекіту.			
Балалардың үйге қайтуы	Ана - аналармен әңгімелесу. Балаланы балабақшаға уақытында әкеулерін ескерту. Ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру.	Ата-аналарға сауалнама тарату. Психолог кеңесі (жеке балаларға)	Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту. Ата аналармен балалардың бүгінгі іс-әрекеттері туралы әңгімелесу.	Ата-анаға балаларының балабақшадағы достарымен қарым-қатынасы туралы әңгімелесу.
	Өнегелі-15 минут. Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.			

Бекітілген: *Мәсіф*

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Сарат мектеп-бөбекжай-балабақша кешені» коммуналдық мемлекеттік мекемесі

Топ: «Балдәурен» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: 28.10 – 01.11.2024ж

Күнтәртібініңүлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балалардықабылдау	Күй күмбірі – баланы қабылдау кезінде қазақтың күй өнерін бала бойына сіңіру. Балалардың қоңыл-күйін бақылау, дене қызуын ашып тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.				
Ата-аналарменәнгімелесу, Кеңесберу	«Өнегелі 15 минут» ата-анаға бала жетістігімен бөлісу. «Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру				
Балалардың дербес әрекеті(баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Картотека №6 «Табиғат құбылыстарын ажырат» Шарты: Табиғат құбылыстарын атау, айырмашылығын айту.	Картотека №11 «Бізге күз не әкелді?» Шарты: Ойын арқылы түстерді, жемістер мен көкөністерді ажырата және атай білуге үйрету.	Картотека №12 «Гүлдерді күтеміз» Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дауа гүлдерін газонның қасына іліп, ал болме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әңгімелету.	Карточка №15 «Аңдарды қоректендір» Шарты: сая, және цифр туралы білімдерін бекіту;	Картотека № 20 «Көп және біреу» Ойынның шарты: балалар берілген суреттерді қарастырады. Көп зат және бір зат бейнеленген суреттерді бөліп, екі жаққа қояды.
Экологиялық мәдениет қалыптастыру аясында - танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасымен жұмыс.					
Таңертенгі жаттығу	Қараша айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген				
Таңғы ас	Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау Үнемді тұтыну - жығу кешінде суды үнемді тұтыну ережелерін ескерту. Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қызығарлық ережелері. Қасық, шпательді дұрыс пайдалануды үйрету. Астың сөйлемей ішу. Астың соң беті - қолды жуу.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	«Балалар кітапханасы» жобасы қазақ тілін меңгеру				
	Шыттанамын, күлемін, Бақытты боп жүремін, Қатар тұрар шеңберде, Досым көпті білемін.	Қол ұстасып оңғалемін, Тура қалдық екеуміз, Өзіміз де дөңгелек, Күнге ұқсаймы екенбіз	Шақырамын сендерді Жолдастарым кел бері Толтырайық шаттыққа, Досыңмен шеңберді	Ашық менің жүрегім Ығып күліп жүремін Бірсе ойлап бір жүрер Достарым көп білемін	Кәне, кәне тұрайық, Үйкеп шеңбер құрайық, Тұрсақ егер шеңберге, Алақанды ұрайық

Білімберууымыныңке
стесібойыншаұйымдаст
ырылған
іс-әрекет

«Smart bala» жобасы «Мен – зерттеушімін» - опертапқыштыққа алғашқы қадам негізінде жоба технологиясымен кіріктірілген үйә.

Қызығушылықты ояту.

Балалар бүгін мен сендерді табиғатпен, оның сырларымен, тосын сыйларымен кездесуге шақырамын келіп отыр.

Ой дамыту

Табиғат бізге жылдың қай мезгілінде де өзінің кереметін үйретеді.

Құстар ән айтуды үйретеді.

Егістік пен бақшадағы аралар бізге еңбек етуді үйретеді.

Қар тазалыққа, күн мейірімділікке үйретеді.

Барлық орман тұрғындары берік достыққа үйретеді.

Жыл бойы табиғаттан көп нәрсені үйрену керек.

Бізді алда не күтіп тұрғаны және бүгінгі табиғат бізге не үйрететіні сендерді қызықтырады ма?

Балалар: Иә, бізді қатты қызықтырады.

Ендеше серуенге шығамыз.

Ауа райын бақылау

Балалар қоңір күйлерін қалай? (балалардың жауаптары)

Ой қозғау.

Ал ауа райы қандай, бірге анықтап көрейік. Аспанда қарайықшы.

Біз күн сәулесінен ләззат аламыз анырау құлақтарды ба?

Бүгін жел соғып тұр ма?

Оны қайдан білдік?

Түспдірме жазуыс: Аспанда бұлттар қалқып жүр,

әрқайсысы бізге біртүрлі боып көрінгі мүмкін. Күн жейі

Қызығушылықты ояту

Аудио дыбыс телефоннан.

Құрметті балалар мен сендерді өз Орманыма, орман патшалығына қонаққа шақырамын.

Орман патшалығыөте бай,сұлу, мейірімді және жылудық береді. Менің

сиқырлы, дана орманым

Ертегілер мен

ғажайыптарға толы!

Сендерді күтемін.!

Балалар, сендерге ертегілер мен ғажайыптар ұнай ма?

(Иә.) Менімен бірге ертегі орманына барғыларың келе ме? (Иә.)

Олай болса, пойыз билеттерін алу керек, ол үшін билеттердің

сұрақтарына жауап береміз - егер сендер орман

достары болсаңдар, орманда не істегіңе болмайды?

Балалар схема бойынша ережелерді атайды.

-Ағаш бұтақтарын сындырмаймыз

-Біз су істерді жүлмаймыз.

бірақ оларға сүйсінеміз

-Біз бейпаныс жидектер мен

термеіміз және оларды тамырымен жүлмаймыз.

Біз шыршаға алмаймыз.

жасуарларды ренжіп қалады

Біз орманға пойызбен барамыз. Поездом дұрыс

Сюжеттік суреттер

қарау. Дид ойын:

«Бақтағы егін жинау»

Шарты: кептірілген жемістер, консервіленген және жаңа піскен

жемістер салынған табақтар, жеміс компоттары бар

стақандарды мұқият қаратшығу.

Ой қозғау.

Балалар жемістер мен көкөністердің айырмашылығы неде екенін

сұрау.

Балаларды топқа бөлу арқылы жеміс түрлерін

шығармашылықпен көрсету.

1-топ: Бақтағы ағаш макетін құрастыру.

2-топ: Макетте салынған алма суретін мақта таяқшасымен бояу.

3-топ: Шие ағашына шиені ермексаздан мүсіндеу.

4-топ: Алмұртты қиып жасау.

Тәжірибе №1.

Педагог балалармен бірге кептірілген және

консервіленген жемістерді тексеріп оам татады

компот ішеді.

Педагог бұл өнімдердің қалай ерекшеленетінін

салыстырады және қорытанды жасайды

Балалар әртүрлі

Қызығушылықты ояту.

Бүгін біздің топтан мен қоран тауып алдым. Оның

ішінде не бар деп ойлайсыңдар?

Мүмкін бос шығар? Ашпай-ақ айта аламыз ба, оны

қалай анықтауға болады? Ол ауыр ма, жеңіл ме? Жайлап

ашу. Қараңыз, иә, мұнда бірдеңе жазылған. Бірақ

мына жерге қараңыз, тек қағаз емес... Басқа нәрсе де

бар. Бұл не? Көрсету. (мата) Ал матадан не тігіледі?

(киім) Киімнің қағаздан емес, матадан тігілуінің себебін

қалай білуге болады? Сендер Ғалым болып,

жауабын тапқыларың келе ме?

Сонда біз ғалымдарға айналуымыз керек:

Үш рет айналып

ҒАЛЫМҒА

айналайық.

Тәжірибе алаңы.

Біз «Зерихана» деген жазуы бар үйге жақындаймыз.

Балалар, міне, келдік, кіріңдер. Жұмысқа кірісер

алдында не киюіміз керек? (халат) Неге? (балалардың

жауаптары). Ғалымдар өз тұжырымдарын жасады,

сондықтан олардың дәптер хатталары болады. Біз де

нағыз ғалым ретінде өз тұжырымдарымызды мына

т. - белгілі бойынша

Менің сүйікті

бұрышымы.

Саусақтарым

тұрыңдар

Алма баққа барыңдар

Тәтті –тәтті алманы

Себеттерге салыңдар.

Ой қозғау.

Балалар алма қандай болады? Домалақ

Ол қайда өседі? Ағашта

Алма туралы қызық ертегі тыңдаймыз ба?

Баяғыда орманда алма ағашы бар еді, онда

жалғыз алма тұр екен. Осы кезде қоян орман

арқылы жүгіріп отіп, алманы көреді.

Қоян нені көрді?

Бірақ оны қалай алуға болады деп ойланой?

Алма жоғары ілулі тұр. Алма қайда тұрды?

Ол алманы алғысы келіп секірді!

Қоян не істеді? Секірді

Қане қоян сияқты секірейік

Қарқ, қарқ деген дауыс шықты

Қоян қарайды

Бұл не екен? Қарға

Қане қарға сияқты қарқыдайықшы. Қарқ, қарқ

- Қарға шыршадың үстінде отырып қоянға күледі.

Қарға не істеді?

бұлттардың артына тығылып, тығылмақ ойнағандай болады. Құл бізден жасырынғандықтан, сыртта салқын. Жел ағаштардың бұтақтарын шайқайды, жапырақтары түседі. Тәрбиеші: Бұл қандай мезгіл екенін еске түсірейікші? Көк майсалы көрікті Алқантағы көп егін Бұл күндері киіпті Сары жібек көйлегін. Жел тынымсыз зүйдеп, Балып кетті тым бұзық. Шуылдайды тал, терек, Жапырағын жұлғызып. Мына олең жолдары қандай мезгілді бейнелеп тұр? Күз мезгілі несімен ұнайды? Біз ауладағы ағаштарға назар аударайық. Оларға не болады? Балалар: ағаштардағы жапырақтардың түсі өзгерді (сары түсті). Жапырақтары ағаштардан түсіп жатыр. Тәрбиеші: Балалар, қалай ойлайсыңдар, жел ағаштан жапырақтардың түсуіне көмектесе ме? Тексерейік. «Жел» тыныс алу жаттығуы Жеңіл желдеткіш соғып жатыр - фф Жапырақты осылай шайқайды - ффф (тыныш, еркін дем шығару) Қатты жел соғып тұр ... Жапырақты осылай шайқайды - ффффф. жапырақтың түсуі Баланың алақанына жапырақтар қойып, оны	жөндеп алайық Дид ойын: «Поезд» Шарты: Геометриялық пішіндерден үлкен көлемде поезд құрастыру. Сурақ-жауап: Қандай пішіндерден поезд құрастырдық? Түстері қандай? Вагондардағы орынымызға отырамыз. Балалар. Ш-Ш-Ш-Ш Біздің пойыз шалғындарды аралап келеді, міне алдымыздан жасыл орман көрінді. (АКТ технол.) Біз Орман станциясына келдік! Вагондардан түсейік! Енді жолмен жүреміз Біз тар жолмен келе жатырмыз, тобешіктердің арасында жылан сияқты жүріп, ағаштың үстінен секіре отырып, біз орман үйіне, сиқырлы дана орманға келдік! Балалар мына жалтыраған алатын тәрізді қорап жатыр. Ішінде не бар екен қарайық. Балаларға тапсырма диді. 1-тапсырма: Менің патшалығымның негізгі тұрғындарын атаңдар. Ал бұл тұрғындарды қалай атаймыз? (Ағаштар.) 2-тапсырма: Менің патшалығым қалай аталады? (Орман.) Балалар шаршаған шығарсыңдар? Орман алабына отырып,	тәсілдермен пісірілген бір жемісті табуға, айырмашылығын дәмін татуға үйренеді. Қорытынды. Адамдар қыста жемістерді әртүрлі тәсілдермен жинау идеясын ойлап тапты: кептіру, сақтау, қайнату. Жемістерде біздің ағзамызға пайдалы көптеген дәрумендер бар. Бірақ жаңа піскен жемістер ең пайдалы - барлық витаминдер оларда сақталады. Тәжірибе №2. «Тұқымдар қайда жасырылады?» Шарты: Балаларға өсімдік тұқымдарының қай жерде түзілетінін көрсету; олардың бір-бірінен көлемі, пішіні, түсі, құмырада жасалатын дыбыстары бойынша айырмашылығы; тұқым жинауды үйренуге көмектеседі. «Тұқым, жеңіл, ауыр, шағыраңқы, жасырыну» сөздерімен балалардың сөйлеуін белсендіру, есту қабылдауын дамыту. Тәжірибе №3 Жүргізілу барысы: педагог топқа жаңғақ себетін әкеледі. «Балалар жаңғақ қай ағашта өседі? Ағашқа ишпекілер не үшін қажет деп ойлайсыңдар?»	жазамыз. Біздің зертханада не көріп тұрғаныңызды айтыңызшы? (үстел, қағаз, шүберек, су, т.б.) Тағы не? Үстелдерде сандар бар. Сондықтан біз тәртіппен жүруіміз керек. Біз бірінші кестені іздейміз, қандай сан? (1) Материалдарды қарайық. Бұл не екен? (мата, қағаз) Үстел үстінде мата мен қағаз жатыр, анықтаймыз Тәжірибе №1. Балалар, айтыңдаршы, қағазды матадан қалай ажыратамыз? (жауаптар) Енді алдымен қағазды алыңдар. Ол қандай? (қатты, судырлақ, тегіс). Оны оң жаққа қойыңдар. Енді матаны алайық. Ол қандай? жұмсақ, жылы. Жарайсыңдар балалар! Маған жауаптарыңыз қатты ұнады! Қағазды ұстағанда матадан күштірек сезіне ме? (иә) белгілеу ++ Тәжірибе №2 Қағаз мен мата сөйлей алады ма? Тәрбиеші: Балалар, қағаз бен мата сөйлей алатынын білгілерің келе ме? Балалар: Иә! Тәрбиеші: Бірақ ол үшін бізге үнсіздік керек Тәрбиеші: Біз тыныш отырамыз, алдымен қағаздан айттайық, жасалған орамалды аламыз. Менің алмамды қайда оны мыжып бастамыз. Сіз олардың?	күледі. - Әй Қарға! Неге күлесің деп қоян айғайлады. Сен онанда маған ағаштағы алма алып берші деді. Қоян не деді қарғаға? Қарға шыршадан алма ағашына ұшып барды. Қарға не істеді? Қане қарға құсат ұшайықшы. Қарға алманы жұлды. Бірақ ол тұмсығымен ұстай алмады, алма жерге түсіп кетті. Алма неге түсіп кетті? - Рахмет, Қарға! - деді Қоян Қоян алманы алмақ болды, бірақ ол тірі нәрсе сияқты жүзгірді. Қоян қорқып кетті, сонан кейін ол түсінді: Алма алама ағашының астында ұйықтап жатқан Кірпінің үстіне түскен. Кірпі орнынан тұрып, жүзгіре жөнелді, ал алма кірпінің тікендеріне жабысып қалды. Қане кірпі құсат жүзгірейікші. - Тоқта, тоқта! - деп айғайлайды Қоян. Қоян не деді кірпіге? Қане қоян сияқты
---	--	--	---	--

урлету. Жаттығу кезінде балаға жапырақтың желмен ұшып түсуі туралы мәлімет береу. Тәрбиеші: Балалар сендер кішкентай ғалым болғыларың келе ме? Танымдық және зерттеушілік әрекеттер. Тәжірибе №1 -Жасыл жапырақты алып, екіге бүктелген ақ матаның ішіне салыңыз. Енді ағаш текшеге жапырақты мата арқылы қатты соғамыз. Тәжірибе барысында не көрдік? (Матада жасыл дақтар пайда болды) Жапырақтағы бұл жасыл сұйықтық хлорофилл деп аталады және оны жасыл түске бояйды. Тәрбиеші: Балалар, жапырақ неден жасыл болады? Балалар: Күз келіп, күн суытып, күннің жылуы азайған кезде жапырақтардағы хлорофилл мөлшері бірте-бірте азайып, толығымен жойылып кетеді. Тәрбиеші: енді түсіндік бе, неліктен жапырақ сарғайады? Тәрбиеші: Қараңдаршы, біздің аяғымыздың астында қанша жапырақ бар! Олардың үстімен жүреміз. Сендер иіс сезіңдер ме? Балалар: Иә, жапырақтардың иісі бар. Тәрбиеші: Не естіп тұрсындар? Балалар: Жапырақтардың сыбырлан естиміз. Тәрбиеші: Қалай ойлайсындар,	орманның әуенін тыңдайық. Орман дыбыстары естіледі (құстардың сайрауы, жапырақтың дыбысы, сайдың шуы, жануарлардың дауысы). Ой дамыту. Ағаштар туралы әңгіме(көрнекі үлгілерді пайдалану) Менің патшалығым - орман, онда ағаштар көп. Ағаш дегеніміз не? (Ағаш - ең үлкен өсімдік. Оның бөліктерін ата. (Тамыры, діңі, бұтақтары мен жапырақтары) Қалай ойлайсың, ағаш тірі ме? (Иә.) Неге? (Ол өседі, тыныс алады) Дид ойын: «Ретімен жаса» Үстелде ағаш бөліктерінің (тамыр, бұтақ, дің, жапырақтар,) аралас графикалық үлгілері бар. Ағаштың құрылысының ретін құрастыру. Жұмыстың жасалу жолын түсіндіру, көрсету. (Бірінішіден тамыр шығады, ол жерге орналасады, діңі тамырдан кетеді, діңнен бұтақтар шығады, бұтақтарда жапырақтар өседі, бұтақтар мен жапырақтар ағаш тәжіін құрайды). Ой қозғау. Балалар: орман нелердің үйі? Жануарлар мен құстардың. Орманда қандай жануарлар	(тұқымдар оларда піседі). Педагог балаларға ишшканы таратып, одан тұқым алу жолын көрсетеді. «Сіз үстелдегі ишшканы мұқият қозғауыңыз керек, тұқымдар ишшкадан ұшып кетеді» Ой қозғау. Сұрақтар: «Тұқымдар қайда жасырылды? Тұқымдар қаншалықты үлкен? Олар жеңіл немесе ауыр ма? Ағашқа тұқым не үшін қажет? (тұқымнан жаңа ағаштар өседі). Педагог балалардың алдына тұқым салынған науаны қойып, қайыңның тұқымын табуды сұрайды. Сұрақтар: «Қайың тұқымы жасырылған ба? (Жоқ). Олар қайда? (қайың тұқымдары бір-біріне жабысады, сырға жасайды). Оларды сілкіп көрейік. Не болады? (тұқымдар шашылады). Неліктен олар ыдырап кетті? (тұқымдар піскен, олар жеңіл). Тәжірибе №4 Педагог ең үлкен тұқымдарды таңдауды ұсынады. Орбір тұқым бөлек-бөлек үйінде жасырылады. Бұл үй қандай? Оларға қозғайық. Қанша тұқымның үрлеуге бола ма? Неліктен? (олар ауыр). Тұқымның пішіні	не естисіз? Балалар: Сыбырлайды, сөйлейді. Тәрбиеші: Дұрыс, сыбырлайды. Енді матадан жасалған орамалды алыңыз, біз оны мыжып бастаймыз. Тыңдаңыз, мата сөйлей ме? Сіз бірдеңе естисіз бе? Балалар: Ештеңе! Тәрбиеші: Дұрыс, матадан жасалған орамал сөйлемейді, дыбыс шығармайды, бірақ қағаз орамал сыбырлайды. Қағазды сыбырлататын киімді ме немесе матадан үнсіз тұрған киім кигенді ұнатамыз ба? Қайсы киім жақсы? Белгілеңіз ұнамайтынға – ұнайтынға +қоямыз. Тәжірибе №3. Қағаз мен матаны тегістеу. Тәрбиеші: Балалар, қараңдаршы, орамалымыз ұмаж болып кеткен, енді оларды түзеп көрейік. Алдымен қағаз орамалды қолыңызбен тегістепіз. Сіз оны тегістей алдыңыз ба? Тәрбиеші: Иә, дұрыс айтасың! Қағаз орамалдың мыжылғаны оңша, түзелмейді. Қолымызбен матадан жасалған орамалды тегістеп көрейік. Не болады? Балалар: Бұл тегістелген! Тәрбиеші: Дұрыс, матадан жасалған орамал тегістелгенде түзелеп,	Кірпі тоқтады да: - Бұл менің алмам. Ол түсіп кетті, мен оны ұстап алдым. Қоян кірпіге қарай секіріп келді: Менің алмамды бер! Мен тапқан оны деді! Қарға оларға қарай ұшып келді де: «Босқа дауласып жатырсындар», «бұл менің алмам, мен оны өзім үшін жұлып алдым» деді. Ешкім бір-бірімен келісе алмайды, бәрі айқайлайды: - Менің алмам! менің алмам деп, орманда айқай шу болады. Қарға Кірпінің мұрнын шұқыды, Кірпі қоянға инесін қадады, ал қоян қарғаны аяғымен тепті. Кенет аю келді қорбаңдап. Не келді? Аю қандай? Үлкен бе кішкентай ма? Аю қалай жүреді? Жүру. - Не болды? Бұл не шу деді аю. Бәрі аюға сіз ормандағы ең үлкен, ең ақылдысыз. Мына алма кімніңкі болу керек соны айтыңыз деді. Олар аюға бардығын
---	---	---	--	--

неге жапырақтар сыбдырлайды? Балалар: Өйткені олар құрғақ. Дид ойын: «Күзгі жапырақтар әлемі» Сурет салу. Шарты: Жапырақтарға сары баяу жағып қағаз бетіне бастыру.	тіршілік етеді? Мына ағаш шұңқырында қандай жануар тұрады? (Тіін) . Індерде қандай жануарлар тіршілік етеді? (түлкі, тышқан.) Орманда қандай құстар мекендейді? (Тоқылдақ, қараторғай, көкек, үкі.) Орман – аңдар мен құстардың мекені ғана емес, жердің жасыл қойлегі. Орманның ауасы әрқашан таза, өте әдемі, дәрілік өсімдіктер, жаңғақтар, саңырауқұлақтар, жидектер өседі. Орман – біздің байлығымыз! Орман патшалығының барлық тұрғындарына сүйіспеншілік пен қамқорлық көрсетуіміз керек. Балалар, сендер ормандағы серуенімізді естеріңе түсірулерің үшін біз оның суретін саламыз. Алдымен қолымызды сурет салуға дайындап алайық. Дид ойын: «Суретшілер» Дене шынықтыру минуты Тербеледі ағаштар, Алдымен жел еседі. Кіп-кішкентай ағаштар, Үлкен боп өседі. Құстар ұшып жүреді, Орман ішін аралап. Аю жүреді қорбаңдап, Түлкі жүреді құлаңдап Қасқыр жүреді жалаңдап Қоян жүреді секіріп Біз жай жүрейік демалып.	қандай? Олар қандай сезімде? (доңғелек, тұтас). Дид ойын: «Сылдырмақ жасайық» ойын тапсырмасы - балалар тұқымның әр түрін жеке банкаға салып, оның шырылдағанын тыңдайды. Сұрақтар: «Қай банка ең шулы? Неліктен? (Каштан құмырасы шулы, өйткені каштан ең үлкен және ең ауыр). Неліктен шырыла тұқымдары бар құмырада дыбыстар естілмейді? (олар кішкентай және жеңіл). Қайың тұқымы құмыраның дыбысы қандай? (қатты емес). Қорытынды: Әрбір өсімдіктің тұқымға арналған өз үйі болады. Дене шынықтыру Негізгі бөлім. -сәлемдесу -сапқа тұрғызу Баған бойынша жүру, бір- бірімен екі жолдың арасында жүру; Бағанада бірінен соң бірі және жол бойымен (ені 20 см) жүргеннен кейін педагог залда шашырап жүгіру туралы белгі береді. Жүру және жүгіру тапсырмалары қайталанатын. Педагог әр баланы ооп алуға шақырады (ооптар аяғын ала орындықтарда	белгілеңіз - + № 4 Тәжірибе. Қалың, жұқа. Дид ойын: «Кім жасырды?» Бізде көп ойыншықтар бар, біз оларды көреміз. Ойыншықтарды ешкім кормес үшін қағазды қалай пайдалануға болады? (Қағазға орау, қағаздың астына тығу). Үстелде қандай ойыншықтар бар екенін есте сақтаңдар. Бір бала маған ойыншықты жасыруға көмектеседі, ал қалған балдар көздерін жұму керек. Қарамаймыз. Қане көзімізді ашамыз – Қандай ойыншық «жасырынды»? (Матамен де солай істейміз. -Ойыншықтарды неге кормедік? (Қағаз мен мата мәлдір емес). Дұрыс. Белгілеу екеуіне де + + Балалар, сәл демалайық; Дене шынықтыру: Мен орамалымды жуамын Мен оны ысқылаймын. Оны қатты сығамын. Орамалымды сілкемін. Мен оны жіпке ілемін. Басқа үстелге барайық № 5 тәжірибе. Қағаз бен матаның беріктігін тексереміз Ал енді бізді тағы бір эксперимент күтін тұр Енді біз орамалымызды кір деп есептейміз және біз оларды жуу керекпіз	болған күйінде айтып берді. Аю ойланып, ойланып, құлағының артын тырнап, сұрады: Алманы кім тапты? – Мен! – деді Қоян. – Алманы кім жұлды? Мен – деді – Қарға – Жақсы. Оны кім ұстады? – Мен ұстадым! – деп шырылдады Кірпі. – Міне, – деп ойлады Аю. – сондықтан әрқайсысың алма аласыңдар деді. Бірақ бір ғана алма бар ғой! – деді Кірпі. Қоян, Қарға. Аю не деді оларға? Олар не деді аюға? Алма нешеу еді? Аю айтты: – осы алманы тең бөліктерге бөлеміз, әркім өзіне бір бөлікті асып деді. Кірпі алманы алып, төрт бөлікке бөлді. Ол қоянға бір бөлігін берді: – Бұл саған, Қоян, – сен бірінші алманы көрдің деді. Ол екінші бөлікті қарғаға берді: – Мынау саған, Қарға, – сен алманы жұлдың деді Үшінші бөлікті Кірпі аузына салды: Бұл мен үшін, өйткені мен алманы ұстадым деді.
--	---	--	--	---

қолына тамшыларды ұстайды. Шеңберде еңкейіп отырған балалар бұлт. «Жаңбыр» шеңбер ішінде, балалардың қасында жүріп, тамшыларды соларға қарай тербетіп, әнін айтады: - Тамшы-тамшы, тамшы-тамшы. Осылай тамшылаймын көпке. Мен қаласам барлық балаларды Барлық жапырақтарды сулаймын әсте Балалар орындарынан тұрып, қол ұстасып, шеңбер бойымен билеп, ән айтады Жаңбыр бізді бекер қорқытпайыз, Біз сенен қорықпаймыз. Қалағаныңша тамшылат Тамшың бізді суландыра алмайды. Жан-жаққа жүгіру, жаңбыр оларды қуып жетіп, оларды сулауға тырысады. Музыка аяқталғаннан кейін барлығы тоқтайды. «Жаңбыр» тисізген балалар қолдарын көтереді. Бәрі бірге санын санайды. Тәрбиеші: Ал енді жаңбырдан суланған жапырақтарға не болғанын тексерейік. Балалар: Жапырақтар жұмсақ болды, олар ешқандай сыбырламайды. Тәрбиеші: Дұрыс, дымқыл жапырақтар сыбырламайды, жұмсақ, ауыр болады, олар ұша алмайды. Дид ойын: «Кім тапқыр» Жұмбақ жасыру. Тіл алсаң тисме,	Бүгін біз орманның ағаштарын ерекше түрде саламыз. Бұл суретке біздің қолымыз қатысады, қараңыз! Сол қолымызды қағазға қойып, оны қарапайым қарындашпен дөңгелетіп саламыз, саусақтардың ішін бояймыз Балалар бұл ағашқа бірдеңе жетіспейді. Ол не деп ойлайсыңдар? (Жапырақтар ы.) Ендеше ағаштарымызға күзгі жапырақ саламыз ба? Қиылған жапырақтарды ағашқа жапсыру. Қандай әдемі! Қандай тамаша Мен сендердің бұл суреттеріңді орман тұрғындарына беремін, Барлығыңызға балабақшаға қайтатын кез келді! Қош бол, Орман патшалығы деп тақпақ айтып берейік От та, суда, ауа да Жан-жануар барлығы Орман теңіз тауларда Табиғаттың байлығы Поэзде отырып бақшамызға барамыз. Қортынды Балаларды мадақтау. Қазақ тілі. Қайталау. Тақырыбы: Алтын күз Ой қозғау (Осы жемістер, көкөністер қай меңгіде тіседі?)	қойылады). Негізгі бөлім. Доппен жалпы дамыту жасаттызулары. 1. Б.қ. - аяқ шық деңгейінде, доп екі қолда төменде. Допты алға, жоғары көтеру, оған қарау, алға және төмен түсіру, бастапқы орнына оралу. 2. Б.қ. - окшемен отыру, доп екі қолда алдыда. Тізеге тұру, допқа тұру: бастапқы қатынқа оралу 3. Б.қ. - окшелерде отыру, екі қолда доп алдында. Допты қолмен итеріп, айналада оңға (солға) айналдыру 4. Б.қ. - шалқасынан жатып, доп екі қолмен бастың артында. Тіздегі бүктелген аяқты көтеру, доппен тигізу, түзу, бастапқы күйге оралу 5. Б.қ. - отыру, аяқты алшақ қою, доп сенің алдында. Допты жоғары көтеру, еңкею, доппен еденге мүмкіндігінше тигізу, түзу, бастапқы орнына оралу 6. Б.қ.-аяқтарды сал алшақ ұстау, доп еденге. Доппен жүру кезектесіп екі аяқпен секіру Тыныс алу жасаттызуы. Ауа жұту шығыршықты кеуде тұсына әкеліп, мұрынмен дем шығару Қозғалыстардың негізгі	Тәрбиеші: Алдымен матадан жасалған орамалды алып, суға батырамыз, сығып аламыз. Біз не көріп тұрмыз? Балалар: Ол суланып қалды. Тәрбиеші: Енді қағаз орамалды суға батырамыз, сығыңыз, түзетіп көріңіз. Сіз не көріп тұрсыз? Балалар: Ол суланды, жыртыла бастады. Тәрбиеші: Сонымен, қандай қорытынды жасауға болады? (балалардың жауаптары) Дұрыс, матадан жасалған орамалды жууды шешсек, ол суланады, бірақ жыртылмайды. Ал қағаздан орамалды жусаңыз, ол суланып, жыртыла бастайды және лақтыруға тұра келеді. Сонымен, орамалдардың қайсысы күштірек - матадан немесе қағаздан жасалған ба? Балалар: Матадан жасалған орамал күштірек. Белгілеп, жақсы және жаман жақтарын санаймыз Жарайсыңдар балалар! Зерттеуіміз аяқталды, топқа қайтатын уақыт келді (халаттарымызды шешеміз), бірақ қайту үшін санамақ айтуымыз керек. 4. Рефлексия. Балаларды мадақтау. Мүғалім. Бұлт біз қағаз және мата туралы көп айттық, бірақ оның келесі	Төртінші бөлікті аюға берді. - Маған неге керек деді Аю таң қатып. - Бәрімізді татуластырып, ақыл үйреткеніңіз үшін! Әркім өз алмасының бір бөлігін жеп, барлығы риза болып аюға рақмет айтты. Ал балалар басқа да орман тұрғындарына алма жасап береміз бе? -Қараңдаршы, алма ағашы қандай әдемі, бірақ онда алма мүлде жоқ - Ақ дөңгелектердің орнына қызыл алмалар жасайық, сонда барлық орман тұрғындары алмаға тойып алады. «Алмалар» пластилинмен модельдеу Массаж шарларымен қолдарға арналған гимнастика «Кірпі» Кірпі, кірпі келеді. Ол алма мен саңырауқұлақ тереді. Кірпі жүгіріп келеді. Кірпі домалайды. Кірпі демалады. Біз кірпіні қытықтаймыз. Кірпі жол бойымен қапып кетіп допты үстеге, тізеге айналдыруға болады
--	---	--	--	---

Үсті толған ие. Бірде жүрсе собалақ, Бірде жүрер домалап. (Кірпі) Шығармашылық жұмыс. Балаларды топқа бөлу. 1-топ: Кірпіні қиып жатсыру 2-Топ: Алманы мүсіндеп кірпінің үстіне жатсыру. «Кірпі» саусақ жаттығуы Момақанмын алайда (үш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады) Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын айқастырып, кірпінің тікенектері жасайды). Кірпі кетсе қолыңа. Өкпелеме жарайма! Кірпі: Қыста күн өте суық, менің жейтін ештеңем жоқ. Балалар мен сендерге көмек сұрауға келдім. Көп ұзамай мен күзенімде, ескі дңгек астында ұйықтаймын. Бірақ күзенімді жабу үшін өзіме құрғақ жапырақтарды жинап ұлгермедім. Сендердің аулаларыңдағы құрғақ жапырақтарды жинауға көмектесіңдерші. «Жапырақтарды жинаймыз» ауладағы еңбек Кірпі балаларға алғысын білдіреді, балаларға алма береді. Нәтиже. Тәрбиеші: Біздің серуеніміз аяқталды. Балалар, сендерге тапсырмаларды орындау, зерттеу жұмыстарын жүргізу қиын болды ма? Сендерге не ұнады? (Балалардың жауаптарын). Ағаш макетін құрастыру.	Сонымен олеңде қай мезгіл туралы айтылған? III. Ой дамыту. Топтық жұмыс. Жапырақтармен топқа бөлу. Жасыл жапырақ Сары жапырақ, Қызыл жапырақ Күзгі ағаш 3.1. Жасыл жапырақтар тобы. Күздің ерекшеліктерін тауып бер. - Суретте күз мезгіліне байланысты ерекшелік-терді тауып, сызық арқылы қосу. Өз ойын айту. 3.2. Сары жапырақтар тобы. Мнемотехника әдісі. Күз мезгілін сипаттау. Қойылған графикалық суретке өз ойын айта білу. 3.3. Қызыл жапырақтар. Таным саласын кіріктіру. дидактикалық материалдармен жұмыс жапырақтарды санау, салыстыру. 3.4. Күзгі ағаш тобы. Күз мезгіліндегі еңбек. Суретпен жұмыс. - Адамдар күзде қандай жұмыстар атқарады? Недіктен күз береке дейміз? Сықырлы сылдырмақ Балаларды шеңберге жинау. Ойын. Оралмалы жіп. Міндеті: Балаларға күз мезгілі туралы алған білімдерін домалақ жипті жинау арқылы тиянақтау.	түрлері. 1. Допты жоғары лақтыру және оны екі қолмен ұстап алу Жаттығу педагогтың бұйрығымен орындалады: «Лақтыр!». Балалар допты кездейсоқ ұстайды. 2. Бір қатарға екіншісінен 0,5 м қашықтықта орналасқан текшелер арасында екі аяқпен секіру. Арақашықтық 3-4 м. Қимылды ойын: «Қияр, қияр ...». Залдың бір жағында педагог (қақпан), екінші жағында балалар. Олар қақпанға екі аяғымен секіру арқылы жақындайды. Педагог: Қияр, қияр, Бұл мақсатқа бармау. Онда тышқан тіршілік етеді. Ол сенің құйрығыңды тістеп алады. Балалар әдеттегі сызықтан тыс қашады, ал педагог оларды қуып жетеді. Педагог мәтінді осындай ырғақта айтады, балалар әр сөз үшін екі рет секіре алады. Бағанда бірінен соң бірін жүру, саусақпен жүру, қолдың әр түрлі позицияларымен, қатыпты жүрумен кезектесіп.	жолы айтатын құпиялары көп. Бұл үшін сізге көп рахмет! Музыка Тақырыбы: Отбасым – бақытым Балалар көңілді музыка әуенімен келеді. Педагогпен әндетіп амандасады. Шеңбер бойымен жүріп, би қимылдарынан элементтер жасайды. - Балалар, «отбасы» деген сөзді қалай түсінесіңдер? - Отбасыларыңда кімдер бар? - Сендер ұйықтар алдында аналарың әндетіп ұйықтатады, сол әнді «бесік жыры» деп атайды. Бүгінгі әніміз де, тыңдайтын әуеніміз де осы тақырыпта болмақ. Әуеннің қарқынын, динамикасын, регистрін талдап, түсіндіру. Музыка тыңдау: «Бесік жыры» (муз. И. Нусінбаев, сөзі С. Жиенбаев). Әнде не туралы айтылғанын, алған әсерлерін сұрау. Балаларға «бесік жыры» туралы мәлімет беріңіз. Балалардан бұл ән күннің қай мезгілінде орындалатынын сұрау. Дауыс жаттығулары: «аққу» (Сүгір). Әуенді асықпай, төменнен жоғары қарай әндету. Әуенді «а-а-а» буынында орындау. Дауысты ашық «а» дыбысын	Ой дамыту. - Ағашымыздың алмалары дәмді, тәтті, шырынды болу үшін ашық күн керек. Ол үшін мына күнді бояп алайық. Трафарет арқылы дайын күнді бояу. Ал күн жарқырап тұруы үшін онымен ойнап, билеу керек. «Мен және күн» музыкалық ойыны. Аудио дыбыс. балалар бірдеңе жүргіріп келетін сияқты, тыңдайықшы. Дид ойын: «Кірпі мен себет» - Ал міне, кірпі жүргіріп келіп, алма теруге себетті алып келді. Педагог балаларға кірпі мен себет қиылған стикерлерді таратады, балалар алма мүсіндеген ағаштың астына себеттерді жапсырады. Кірпі рахмет айты. Кірпімен қоштасу
---	---	--	--	--

Егер серуен ұнаса, онда ағашқа жапырақ жапсырамыз, ал ұнамаса бір жапырақты шалшыққа жабыстырыңыз.

Денешынықтыру

Кіріспе бөлім. Амандасу.

«Балалар, біз бүгін мынандай ойын ойнаймыз: сендер кішкентай торғайлар боласыздар, ал мен сендердің аналарың боламын (нұсқаушы торғайдың бейнесі бар беттерде-шапканы киеді).

Шеңбер бойымен тұру.

«Ана-торғай» қимылды көрсетіп, өзі сырттай бақылайды. Анасы қарап тұрғанда балалары шеңбер бойымен жүруді орындайды.

«Анасы ұйықтап кеткенде, балалар қанаттарын жайып, жан-жаққа ұшып кетті».

Торғайлар ал ішінде ұшып жүр.

«Ана-торғай» ояныды.

Чик-чирик, чик-чирик. Бұл не шу? Бұл нешу?

Шеңберге жылдам тұрыңдар.

Ұшуға иісетқылыңдар.

Нұсқаушы тағы да ұйықтап қалғандай болады. Сосын қайта оянады.

Бір ғана сәтке көз ілікті.

Тентек боп торғайлар кетті.

Бірақ енді қатаң қараймын.

Тәртіпке сендерді саламын. Ал енді, балалар, жаптығуды бастаңдар!

Негізгі бөлім.

Жалпы даму жаттығулары

1.«Қанатымызды

тазалаймыз».

Балаларды мадақтау.

доңғелете айтуға жаттықтыру.

Ән айту: «Әже тілегі» (муз. мен сөзі Т. Қоңыратбай).

Педагог әнді сүйемелдеумен орындап, балаларға мәтінін қайталатып үйретеді.

Ән кім туралы айтылып отырғанын естеріне салып, сезіммен айтуды ұсынады.

Ән айту барысында сүйемелсіз балаларға қайталатып, есту қабілетін тексеріңіз.

Ой қозғау.

Ән кімдер туралы? Анаң мен әжеңнің анасын қалай атайсың? Өз отбасың туралы әңгімеле. Суретті мұқият қарап, әженің киімдерін сипатта.

Музыкалық аспаптарды ата.

Б.қ.: серіппе жасаймыз,
басымызды оңға иеміз, б.қ.,
сосын солға 4 рет қайталаймыз.

2.«Қанатымызды жасаймыз».

Б.қ.: аяқтарымыз иықтың
қашықтығына сәйкес келуі
керек, қолдар төменде. Оң
қолды

жоғары көтереміз, жоғары
қараймыз, б.қ., сол қолмен солай
жасаймыз, 4 рет қайталаймыз.

3.«Жуынамыз». Б.қ.:

аяқтарымыз иықтың
қашықтығына сәйкес келуі
керек, қол белде, алға қарай
иілеміз – «жуынып» жатқандай
қимыл жасаймыз, б.қ., 5 рет
қайталаймыз.

4.«Дән тауып алайық». Б.қ.:

отырамыз, саусақтармен
еденді тықылдатады,
б.қ. 4 рет қайталаймыз.

5.«Үшуды үйренеміз». Б.қ.:

бұрынғыдай. Қолды құлаптай
созып бір орында секіру. 6.«Біз
өсеміз».

Б.қ.: аяқ бірге қосұлы, қолдар
төменде. Қолды жоғары созып,
керілеміз – тыныс аламыз,
б.қ. тыныстанығарамыз.

Негізгі қимылдың түрлері:

1.Бағандар арасынан «жылан»
жасап жүреді

«Қараңдар, қаншама ағаштар
айталада. Орманда адасып
қалмай, бір-бірімізден
қалмай ұшамыз».

2.Боренеден (сәкіден) секіру.

«Алдыңыда ағаш құлап
жатыр, оны секіріп атейік».

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ана-

	торғай мен балалар» Бірлесіп бірге ұшамыз, Бір-бірімізден қалмаймыз. Бір сапқа тұрып бәріміз Алыс жаққа барамыз. Онда дәмді дәндер бар, Сендерге арнап сақталды.				
Серуенгедайындық	Еңбегі адал жас орен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсетуге тәрбиелеу. Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.				
Серуен	Картотека №4 Ауа-райының салқындауын бақылау.	Картотека №5 Ұшып жүрген құстарды бақылау.	Картотека №6 Желді бақылау.	Картотека №8 «Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»	Картотека №9 Аула сыпырушының еңбегін бақылау.
Серуенненоралу	«Еңбегі адал жас орен» - өз-өзіне қызмет жасау барысында қолдарын сабынмен жұдыру, өз сүлгілеріне сүртінуді талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскіас	Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдалану, шашпай жуыну Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздап алып, шусыз жесуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаяуды қадағалау				
Күндізгіұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау.				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтырушаралары	№2. Керуетте жатып, аяқ – қолдарын жоғары көтеру кезекпен Керуетте жатып велосипед тебу. Қолды алға созып, қайшылап қозғалту	№3. «Саусақтар амандасады.» массаж жасаймыз «қолды жуамыз». «Қайырлы күні, көздерім!» Қабақты сипаймыз. «Оянамыз, құлақтар!» - құлақты сипаймыз. «Қайырлы таң, қолым!» - алақанды сипаймыз. «Оянамыз, қолымыз!» - шапалақтаймыз «Қайырлы таң, аяғым!» - аяқты сипау. «Оянамыз, аяғым!» - қаз – қаз басамыз.	№4. Бір – көтер кәне қолыңды Екі – томен ұста қолыңды Үш, төрт – жаныңа сөз қолыңды Бес дегенде секір көрсет бойыңды. Керілеміз, созыламыз, төсектен біз тұрамыз.	№5 "Құстар оянды" - қолдарды жап-жаққа созу, былғау – «құстар қанат қағып жатыр». «Құстар достарын іздеп жатыр» - Оң жаққа, сол жаққа бұрылу, «шип-шип» деп айту. "Құстар көңілденіп жатыр" - қолды шапалақтау	№6. - арқамен жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу. - арқамен жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, оң аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру - арқамен жатып шынтақтарын тіреп иілу, кеуделерін жоғары көтеру, басты тік ұстау
Бесінас	«Еңбегі адал жас орен» - өз-өзіне қызмет жасау дағдыларын жетілдіру, дұрыс киіну, жаттығу барысында қауіпсіздік ережелерін сақтап Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру				

балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)

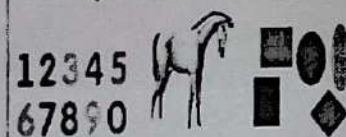
Қызығушылықтарын ояту.
«Пальмаға кім бірінші жетеді?» ойын.

— Сендер қалай ойлайсыңдар, не бірінші жетуі мүмкін?
— Неге қоян бірінші жетеді деп ойлайсыңдар?
«Жылдам — баяу» сөздеріне түсінік беру.

Ісаны мен цифрын таныстыру.

Мені келсе білгің.
Мен таяқша бірмін
Барлық санға жол бастап,
Ең басында тұрмын.
2-тапсырма. Суретте екі-екіден тұрған заттарды қоршап сыз. Бір-бірден қай зат қалды?

— Дұрыс деп мен жылқы бір — бірден қалды.
Дид ойын: «Сөйлемді аяқта»
— Таңғы асты таңартың, ал кешкі асты, ішемі (кешке)
— Түнде ұстақтаймы, ал жаттаймы, ұжасаймыз

Дид ойын: «Кім тапқыр?»
Шарты: Берілген жұмбақтарды өз ойымен шеше білу. Жұмбақ шешуіне қатысты сөйлем құрау.
Ас, тағам, азық-түлік жұмбақтары
Өзі аңы, Бірақ,
Дәмді етер асты. (Тұз)
Ұрмай-соқпай жылатады,
Әркім бірақ ұнатады. (Пияз)
Алыстан қарасам аппақ,
Татып қарасам тәтті-ақ.
(Қант)
Табиғат туралы жұмбақтар
Таңмен көзін ашады,
Әлемге нұрын шашады. (Күн)
Үй үстінде алтын тас,
Алайын десем табылмас.
(Жұлдыз)
Жылт-жылт етеді,
Жылғадан өтеді. (Су)
Ой қозғау.
Сұрақтар аялаамасы
Дид ойын: «Күз ерекшелігі»
Шарты: Суреттер көрсете отырып, сұрақ қою арқылы жауап алу

Көк майсалы көрікті
Алқаптағы көп егін
Бұл күндері киіпті
Сары жібек көйлегін

Жел тынымсыз әуілеп,
Болып кетті тым ауық,
Шуыдайды тал, терек,
Жатырағын жүзеге шығар.

Музыка
Тақырыбы: Мен бақытты

Дид ойын: «Кім жылдам»
— Дөңке өзі ұқсайтын,
Ерекше біріншіін бар.
Атыңның атаңдар?
— Тортбұрышы бар,
Тортқабырғасы бар.
Бұл қайінішін?
— Атына сай балалар,
Үш бұрыш, үш жағы бар.
Ол пішінді кім табар?
Балаларды мадақтау.

Логикалық есептер.
— Үш бұрыштың әр бұрышына отыру үшін неше торғай керек?
— Дөңгелекте неше бұрыш бар?
— Торт бұрыштың бұрыштарында үш торғай отыр, дұрыс отыр ма,
Неше торғай жетпейді?
— Үй қандай пішіндерден тұрады?
Құрт қандай пішіндерден тұрады?
— Машина қандай пішіндерден тұрады?
Санамақ
Бір, екі, үш,
Ал, кәнеки, үш.
Торт, бес, алты, жеті,
Мынау — ағыл шеті.
Сегіз, тоғыз, он,
Ал, кәнеки, қон.
Асықпа да саста,
Бірден қайта баста

Санамақтар еліне саяхат
Жеті ұл
Сәл демалып, тыным ал.
Тақпақ тыңдап, ұғып ал.
Апта деген ағайдың
Жеті бірдей ұлы бар:
Біріншісі — Дүйсенбі,
Екіншісі — Сейсенбі,
Үшіншісі — Сәрсенбі,
Төртіншісі — Бейсенбі,
Жұма деген — Бесінші ұл,
Алтыншы ұл — Сенбі,
Жетіншісі — Жексенбі.

Абдрахман Асылбек

Ал, санаңдар,
Санаңдар,
Бізге, достар,
Қараңдар.
Мен — үлкені
Ардақпын,
Дейді маман:
«Ардақтымы!».
Мен — өнерпаз Арманмын,
Түрлі әуенге салғанмын.
Мен — спортшы Албанмын,
Озып, жүзде алғанмын.
Мен — суретші Айнатпын,
Үйдің ішін жайнаттым.
Мен — киікентай
Ойбатпын,
Бопешімді ойнаттым
Санапшыенді,
Нешеміз?
Әрине,
Біз — бесеміз.

Тыныштық сәті:
Табиғат
құбылыстарының
дыбыстарын тыңдау.
Сұрақ-жауап
Ненің дыбысы деп ойлайсың-дар?
Табиғат дегеніміз —
бізді қоршаған орта,
туған елім, ауа,
күн мен жер,
су, орман мен
жануарлар.
Табиғатқа саяхат
жасауға барамыз ба? Топ
бөлмесінің ішіне саяхат.
Ой дамыту.
тірі табиғат пен өлі
табиғат бір-бірімен
тығыз байланысын
түсіндіру.
1-аялдама. Су
Сылдырап ағып жатқан
не?
— Дұрыс бұз су.
— Ал судың қандай пайдасы
бар?
Су өлі табиғатқа
жатады, ал біз адамдар
суды ішеміз бізге пайдасы
өте көп. Бірақ су өлі
табиғатқа жатады?
Сергіту сәті.
2-аялдама.
Жұмбақ жасыру
Бар ма, жоқпа, оны анық
білмейсің
Ол жоқ жерде өмір сүріп
жүрмейсің?
Ол не? АУА
— Ауа не үшін керек?
— Ауаның түсі қандай?

(таңартып)

- Күндіз күн шығады, ал Ай
(түнде)

- Кешкі асты кеште, түскі
асты, ішеміз(күндіз) Балаларды
мадақтау

баламын

Музыкалық сәлемдесу.

«Сәлеметсіз бе!

Здравствуйте! (әндеме
амандасу).

Балаларға кезекпен допты
лақтыру арқылы сұрақтар
қойылады, жауаптар
тыңдалады. – Бақыт деген
не? – Бақытты болу үшін не
істеу керек? – Достарыңа
бақытты болу үшін қандай
тілек айтасың?

Музыка тыңдау: «Ақ
көгершін» (муз. Қ.
Қалқатаев, сөзі Е. Баят).
«Еркін самғат ұшсын» деп,
Мәпелейміз, баптаймыз.
«Бейбітшілік құсы» деп,
Қайсы құсты біз
мақтаймыз? – Ән сендерге
ұнады ма? Неліктен? Ән
қанша бөліктен тұрады?
Мазмұнын әңгімелеп беруді
ұсыну.

Дауыс жаттығулары: «Тақ-
тұқ», «Қоңілді алақандар мен
балақандар» жаттығулары.
Дауыссыз дыбыстарды анық
айтуға үйрету.

Ән айту: «Біз бақытты
баламыз» (муз. Ә.
Қонысбеков, сөзі Ұ.
Қонысбеков). Балалардан ән
мазмұны мен көрнекі
суреттердің өзара
байланысын сұрау. Әнді
бүбін, асатаяқ, тұяқтас
аспаптарының
сүйеме іделімен орындау.
«Бейбітшілік құсы көгершін»
деп таныстыру.

- Қолмен ұстауға болама,
оны көреміз бе
Табиғат аясындағы
ағаштар, әсем гүлдер,
тіпті бөлmemіздегі гүлдер
де ауадағы шаңды
жұтып, бізге таза ауа
жіберіп отырады.

1-тәжірбие: Әр баланың
қолына айна
беріледі. Балалар айнаға
үрлеп, ауаның бар екеніне
көз жеткізеді

2-тәжірбие: Балалар енді
мұрнымызды қолымызбен
жауып ауымызды ашпай
көрейік.

- ауасыз тыныс алуға
бола ма?

Міне ауа да өлі табиғат
Балаларды мадақтау.

**Денешынықтыру
Негізгі бөлім.**

-сәлемдесу

-сапқа тұрғызу

Баған бойынша жүру,
бір-бірінен екі жолдың
арасында жүру:

Бағанада бірінен соң бірі
және жол бойымен (ені
20 см) жүргеннен кейін
педагог залда шапырап
жүгіру туралы белгі
береді. Жүру және жүгіру
татсырмалары
қайталанады. Педагог әр
баланы доп алға
шақырады (доптар алдың
ала орындықтарға
қойылады).

Негізгі бөлім.

Когершін – голубь деп екі тілде қайталап үйрету.

Музыкалық-ырғақты

қозғалыс: «Қазіргі би ырғағы» (муз. Е. Латин).

Музыкалық шығарманың сипатын мағыналы түрде көрсетуге дағдыландыру.

Заманауи би элементтерін Полька (Б. Сметан), ұлттық би («Айгөлек») түрлерімен салыстыру,

айырмашылықтарын түсіндіру.

Ой қозғау.

Өннен қандай әсер алдың?

Осы әннің көңіл күйіне сәйкес қай түсті шарды қалар едің?

Қажетті аспаптарды әншінің суретіне сызық арқылы қос.

Қандай би түрлерін білесің?

Қандай ырғақта билегенді ұнатасың?

Бүгінгі үйренген әнге қалай билер едің? Оз таңдауыңды көрсет.

Доппен жалпы дамыту жаттығулары.

1. Б.қ. - аяқ иық деңгейінде, доп екі қолда төменде. Допты алға, жоғары көтеру, оған қарау, алға және төмен түсіру, бастапқы орнына оралу.

2. Б.қ. – өкшемен отыру, доп екі қолда алдыда.

Тізеге тұру, допқа тұру; бастапқы қалыпқа оралу

3. Б.қ. - өкшелерде отыру, екі қолда доп алдында.

Допты қолмен итеріп, айналада оңға (солға) айналыдыру

4. Б.қ. - шалқасынан жатып, доп екі қолмен бастың артында. Тіздегі бүктелген аяқты көтеру, доппен тигізу, түзу,

бастапқы күйге оралу

5. Б.қ. - отыру, аяқты алашақ қою, доп сенің алдында. Допты жоғары көтеру, еңкею, доппен еденге мүмкіндігінше тигізу, түзу, бастапқы орнына оралу

6. Б.қ. - аяқтарды сәл алашақ ұстап, доп еденде. Доппен жүру кектесіп екі аяқпен секіру

Тыныс алу жаттығуы.

Ауа жұту шығыршықты кеуде тұсына әкеліп, мұрынмен дем шығару

Қоғамыстардың негізгі

түрлері.

1. Допты жоғары лақтыру және оны екі қолмен ұстап алу Жаттығу педагогтың бұйрығымен орындалады: «Лақтыр!». Балалар допты кездейсоқ ұстайды.

2. Бір қатарға екіншісінен 0,5 м қашықтықта орналасқан текшелер арасында екі аяқпен секіру. Арақашықтық 3-4 м.

Қимылды ойын: «Қияр, қияр ...». Залдың бір жағында педагог (қақпан), екінші жағында балалар. Олар қақпанға екі аяғымен секіру арқылы жақындайды.

Педагог: Қияр, қияр, Бұл мақсатқа бармау Онда тышқан тіршілік етеді

Ол сенің құйрығыңды тістеп алады.

Балалар әдеттегі сызықтан тыс қашады, ал педагог оларды қуып жетеді. Педагог мәтінді осындай ырғақта айтады, балалар әр сөз үшін екі рет секіре алады. Бағанада бірінен соң бірін жүру: саусақпен жүру, қолдың әр түрлі позицияларымен, қалыпты жүрумен келікесті.

Балалармен жеке жұмыс	Картотека №3 Дид ойын: «Құстар біздің досымыз» Мақсаты: Балалар суреттер бойынша құстарға қамқорлықпен қарауды түсінеді.	Картотека №5 Дид ойын: «Өзім және отбасым» Мақсаты: Отбасындағы қарым-қатынас мәдениеті туралы түсініп өз ойын айта алады.	Картотека №2 Дид ойын: «Балабақша» Мақсаты: балабақша қызметкерлерін және оларға қажетті құралдарды дұрыс атап, ажырата алады	Картотека №4 Дид ойын: «Бұны қай кезде киеді?» Мақсаты: әр жыл мезгілінде қандай киімдер киетінін сурет арқылы көрсете біледі	Картотека №1 Дид ойын: «Бұл қай мезгіл?» Мақсаты: күз мезгілінің ерекшеліктері мен өзгерістерін ажыратып айтуды үйренеді
Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру картотекасынан					
Серуенге дайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасауды түсіндіру. Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімінің оң-солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын тазалау және жинау				
Серуен	Картотека №4 Ауа-райының салқындауын бақылау. Ұлттық ойын- ұлт қазынсы «Тақия тастамақ»	Картотека №5 Ұшып жүрген құстарды бақылау. Ұлттық ойын- ұлт қазынсы «Орамал түйе»	Картотека №6 Желді бақылау. Ұлттық ойын- ұлт қазынсы «Асық ату»	Картотека №8 «Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау» Ұлттық ойын- ұлт қазынсы «Арқан тартыс»	Картотека №9 Аула сыпырушының еңбегін бақылау. Ұлттық ойын- ұлт қазынсы «Сақина салу»
Еңбегі адал жас өрен, серуен кезінде еңбек дағдыларын, экологиялық мәдениетті дамыту					
Таңғы серуенді бекіту.					
Оңегелі-15 минут. Қазіргі заманғы ережесі - ата-анамен бала өмірінің қазіргі заманғы туралы әңгіме жүргізу.					
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен балалардың төлем ақысы туралы, балалардың тазалығы туралы, балалардың тәртібі туралы жеке әңгімелесу.	Ата-аналарға балалармен үйде жеке жұмыс түрлерін мысалы суретті әдемі жасауға үйретуін ескеру және кеңес беру. Балалардың үйге қайтуы.	Балалардың ауа-райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелесу. Балалардың тәртібі жайлы әңгімелесу. Төлем ақыларын уақытымен төлеуін айту. Балалардың үйге қайтуы.	Ана-аналармен әңгімелесу. Балалардың балабақшаға уақытында келулерін ескерту.	Ана-аналармен әңгімелесу. Балалардың бүгінгі жетістігі туралы әңгімелесу.